Kouvola®

Kouvolan kaupungin

Talousarvio 2021

& taloussuunnitelma 2021-2024

Kaupunginvaltuusto 7.12.2020

Kouvolan kaupunki

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2024

Sisällysluettelo

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 1
YLEISET LÄHTÖKOHDAT 3
Kouvolan toimintaympäristö 3
Kouvolan kaupungin organisaatio 3
Väestö 4
Työ 6
Asuminen 7
Taloudelliset lähtökohdat 7
Yleinen taloudellinen tilanne 7
Kuntatalous 7
Sote-uudistus 8
Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne 9
Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman laadinta 10
Talouden tasapainottaminen 11
Talousarvion rakenne ja sitovuus 14
Talousarvion osat 14
Talousarvion sitovuus 14
Tilivelvollisuus 15
Tavoitteiden asettaminen konsernijohdolle ja kaupungin edustajille tytäryhteisöissä 16
Henkilöstö 17
Kouvolan kaupunkistrategia 20
Strategian rakenne ja keskeiset sisällöt 20
Suunnitelmakauden tavoitteet 21
Strategiset hankkeet 22
Kärkihankkeet 23
Edunvalvontahankkeet 23
Kuntakonsernin riskianalyysi 25
Riskit ja niihin varautuminen 25
KÄYTTÖTALOUSOSA 28
Yhteistoiminta 28
Konsernipalvelut 30
Tarkastuslautakunta 30
Kaupunginhallitus 31
Kasvatus ja opetus 37
Kasvatus- ja opetuslautakunta 37
Liikunta ja kulttuuri 43
Liikunta- ja kulttuurilautakunta 43
Asuminen ja ympäristö 49
Tekninen lautakunta 50
Kymen jätelautakunta 56
Rakennus- ja ympäristölautakunta 58
Maaseutulautakunta 62
Käyttötalous toimialoittain ja toimielimittäin 1000 e 66
LASKELMAT 67
Tuloslaskelma 67
Verotulot ja valtionosuudet 69
Rahoitustulot ja -menot 70
Investoinnit 71
Rahoituslaskelma 74
KONSERNIYHTEISÖT 76
LIITTEET 85
Investointien 10 vuoden suunnitelma 86
Investointien seurantalomakkeet 89
Yhteenveto talouden toteutumisesta 100

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kohti kestävää taloutta peruspalveluita uudistaen

Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne on ollut pitkään haastava. Viime vuosi oli 27,8 miljoonaa alijäämäinen, jonka jälkeen katettavaa alijäämää jäi taseeseen noin 13,7 miljoonaa euroa. Kevättalvella alkanut koronavirusepidemia aiheutti taloudelle monia lisähaasteita mm. toimintatuottojen ja kunnallisverotulojen laskun myötä. Kokonaisuutena koronavirusepidemian aiheuttamat taloushaasteet eivät ole kuitenkaan ainakaan toistaiseksi toteutuneet niin vakavina, kuin alun perin arvioitiin. Epidemian tulevien talousvaikutusten ennakoiminen on kuitenkin haastavaa.

Koronan vuoksi valtion kunnille myöntämät tukitoimenpiteet vaikuttavat Kouvolan kaupungin 2020 tulokseen positiivisesti ja tuovat lisärahaa vuodelle 2021. Jos loppuvuosi ja ensi vuosi toteutuvat talouden osalta ennakoidusti, niin kaupungin taseen alijäämä saadaan katettua jo vuonna 2020. Valtion tukitoimet eivät kuitenkaan vahvista taloutta pidemmällä aikavälillä tai poista rakenteellisia muutostarpeita. Vuoden 2022 laskelmissa on mukana veroprosentin korotus 22 prosenttiin. Ensisijaisesti talous pyritään tasapainottamaan muilla keinoilla kuin veronkorotuksella, joten kaupungin pitää pystyä tekemään päätöksiä veronkorotuspaineen poistamiseksi. Yksi kaupungin vetovoimatekijä on kansallisesti kilpailukykyinen veroprosentti.

Taloudellinen tilanne täytyy saada tasapainoon ja pystyä myös luomaan taloudellisista puskuria, tähän tarvitaan edelleen välttämättömiä säästötoimenpiteitä, jotka mahdollistavat talouden tasapainottumisen pitemmällä aikavälillä. Tärkeässä roolissa ovat edelleen palveluverkkojen uudistaminen ja sopeuttaminen tehtyjen päätösten mukaisesti. Kaupungilla ei ole varaa ylläpitää ns. ”kuuden kunnan mukaista” palveluverkkoa. Henkilöstösäästöt ovat olleet tämän valtuustokauden aikana merkittävät, mutta henkilöstöstä ei voi säästää loputtomiin vanhojen rakenteiden ylläpitämiseksi. Kaupungin on uskallettava uudistua ja kaupunki on nähtävä kokonaisuutena.

Merkittävän kokonaisuuden ja osan Kouvolan menoista muodostaa Kymsote. Korona on aiheuttanut haasteita ja tuonut ylimääräisiä kuluja kuntayhtymälle, jonka takia Kymsotelta edellytetään tiukkaa kulukuuria loppuvuonna. Kymsote tulee tekemään reilusti alijäämäisen tuloksen vuonna 2020, joten seuraavina vuosina tarvitaan toimenpiteitä talouden tasapainoon saamiseksi.

Haasteellisesta taloudellisesta tilanteesta huolimatta kaupunki on uskaltanut investoida ja vienyt kärkihankkeitaan määrätietoisesti eteenpäin. Vuonna 2021 investointien määrä on 43,7 miljoonaa euroa. Suurin nettosumma, noin 9 miljoonaa käytetään RRT-logistiikkahankkeeseen. Vaiheittain valmistuvan hankkeen avulla Kouvolan kaupunki luo yrittäjille ja uusille toimijoille puitteita kasvattaa liiketoimintaansa logistiikan alalla. Muut lähivuosien investoinnit Kouvolassa keskittyvät pitkälti vuosille 2020–2027 painottuvaan kouluverkon uudistamiseen. Lisäksi työn alla selvitys päiväkotiverkon uudistamisesta.

Itäisen Suomen yhteinen edunvalvontahanke Itärata on kuluvana vuonna vihdoin ottanut kaivattuja edistysaskelia. Väyläviraston keväällä julkaiseman selvityksen mukaan Itäradan Porvoo–Kouvola linjaus on paras ja kustannustehokkain vaihtoehto uudeksi idän suunnan yhteydeksi. Itäradan kannalla olevat kaupungit ja kunnat tekivät päätöksen, että ovat valmiit rahoittamaan ratayhteyden suunnittelua, jos linjaus kulkee Porvoon ja Kouvolan kautta. Liikenne- ja viestintäministeriö tiedotti syksyllä, että idän suunnan hankeyhtiöneuvotteluita jatketaan Itäradan kanssa.

Kouvolan kaupungin toimintaan tulee vaikuttamaan myös ensi vuodelle suunniteltu organisaatiomuutos. Uuden valtuustokauden alusta voimaan astuva toimielin- ja toimialaorganisaation muutos sitoo resursseja, mutta samalla virtaviivaistaa organisaatiota ja tehostaa sen toimintaa. Toistuvien organisaatiomuutosten sijaan kaupungissamme tulisi jatkossa pystyä kehittämään toimintaa muutoin. On hyvä tiedostaa, ettei organisaatiomuutoksilla pystytä saavuttamaan kaupungin tarvitsemia taloudellisia säästöjä. Hallinnon kokonaiskustannukset kaupungin budjetista on alle 8 prosenttia. Tärkeä kehityssuunta on toimintamallien uudistaminen digitalisaatiota hyödyntäen niin, että asiointiprosesseja muutetaan etenevässä määrin sähköiseen muotoon. Olemme päässeet tässä jo hyvään alkuun tämän valtuustokauden aikana.

Isossa kuvassa Kouvolan kaupungin talous on siis edelleen tiukalla ja haasteellisia aikoja on varmasti vielä edessä. Kaupungin talouden tasapainoon saattaminen sisältää useita toimenpiteitä taloussuunnittelukaudella 2021–2024.

Vuoteen 2021 lähdetään talouden näkökulmasta varovaisen optimistisin tunnelmin. Kaupungin talous on pikkuhiljaa kehittymässä toivottuun suuntaan, kuitenkin lisätoimenpiteitä tarvitaan edelleen. Talousarvioesitys vuodelle 2021 on 8,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Sen toteutuminen edellyttää kuitenkin säästötoimissa ja suunnitelmissa pysymistä. Tasapainoinen talous mahdollistaa tulevaisuudessa paremmin myös investoinnit, joilla kehitetään kaupunkia ja tuetaan elinvoimaa.

Marita Toikka
kaupunginjohtaja

YLEISET LÄHTÖKOHDAT

Kouvolan toimintaympäristö

Kouvolan kaupungin organisaatio

Kaupungin toimielin- ja palveluorganisaatio 1.1.-31.5.2021
Kouvolan kaupungin toimielin- ja palveluorganisaation muodostavat ajalla 1.1.-31.5.2021 neljä toimialaa sekä niihin liittyvä luottamushenkilörakenne ja kaupungin johto. Organisaation ohjausmekanismi perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin hyvinvointi- ja elinvoimaohjelmaan.

Toimialat 1.1.-31.5.2021 ovat Konsernipalvelut, Kasvatus ja opetus, Liikunta- ja kulttuuri sekä Asuminen ja ympäristö. Luottamushenkilöorganisaatio koostuu kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta, keskusvaalilautakunnasta, tarkastuslautakunnasta, kasvatus- ja opetuslautakunnasta, liikunta- ja kulttuurilautakunnasta, teknisestä lautakunnasta, rakennus- ja ympäristölautakunnasta, maaseutulautakunnasta, Kymen jätelautakunnasta sekä kaupunginhallituksen konserni- ja tulevaisuusjaostoista.

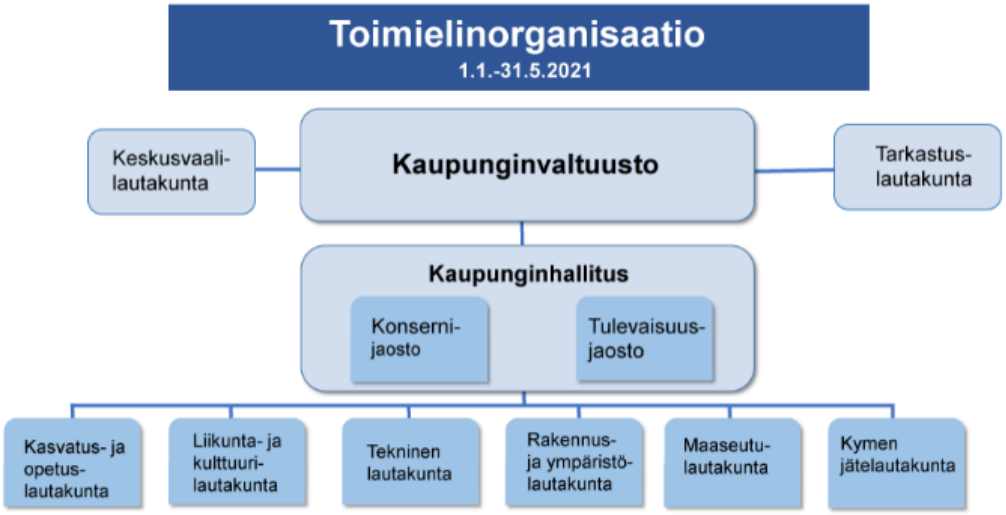

Kaupungin palveluorganisaatio 1.1.-31.5.2021 on esitetty alla olevassa kuvassa. Kaupungin strategisesta ohjauksesta, toiminnan ohjauksesta sekä edunvalvonnasta vastaa kaupunginjohtaja. Hänen alaisuudessaan apulaiskaupunginjohtaja vastaa toiminnanohjauksesta. Elinvoimaohjelman ohjelmajohtajana toimii kehitysjohtaja ja hyvinvointiohjelman johtajana toimii hyvinvointijohtaja. Toimialajohtajat vastaavat kaupunginjohtajan alaisuudessa kaupungin kolmen substanssitoimialan johtamisesta.

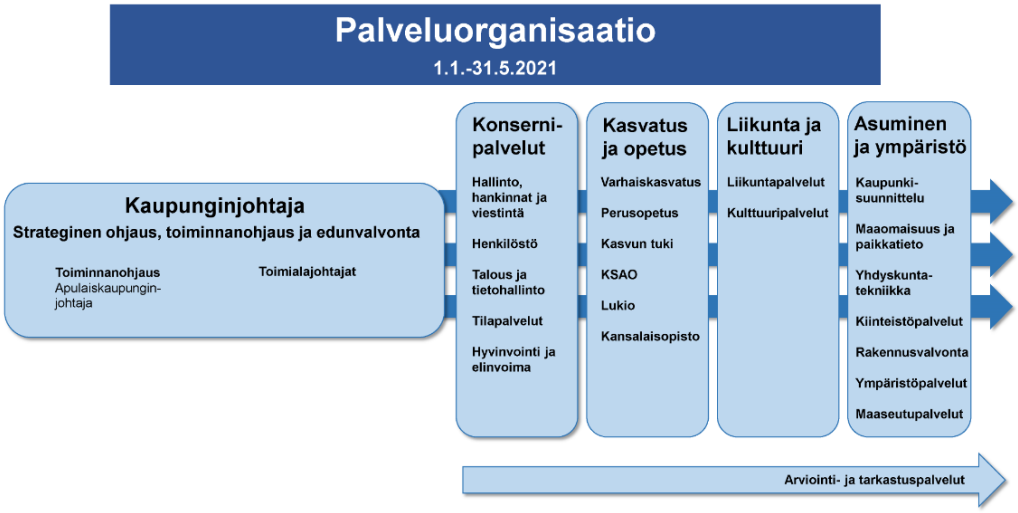

Toimialojen palveluissa tapahtuu joitakin muutoksia 1.1.2021 lukien. Konsernipalvelujen palveluina ovat hallinto, hankinnat ja viestintä sekä henkilöstö, talous- ja tietohallinto, tilapalvelut sekä hyvinvointi ja elinvoima. Hallinto, hankinnan ja viestintä –palveluun integroituu vuoden 2021 alusta Kinno Oy:n aiemmin hoitama Visit Kouvola –kokonaisuus, minkä seurauksena palvelun alle muodostuu uusi Viestintä ja VisitKouvola –palveluyksikkö. Kasvatus ja opetus –toimialan palveluina ovat varhaiskasvatus, perusopetus, KSAO, lukio, kansalaisopisto sekä kasvun tuki. Liikunta ja kulttuuri –toimialan palveluja ovat liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut. Asuminen ja ympäristö –toimialan palveluina ovat kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus ja kiinteistönmuodostus ja paikkatieto, yhdyskuntatekniikka, kiinteistöpalvelut, rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut sekä maaseutupalvelut.

Kaupungin toimielin- ja palveluorganisaatio 1.6.2021 alkaen
Kesäkuun 2021 alusta lukien Kouvolan kaupungin toimielin- ja palveluorganisaatiot uudistuvat. Kaupungin organisaation muodostavat tämän jälkeen kolme toimialaa sekä niihin liittyvä luottamushenkilörakenne ja kaupungin johto.

Toimialat ovat 1.6.2021 alkaen Konsernipalvelut, Hyvinvointipalvelut sekä Elinvoimapalvelut. Luottamushenkilöorganisaatio koostuu kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta, keskusvaalilautakunnasta, tarkastuslautakunnasta, kasvatus- ja opetuslautakunnasta, liikunta- ja kulttuurilautakunnasta, teknisestä lautakunnasta ja sen lupajaostosta, Kymen jätelautakunnasta sekä kaupunginhallituksen konserni- ja tulevaisuusjaostoista.

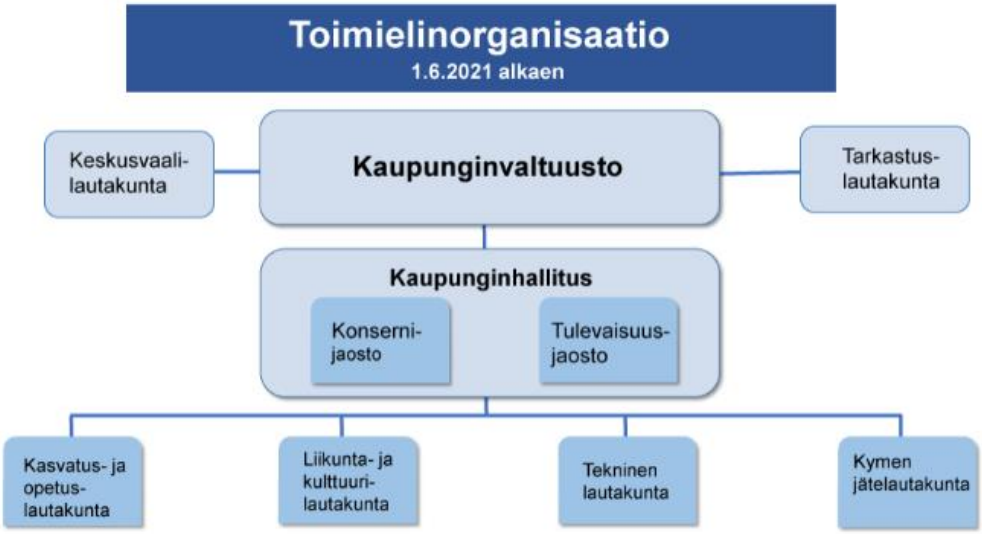

Kaupungin palveluorganisaatio 1.6.2021 lukien vahvistetaan loppusyksyn 2020 aikana.

Väestö

Tulevaisuuden palvelutarpeita arvioidaan pääasiassa väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Väestömäärä on laskeva ja ennusteiden perusteella laskeva suunta jatkuu edelleen. Ennusteet perustuvat toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen tulevaan kehitykseen. Viimeisen kolmen vuoden aikana väestö on vähentynyt yli tuhannella hengellä vuosittain. Tämä johtuu siitä, että sekä luonnollinen väestökehitys että kuntien välinen nettomuutto ovat olleet negatiivisia. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2030 Kouvolassa on 74 327 asukasta.

Vuosien 2000-2016 aikana Kouvolan väkiluku on pienentynyt keskimäärin 400 henkilöä/vuosi. Viimeisen kolmen vuoden aikana vähennys on ollut yli 1000 henkilöä vuodessa. Sama suunta jatkuu, tänä vuonna syyskuun lopussa väestöä oli 683 henkeä vähemmän kuin vuodenvaihteessa. Tämä johtuu siitä, että syntyvyys on alhaisempi kuin kuolleisuus ja nettomuutto Kouvolaan on negatiivinen. Maahanmuuttoa ei ole tässä huomioitu, koska sen vaikutus kokonaisuuteen on olematon. Viime vuonna nettomaahanmuutto oli positiivinen ollen 100 henkilöä. Koko 2000-luvun sekä luonnollinen väestönlisäys että nettomuutto on ollut negatiivinen. Koronan vaikutusta on seurattu muuttotilastoihin eli suuret kaupungit kärsivät muuttotappiosta ja pienemmät ovat voittajia. Tämä ei suuresti näy Kouvolassa. Tammi-elokuun muuttotappio Kouvolassa on tänä vuonna hieman pienempi kuin kolmena edellisenä vuonna, mutta kuitenkin nettomuutto on negatiivinen ollen -233 (2019 samaan aikaan -349).

Vaikka muuttotappio hieman pienenisikin, väestömäärän väheneminen jatkuu edellisten vuosien kaltaisena, sillä syntyvyys laskee. Kuukausiseurannassa syntyvyys on tänä vuonna tammi-elokuussa alhaisempi kuin koskaan seurantajaksolla 2010-2020 ollen 344. Suurimmat syyt Kouvolasta muuttamiseen ovat opiskelu- ja työpaikat; vuonna 2019 51,9 % Kouvolasta muuttaneista on muuttanut yliopistokaupunkiin (vuonna 2018 45 %, kasvu johtuu siitä, että Lahdesta tuli yliopistokaupunki vuonna 2019). Ikäryhmittäin Kouvolasta muuttaa eniten 15-29 vuotiaita [vuonna 2019 lähtömuutto 1 534 (53,9 %)] Noin 30 % Kouvolasta vuosittain muuttaneista muuttaa elo-syyskuussa.

Kouvolan väestömäärä 2010-2019 ja ennuste vuosille 2030 ja 2040

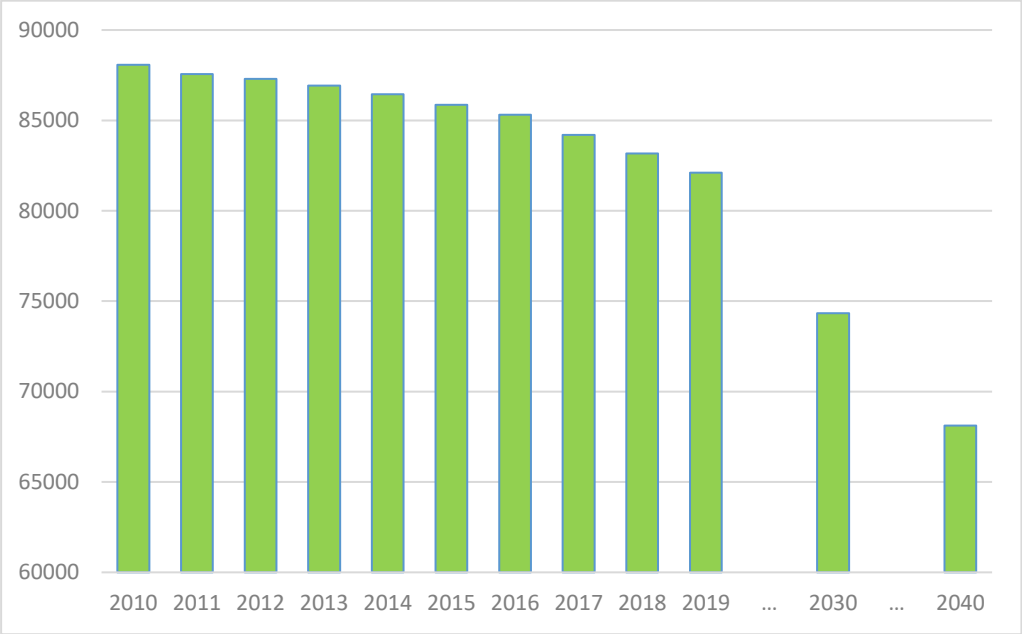

Lähde: Tilastokeskus

Väestörakennetta koskevan ennusteen mukaan vuodesta 2019 vuoteen 2040 mennessä 0-17-vuotiaiden määrä vähenee 36 prosenttia ja työikäisen väestön eli 18-64-vuotiaiden 24 prosenttia. Myös 65-74-vuotiaiden määrän ennustetaan vähenevän. Sen sijaan 75-84-vuotiaiden määrä kasvaa 36 prosenttia ja yli 85–vuotiaiden 100 %. Kaupungin palveluiden järjestämisen näkökulmasta väestörakenteessa tapahtuva muutos on merkityksellinen, sillä väestörakenteen muutos heijastuu suoraan palveluiden tarpeeseen ja järjestämiseen. Negatiivinen väestömuutos vaikuttaa myös kaupungin tuloperusteisiin heikentävästi. Ennusteen mukainen kehitys heikentää sekä väestöllistä että taloudellista huoltosuhdetta merkittävästi.

Väestörakenne 2018 ja ennuste vuosille 2030 ja 2040

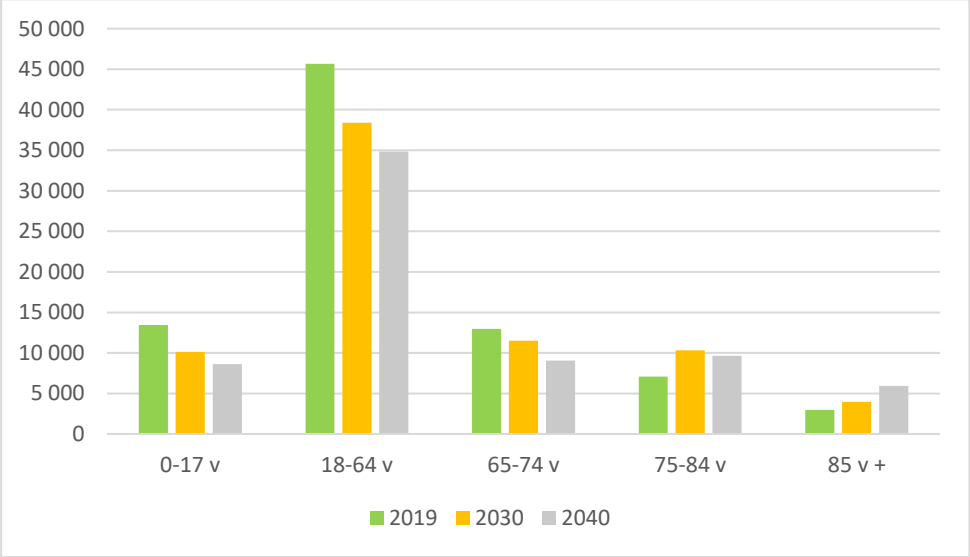

Lähde: Tilastokeskus

Työ

Pitkään myönteisenä jatkunut työllisyyskehitys on päättynyt kevään 2020 aikana. Työttömyys on lähtenyt nousuun maaliskuussa, mutta kevään huippulukemista on jo tultu alaspäin elokuuhun mennessä. Kouvolassa oli elokuun 2020 lopussa 4 950 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 077 henkilöä enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aikaisemmin. Työttömyys on kasvanut vuodentakaiseen 28 %. Työttömien osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Kouvolassa 13,3 prosenttia, saman verran kuin koko Kaakkois-Suomessa. Työvoiman määrä Kouvolassa oli 37 154 henkilöä, mikä on 558 henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden elokuussa. Työvoiman laskutrendi siis jatkuu edelleen. Nuoria, alle 25-vuotiaita oli Kouvolassa työttömänä 608 henkilöä, eli 65 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Yli 50-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 2 075, eli 397 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Seurantaluvuista tässä ryhmässä työttömyyden kasvu on kaikkein suurinta. Pitkäaikaistyöttömiä, eli yli 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita, oli Kouvolassa 1 228 henkilöä. Tämä on 123 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Uusia avoimia työpaikkoja oli elokuun 2020 lopussa 588 kpl. Kouvolassa avoimia työpaikkoja on siis täsmälleen saman verran kuin vuosi sitten. Eniten uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin lähihoitajille, myyjille ja toimisto- ja laitossiivoojille. (Lähde: Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Työllisyyskatsaus, elokuu 2020.)

Koronaviruksen aiheuttamat muutokset taloustilanteessa vaikuttavat edelleen, ja pitemmän aikavälin kehitystä on vaikea ennustaa. Kouvolassa on tehostettu työllisyyttä tukevia toimia vuonna 2020, mm. keskittämällä palkkatukimäärärahat sekä määrittelemällä sitoviksi tavoitteiksi palkkatukijaksojen määrä. Lisäksi tytäryhtiöille määriteltiin työllistämisvelvoite ja työllistämistavoitetta aletiin käyttää myös hankinnoissa kriteerinä. Nopeasti kasvanut työttömyystilanne vaatii kuitenkin uusia, vielä tehokkaampia keinoja uudelle budjettikaudelle. Erityisen tärkeää on pitkäaikaistyöttömyyden kasvun pysäyttäminen. Palkkatukityöllistäminen kaupungin omissa yksiköissä, ja edelleensijoitusten käyttö kolmannen sektorin yhteistyökumppaneilla on kustannustehokas tapa katkaista työttömyyden pitkittyminen. Budjettiin esitetään palkkatukityöllistämisen lisäämistä niin, että voidaan tarjota 100 uutta 8 kuukauden mittaista tukityöllistämisjaksoa aiemman 200 tukityöjakson lisäksi. Kyseessä on merkittävä lisäys, jonka vaikutus tulee kumulatiivisesti näkymään tulevina vuosina sekä pitkäaikaistyöttömyydessä, että Kelan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannusten laskuna. Lisäksi palkkatukijaksojen kustannukset tulevat täysin katetuksi osittain palkkatuen, osittain työmarkkinatuen kuntaosuuden säästössä 3 vuoden tarkastelujaksolla. Kyseessä on siis kannattava panostus kuntalaisten työllistymisvalmiuksien ylläpitoon ja kotikaupungin pitovoimaan. Työllistämisjaksojen vaikuttavuutta pyritään edelleen tehostamaan hakemalla hankerahaa palkkatukijaksojen aikana suoritettavien tutkinnon osien suorittamiseen työn ohessa, ja jatkopaikkojen etsimiseen avoimilta työmarkkinoilta. Näin suuri volyymin kasvattaminen edellyttää koko työllisyydenhoidon toimintaketjun saumatonta yhteistyötä, ja yhteistyön kehittämistä jatketaan edelleen.

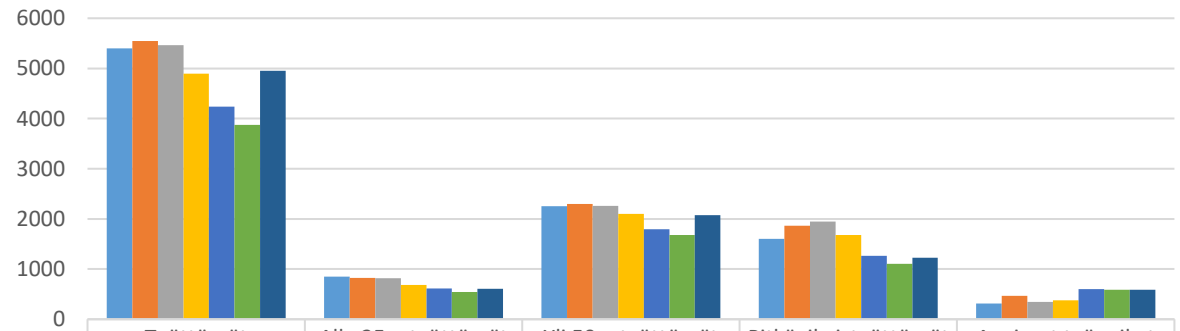

	Työttömät	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikaistyöttömät	Avoimet työpaikat
2014	5400	847	2253	1604	316
2015	5549	826	2300	1865	468
2016	5461	816	2263	1949	347
2017	4896	687	2101	1682	377
2018	4240	611	1797	1267	602
2019	3873	543	1678	1105	588
2020	4950	608	2075	1228	588

Asuminen

Kouvolassa on yhteensä noin 51 400 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 800, rivitaloissa noin 6 700, kerrostaloissa noin 18 100 asuntoa ja muissa rakennuksissa sijaitsee yhteensä noin 1 800 asuntoa. Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaajamiin palveluiden läheisyyteen. Myös palveluasuntorakentaminen keskittyy keskustaajamiin erityisesti ydinkeskustan ja Kuusankosken keskustojen tuntumaan.

Kouvola on aktiivisten kaupunki. Asumisessa tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki tarjoaa monipuolisia asumisen muotoja laajalla tonttitarjonnalla. Asuinalueet yhdistyvät toiminnallisesti toisiinsa aktiivisuuteen kannustavalla ulkoilureittiverkostolla. Kymijoen ulkoilureitin puuttuvia osia rakennetaan vuoden 2021 aikana, jolloin reitti tulee tavoittamaan yhä enemmän kaupunkilaisia ja yhdistämään asuinalueita toisiinsa.

Kouvola edistää ranta-asumista vuoden 2021 alussa käynnistyvällä kaksivuotisella projektilla. Kaupunginhallituksen linjaamien pysyvän ranta-asumisen periaatteiden pohjalta tullaan laatimaan ja päivittämään rantayleiskaavoja siten, että pysyvän asumisen mahdollistavia rakennuspaikkoja muodostuu nykyistä enemmän kaupungin alueelle. Yhdyskuntarakenteen kannalta suotuisilla alueilla kuten kylien ja peruspalveluiden läheisyydessä päivitetään kaavoja pelkästään loma-asumisen sallivasta myös ympärivuotisen asumisen sallivaksi.

Taloudelliset lähtökohdat

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön syksyn 2020 taloudellisen katsauksen mukaan bruttokansantuote alenee vuonna 2020 koronatilanteen takia 4,5 prosenttia. Kuitenkin vaikutukset Euroopan muihin maihin nähden ovat olleet lievempiä. Kesän aikana talous on alkanut hiljalleen elpyä erityisesti yksityisen kysynnän osalta. Epävarmuus jatkuu edelleen ja taloustilanteen kehitys on hidasta. Vuosina 2021 ja 2022 bruttokansantuotteen ennakoidaan kehittyvän positiivisesti eli kasvavan 2,6 ja 1,7 prosenttia. Työllisyyden kehitys on negatiivista vuonna 2020 alentuen 2 prosenttia ja vuonna 2021 työttömyysaste nousee 8,2 prosenttiin. Työllisyysaste kehittyy vähitellen parempaan suuntaan ollen 71,9 prosenttia vuonna 2024. Julkinen talous pysyy edelleen alijäämäisenä ja velkasuhde kasvaa entisestään. Epätasapaino on ollut jo ennen koronaepidemiaa ja erityisesti väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja. Tämä heijastuu erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2020.)

Kuntatalous

Kuntien jo aiemmin vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen on vaikuttanut entisestään huonontavasti koronavirus. Merkittävin vaikutus kuntatalouden kannalta on ollut verotulojen alentuminen. Tähän on valtio reagoinut ja päättänyt merkittävästä tukikokonaisuudesta kesällä vuoden neljännessä lisätalousarviossa. Edelleen syksyn budjettiriihen yhteydessä hallitus on esittänyt koronavirustilanteen välittömiin kustannuksiin, koronasta aiheutuvan hoito- ja palveluvelan purkuun sekä kuntatalouden tukemiseen yhteensä noin 4 miljardin euron kokonaisuutta. Tästä välittömästi koronasta aiheutuviin kustannuksiin korvataan täysimääräisesti arviolta noin 2 mrd. euron vuosina 2020 ja 2021. Tämän lisäksi tuki kuntataloudelle vuoden 2020 lisätalousarvioissa ja vuoden 2021 talousarvioesityksessä on yhteensä 1,45 mrd. euroa. Myös hoito- ja palveluvelan purkamisen kustannuksiin sitoudutaan vuosien 2021-2023 aikana yhteensä 450 milj. eurolla.

Vuoden 2021 kuntien tukipaketti:

- Peruspalveluiden valtionosuudet kertaluonteinen 300 miljoonan euron korotus, josta 20 miljoonaa euroa kohdennetaan harkinnanvaraiseen korotukseen.
- Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021 (vuositason kokonaisvaikutus 550 miljoonaa euroa).
- Valtio korvaa kunnille ja sairaanhoitopiireille täysimääräisesti koronaan välittömästi liittyvät testaus- ym. menot.
- Hallitus sitoutuu purkamaan hoito- ja palveluvelkaa 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023.

Koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset, kuten testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyvät menot, korvataan täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Menot katetaan poikkeuksellisesti valtion menokehyksen ulkopuolisina menoina vuonna 2021. Osana tätä kokonaisuutta hybridistrategian edellyttämään testaukseen varataan 1,4 miljardia euroa vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja 355 miljoonaa vuoden 2020 syksyn lisätalousarvioesitykseen. Vuoden 2021 kustannusarvioiden tarkentuessa määrärahaa tarkistetaan tarpeen mukaisesti.

Testausteknologiaan liittyviä investointeja varaudutaan tukemaan 30 miljoonalla eurolla talousarvioesityksessä. Rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden vahvistamisesta aiheutuviin muihin kuin testaukseen liittyviin lisäkustannuksiin osoitetaan hallituksen talousarvioesityksessä 30 miljoonaa euroa, minkä lisäksi sairaanhoitopiireille ja kunnille koronavirustilanteesta aiheutuviin välittömiin muihin kuin testauksesta aiheutuviin kustannuksiin osoitetaan 200 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteistyössä valmistellaan edellä mainittuihin kustannuksiin liittyvä kuntien ja sairaanhoitopiirien avustusjärjestelmän kokonaisuus siten, että kannustimet kustannustehokkaaseen toimintaan säilyvät. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä kuntatalouteen kohdentuu merkittäviä uudistuksia, jotka liittyvät muun muassa oppivelvollisuuden laajentamiseen ja hoivahenkilöstön sitovaan vähimmäishenkilöstömitoitukseen. Uudistusten vaikutus kuntien talouteen nousee monissa tehtävissä asteittain. Kunnat saavat laajeneviin tehtäviinsä täyden valtionrahoituksen. Esimerkiksi hoivahenkilöstön sitovan vähimmäismitoituksen vaikutus vuonna 2021 on 53 miljoonaa ja nousee 266 miljoonaan euroon vuoteen 2024 mennessä. Nämä muun muassa hoivaa ja opetusta vahvistavat sekä perheiden menoja pienentävät päätösperäiset pysyvät toimet kompensoidaan 100 prosenttisesti valtionosuuksin kunnille siltä osin, kuin ne lisäävät kuntatalouden menoja, eli vuonna 2021 arviolta 370 miljoonaa euroa vuodessa, ja vuonna vuoteen 2024 mennessä noin 790 miljoonaa euroa vuodessa. (Lähde: VM: Tiedote 580/2020 Vuoden 2021 talousarvioesitys rakentaa tietä ulos koronakriisistä.)

Sote-uudistus

Tulevaisuudessa kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi tulee siirtymään suuremmille itsehallinnollisille alueille. Sote-uudistuksessa palvelujen kehittämisen lisäksi uudistetaan rakenteita. Hyvinvointialueet tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityiset toimijat ja kolmas sektori täydentävät niitä. Uudistus toteutetaan hallitusti vaiheittain. Palvelujen kehittäminen ja uuden sote-rakenteen valmistelu alueilla mahdollistetaan valtion taloudellisella tuella. Sote-uudistuksen lakiluonnokset ovat olleet lausuntokierroksilla ja sosiaali- ja terveysministeriö on toimittanut esitysluonnoksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseksi lainsäädännön arviointineuvostolle 14. lokakuuta 2020. Hallitus viimeistelee lakiesityksen lopulliseen muotoonsa lainsäädännön arviointineuvoston palautteen jälkeen. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle joulukuussa 2020. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäisi väliaikainen valmistelutoimielin heti esityksessä ehdotetun lainsäädännön voimaantultua. Aluevaalit ajoittuisivat alkuvuoteen 2022, jonka jälkeen aluevaltuustot aloittaisivat toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille 1.1.2023. (Lähde: soteuudistus.fi.)

Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta. Valtiovarainministeriö on tuottanut laskelmia kuntien rahoituksesta uudistuksen jälkeen. Laskelmat ovat viimeksi päivittyneet 13.10.2020. Näiden laskelmien mukaan maakuntana Kymenlaakso menettää rahoitusta 138 euroa asukasta kohden ja kaupunkina Kouvolan rahoitus eli menojen ja tulojen erotus paranisi 42 euroa asukasta kohden. Laskelmat tulevat päivittymään usean kerran ennen uudistuksen voimaantuloa. Lopullinen laskenta tehdään sote-uudistuksen voimaantuloa edeltävän vuoden tasossa. (Lähde: soteuudistus.fi.)

Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne

Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne on ollut heikko jo ennen koronavirusepidemiaa. Kouvola teki vuosina 2018 ja 2019 erittäin heikot tulokset, alijäämien ollessa 26-27 milj. euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen kaupungille muodostui katettavaa alijäämää yhteensä 13,7 milj. euroa. Kun summassa huomioidaan tuloksenkäsittelyerät, 1,5 milj. euroa, muodostuu alijäämän kattamisvelvollisuudeksi 12,2 milj. euroa. Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Merkittävimmät alijäämään vaikuttavat tekijät ovat olleet kahtena viime tilikautena sote-kustannuksien ennakoitua suurempi kasvu sekä verotulojen poikkeukselliset alenemat.

Kaupungin taloutta rasittaa toisaalta kasvava palvelutarve väestön ikääntyessä ja toisaalta negatiivinen väestökehitys, joka vähentää veronmaksajien määrää. Väestön vähentyminen vaikuttaa myös valtionosuuksien pienenemiseen. Kaupungin palvelurakenne ei kuitenkaan pienene samaa tahtia. Taloutta on saatu tasapainotettua erilaisilla kertaluonteisilla erillä. Kouvolan kertynyt alijäämä vähennettynä satunnaisien erien vaikutuksella on yli 110 milj. euroa. Kouvolan kaupungilla ei ole taloudellista puskuria, jota voitaisiin käyttää huonoina vuosina. Puskurin luomiseksi tarvitaan välttämättömiä säästötoimenpiteitä, jotka mahdollistavat talouden tasapainottumisen pitemmällä aikavälillä.

Myös kaupungin lainamäärä on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Lainamäärä kasvoi 80 milj. euroa vuonna 2019 ja lainakanta oli 312,8 milj. euroa eli 3 806 euroa asukasta kohden. Myös konsernin lainakanta on kasvanut merkittävästi, vuonna 2017 lainoja oli 347 milj. euroa ja viimeisessä tilinpäätöksessä 489 milj. euroa. Vuosi 2020 vaikuttaa lainakannan osalta paremmalta, sen ei arvioida kasvavan juuri ollenkaan tänä vuonna.

Vuoden 2020 taloudellista tulosta sekä vuoden 2021 talousarviota helpottavat valtion kunnille myöntämät koronaviruksesta johtuvat tukitoimenpiteet. Vuonna 2020 Kouvola saa 21,6 milj. euroa valtionosuuksien lisäystä koronatukien takia. Tämän lisäksi yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden korotus kasvattaa yhteisöveron tuottoa noin 4-5 milj. euroa 2020 ja 2021. Kuten Suomen Kuntaliitto on todennut, valtion tukitoimenpiteet kunnille helpottavat taloutta vuosien 2020 ja 2021 osalta, mutta ei vahvista sitä pitemmällä aikavälillä. Valtiontukitoimenpiteet kunnille ovat erittäin positiivinen asia kuntatalouden kannalta, mutta ne eivät poista pysyvää kuntatalouden epätasapainoa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kertaluonteisien erien vaikutus Kouvolan kertyneeseen yli-/alijäämään vuosina 2009 – 2024.

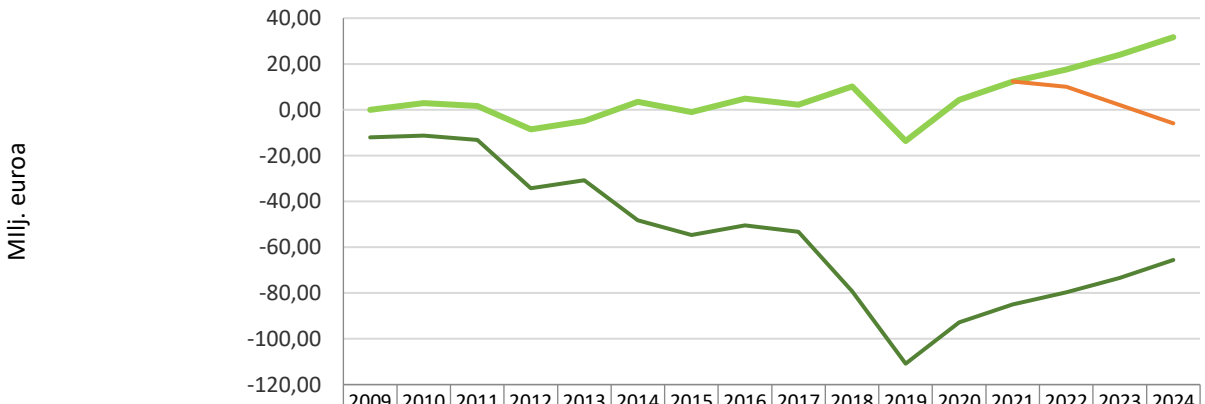

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kertynyt yli-/alijäämä	0,00	3	2	-9	-5	3	-1	5	2	10	-14	4	12	18	24	32
Korjattu kertynyt yli-/alijäämä	-12,0	-11,3	-13,2	-34,3	-30,8	-48,3	-54,6	-50,4	-53,3	-79,3	-110,9	-92,9	-85,0	-79,7	-73,4	-65,6
Ilman veronkorotusta													12	10	2	-6

Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman laadinta

Kaupunginhallitus hyväksyi poikkeuksellisesti vasta 28.9.2020 talousarviokehyksen vuodelle 2021 sekä suunnitelmakehyksen vuosille 2021-2024. Kehyksen antamista lykättiin poikkeusolojen vuoksi sekä valtion budjettiriihen julkiseen rahoitukseen vaikuttavien päätösten takia. Valtion syksyn budjettiriihessä päätettiin jatkaa vuonna 2021 kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön määräaikaisen yhteisöveron tuoton korotusta, jota lisäksi pysyvästi korotetaan 2 prosenttiyksiköllä varhaiskasvatusmaksujen alentamisen takia. Lisäksi kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään 280 milj. euron kertaluonteinen lisäys, jolla kompensoidaan kunnille muun muassa koronavirustilanteesta aiheutunutta verotulojen alenemista. Korotus jaetaan kunnille siten, että 1/3 kohdistetaan kuntiin niiden asukasmäärän perusteella ja 2/3 kohdistetaan kuntiin kunnallisveron jako-osuuksien suhteessa. Kouvolan osalta nämä tarkoittavat valtionosuuden lisäystä vuodelle 2021 noin 4 milj. euroa sekä verotulojen lisäystä noin 5 milj. euroa. Pysyvä yhteisöveron tuoton korotus on tämän hetken arvion mukaan noin 1 milj. euroa vuositasolla. Muita merkittäviä kuntatalouteen vaikuttavia tekijöitä ovat oppivelvollisuuden laajentuminen ja vanhuspalvelujen mitoitus. Oppivelvollisuuden laajentuminen on otettu huomioon kehyksessä sekä menona että valtionosuutena. Valtio on luvannut kunnille laajeneviin tehtäviin täyden valtionrahoituksen.

Talousarviokehyksen laadinnassa on otettu huomioon lukuisia eri muutoksia. Näistä merkittävimmät ovat:

Kustannuksia lisääviä tekijöitä:

- lomautuksien poisto, 5,5 milj. euroa
- Kymsoten kustannusten kasvu 1,7 % eli 5,4 milj. euroa
- henkilöstökustannusten kasvu (valtakunnalliset palkkaratkaisut), 2,8 milj. euroa
- palkkatukityöllistämisen lisäys 100 hlöä, 1,2 milj. euroa
- oppivelvollisuuden laajentaminen, 0,36 milj. euroa
- maksuton joukkoliikenne toinen aste, 0,25 milj. euroa
- Carea-koulun siirtyminen 1.8.2020 kaupungin toiminnaksi, 0,7 milj. euroa, kustannuksiin saatava valtionosuus vuodesta 2021 lähtien 0,5 milj. euroa

Kustannuksia vähentäviä tekijöitä:

- 2019 päätetyt palveluverkkomuutokset, 2,6 milj. euroa
- henkilöstömenojen vähentäminen 2019 yt-menettelyiden tuloksena, 2,0 milj. euroa
- Perlacon ohjausryhmän raporttiin perustuvat pysyvät säästöt, 3,0 milj. euroa
- Perlacon ohjausryhmän raporttiin perustuvat kertaluonteiset säästöt, 1,3 milj. euroa
- muut lisäsäästöt, 0,4 milj. euroa

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä (28.9.2020 § 270) vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman kehyksen seuraavin lisäyksin:

- Kuusankosken uimahalli jatkaa. Uusi uimahalli tulee: hallin koko, suunnittelu, tuottoarvio tehdään. Uuden valmistuttua Urheilupuiston sekä Kuusankosken uimahallit suljetaan. Priorisoidaan kouluinvestoinnit.
- Liku avustukset 1-tasolla.
- Pilkanmaa, Kaipiainen jatkaa.
- Urheiluakatemia säilyy nykyisellään.
- Yksityistieavustukset leikkaus 30 000 euroa.
- Teky-talon siirto ok, jos kaupungintalon kustannusarvio pitää.
- Jäähallin raami -450 000 euroa säilytetään siten, että lautakunta etsii säästön. Toimialajohdolta edellytetään kiireellisellä aikataululla selvitys vaihtoehdoista (valtuuston päätös 11.11.2019). Jos päädytään korottamaan jäähallien tuntihintaa, korotus on maksimissaan 20 euroa/tunti.
- Koulukuljetusten lisäsäästötavoite 200 000 euroa (viimeistään lv. 2021-2022).

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys on laadittu talousarviokehys sekä lautakuntien talousarvioesityksen huomioiden. Lisäksi siinä on huomioitu palkkatuella työllistämisen nettolisäys 1,2 milj. euroa, tavoitteena 100 palkkatukityöllistetyn lisäys kaupungille vuonna 2021. Julkisen rahoituksen osalta verotuloja on arvioitu hieman enemmän perustuen lokakuun alussa päivittyneisiin verotuloennusteisiin.

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on tehty jo usean vuoden ajan. Vuoden 2020 talousarvioon sisältyy lukuisia eri säästö- ja sopeuttamistoimenpiteitä. Nämä toimenpiteet ovat toteutumassa pääosin koronavaikutuksia huomioonottamatta. Talouden sopeuttamiseksi on työskennellyt kaupunginhallituksen nimeämä Perlacon raportin jatkotyön ohjausryhmä. Tämä kaupunginhallituksen asettama ryhmä valmisteli uusia säästötoimenpiteitä ja raportti niistä valmistui 31.8.2020. Raportin mukaan pysyvä kustannussäästöjä olisi mahdollista saavuttaa vuositasolla 4,9 – 6,6 milj. euroa ja kertaluonteisia noin 3 milj. euroa. Kaupunginhallitus merkitsi raportin tiedoksi 14.9.2020 (§ 245). Raportin vaikutukset huomioitiin kaupunginjohtajan talousarviokehysehdotuksessa vuosille 2021-2024, mutta kaupunginhallitus ei hyväksynyt niitä täysimääräisesti (28.9.2020 § 270). Suunnitelmavuosien osalta on huomioitava, että kunnallisveroprosentin korotus on laskennallinen lisäys, jolla talous saadaan taloussuunnittelukaudella tasapainoon. Ensisijaisena tavoitteena on päättää lähivuosina sellaisista toimenpiteistä, joilla talous tasapainotetaan ilman veronkorotuksia. Veroprosentit päätetään vuosittain seuraavalle vuodelle, vuoden 2021 veroprosentti päätetään marraskuussa 2020 ja vuoden 2022 osalta vuoden 2021 marraskuussa.

Yhteenveto talouden tasapainottamistoimenpiteistä					
Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelman yhteydessä päätetyt					
1 000 euroa	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Palveluverkot	1 382	4 116	5 002	5 037	5 082
Avustukset	915	915	915	915	915
Kinnon palv.sop.	500	700	1 000	1 000	1 000
Henkilöstösäästöt, 111 htv	5 100	6 700	7 026	7 326	7 326
Henkilöstösäästöt, 20 htv	400	800	800	800	800
Henkilöstösäästöt, kertaluonteinen	5 500				
Osinkotuloutukset 2020-2022	3 000	3 000	3 000		
Kunnallisveroprosentti + 0,5 prosenttiyksikköä	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Yhteensä	**21 797**	**21 231**	**22 743**	**22 778**	**22 823**
Vuoden 2021 ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman yhteydessä esitettävät					
1 000 euroa		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Perlacon jatkotyö, pysyvät		3 002	4 153	4 312	4 312
Perlacon jatkotyö, kertaluont.		1 270	590	840	550
Yhteensä		**4 272**	**4 743**	**5 153**	**5 153**
”Perlacon +” työryhmä		457	625	950	950
Kunnallisveroprosentin korotus +0,75 prosenttiyksikköä			7 500	8 000	8 000
Yhteensä		**4 729**	**12 868**	**14 103**	**13 812**

Tuloslaskelmassa on huomioitu edellä mainitut talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet sekä kehysvalmistelussa mainitut tekijät. Julkinen rahoitus eli verotulot ja valtionosuudet on arvioitu varovaisuuden periaatetta noudattaen. Menopaineita aiheuttavat sosiaali- ja terveyspalveluiden kasvun lisäksi tulevat valtakunnalliset palkkaratkaisut. Kun samanaikaisesti on huomioitu talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet, suunnitelmavuosien toimintakatteen kasvu on 1,0 – 1,4 prosenttia. Julkisen rahoituksen osalta arviointiin on käytetty Valtiovarainministeriön sekä Kuntaliiton ennakkotietoja. Laskelmat sisältävät kunnallisveron korotuksen 22,00 prosenttiin vuodesta 2022 lähtien. Ensisijaisesti talous pyritään tasapainottamaan muilla keinoilla kuin veronkorotuksella. Talousarvioesityksen mukaan talous tasapainottuu ja kertynyt alijäämä saadaan katettua vuoden 2021 aikana. Tämä edellyttää esitettyjen palveluverkkomuutoksien ja muiden toimenpiteiden toteuttamista sekä muun kustannuskehityksen maltillista kasvua. Ulkoinen tuloslaskelma sisältää kaupungin palvelutuotannon ulkoiset tulot sekä menot.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2019	MTA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	**52,2**	**49,4**	**47,1**	**54,0**	**52,8**	**53,1**	**52,9**
Valmistus omaan käyttöön	1,8	1,8	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7
Toimintamenot	**-578,8**	**-572,2**	**-570,3**	**-580,3**	**-584,1**	**-591,3**	**-598,4**
Toimintakate	**-523,2**	**-521,0**	**-521,6**	**-524,7**	**-529,6**	**-536,5**	**-543,8**
Verotulot	338,1	348,0	348,0	357,0	361,5	368,0	373,0
Valtionosuudet	172,3	207,0	207,0	190,9	188,5	193,1	198,7
Rahoitustulot ja -menot	7,6	9,0	9,8	8,8	8,8	5,8	5,8
Vuosikate	**-5,2**	**43,0**	**43,2**	**32,0**	**29,2**	**30,4**	**33,7**
Poistot ja arvonalentumiset	-22,6	-25,0	-25,0	-24,0	-24,0	-24,0	-26,0
Satunnaiset erät							
Tilikauden tulos	**-27,8**	**18,0**	**18,2**	**8,0**	**5,2**	**6,4**	**7,7**
Tilinpäätöserät	0,1						
Tilikauden yli/alijäämä	**-27,7**	**18,0**	**18,2**	**8,0**	**5,2**	**6,4**	**7,7**
Kertynyt yli-/alijäämä	**-13,7**	**4,3**	**4,6**	**12,3**	**17,6**	**24,0**	**31,7**
Kunnallisveroprosentti	**20,75**	**21,25**	**21,25**	**21,25**	**22,00**	**22,00**	**22,00**
Toimintakatteen muutos %	1,9	-0,4	-0,3	0,6	0,9	1,3	1,4
Vuosikate, % poistoista	-23,0	171,9	172,9	133,4	121,8	126,6	129,7
Vuosikate, euroa/asukas	-63	527	530	397	366	384	430
Asukasmäärä vuoden lopussa	82 177	81 521	81 521	80 732	79 965	79 213	78 476

Lainakanta

Kaupungin investointitasoa on viime vuosina pyritty pitämään alhaisella tasolla, jotta lainamäärä ei kasvaisi kohtuuttomasti. Vuonna 2020 sen ei arvioida kasvavan juuri ollenkaan. Vuosille 2021 ja 2022 lainamäärän kasvut ovat erittäin maltilliset, mutta välttämättömät investoinnit toiminnan uudistamiseksi kasvattavat lainamäärää vuosina 2023 ja 2024. Kymmenen vuoden investointisuunnitelman mukaan investointitasot ovat korkeimmillaan vuosina 2021 – 2026.

Lainat	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
euroa/asukas	2 371	2 283	2 371	2 796	3 806	3 889	4 039	4 153	4 457	4 703

Tuloslaskelman tuloarvioiden ja määrärahojen jakautuminen
Verotulojen kertymä on 357,0 milj. euroa ja valtionosuuksien 190,9 milj. euroa. Julkisen rahoituksen, verotulojen ja valtionosuuksien osuus on yhteensä 89 prosenttia tuloslaskelman tuloista. Toimintatulojen osuus on 54,0 milj. euroa eli 9 prosenttia tuloslaskelman tuloista. Rahoitustuloja arvioidaan kertyvän 12,2 milj. euroa, osuus 2 % tuloslaskelman tuloista.

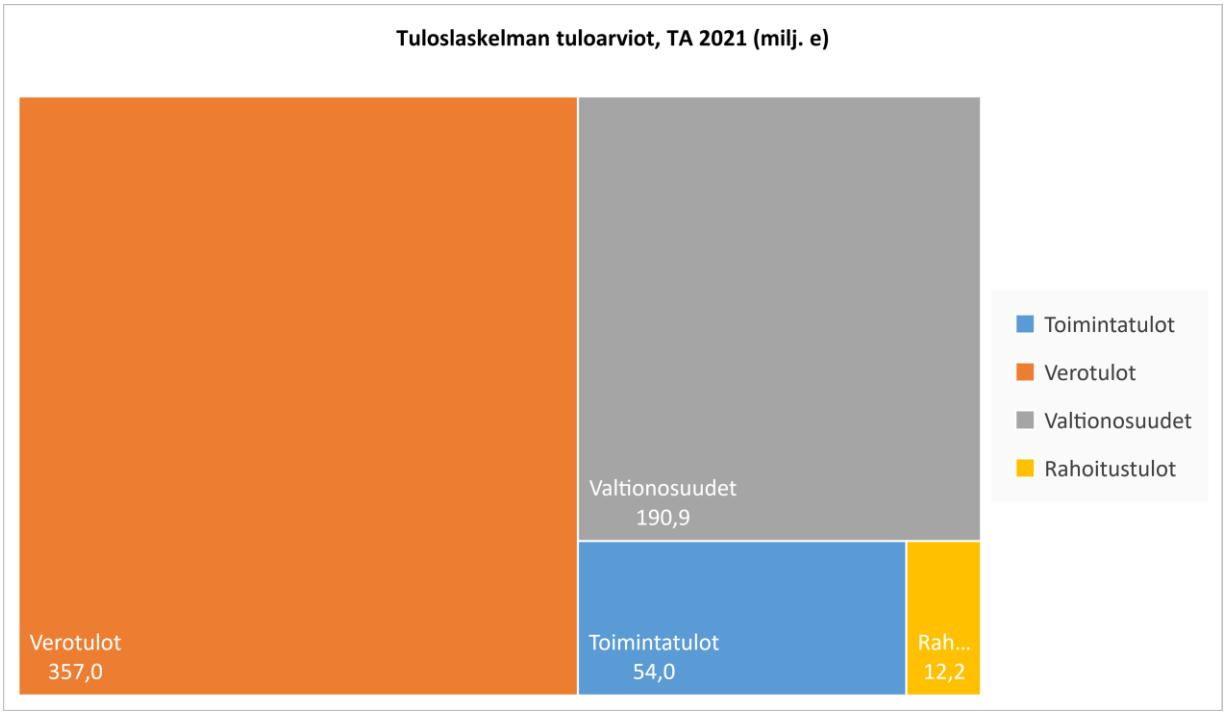

Henkilöstömenot ovat 154,8 milj. euroa. Osuus tuloslaskelman määrärahoista on 25 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 26 prosenttia. Palvelujen ostot ovat 387,9 milj. euroa, osuus 64 % tuloslaskelman määrärahoista. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 22,2 milj. euroa, avustusmenot 9,7 milj. euroa, muut toimintamenot 5,4 milj. euroa ja rahoitusmenot 3,4 milj. euroa, yhteensä 7 % tuloslaskelman määrärahoista. Poistot ovat 24,0 milj. euroa, osuus tuloslaskelman määrärahojen ja poistojen yhteissummasta on 4 %.

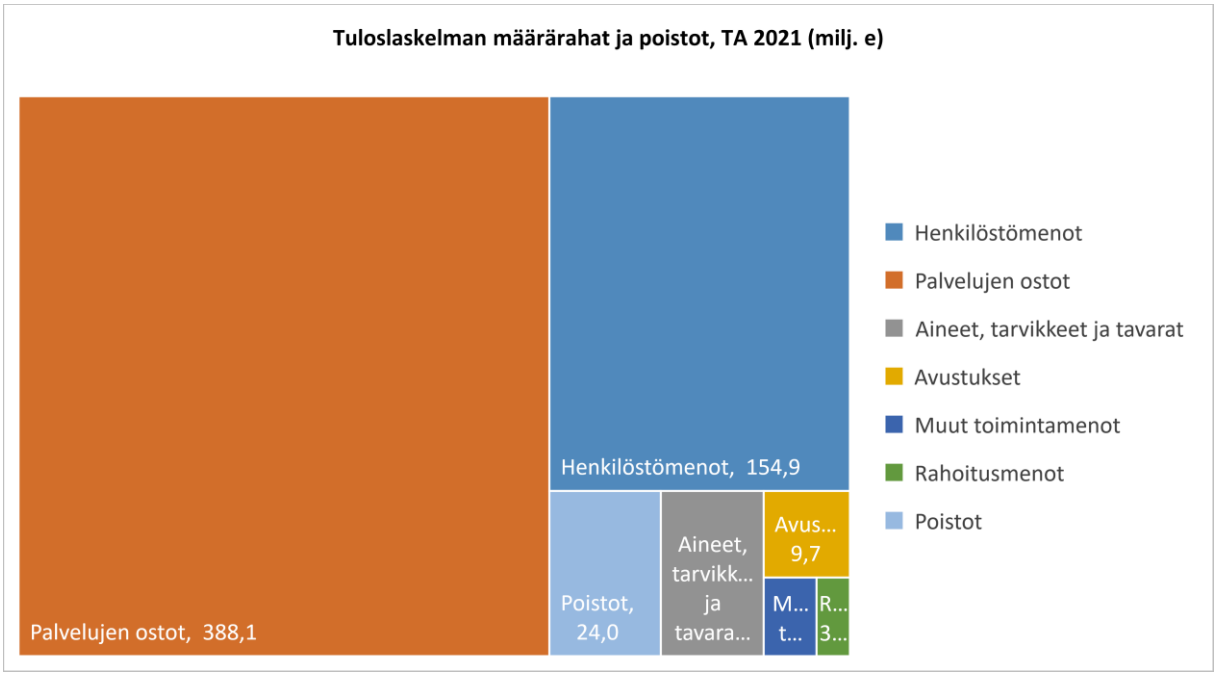

Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarvion osat

Kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Lisäksi kunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä on soveltuvin osin voimassa mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarviossa on seuraavat osat: yleiset lähtökohdat, käyttötalous-, investointi-, rahoitusosa, konserniyhteisöt ja liitteet. Palvelutuotanto jaetaan rahoitustavan perusteella budjetti- ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Kaupungin toiminta on budjettirahoitteista. Organisaatioon ei sisälly liikelaitoksia eikä taseyksiköitä.

Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on lautakunnan/kaupunginhallituksen toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet. Lautakunnan tavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vastaa toimialajohtaja. Lautakunnan talousarvio- ja määrärahamuutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Palkkatukimäärärahat on keskitetty konsernipalveluiden työllistämisen edistämisen talousarvioon. Hallinnointi hoidetaan työllistämisyksikössä. Työsopimukset tehdään toimialoilla ja työnjohto on toimialan vastuulla. Palkkatukimääräraha pitää sisällään vain palkkoihin liittyvät kustannukset, muut työllistettävien kustannukset kuuluvat toimialalle. Keskitetyn palkkatukityöllistämisen avulla voidaan varmistaa, että työllistäminen, ja erityisesti lakisääteisten velvoitetyöllistettävien sijoittaminen toimii ilman suuria viiveitä.

Investointiosan sitovuustaso kaupunginvaltuuston nähden on määritelty alla olevassa taulukossa. Lisäksi kokonaan uudet rakennusinvestoinnit on tuotava valtuuston hyväksyttäväksi. Ao. jaottelun sisällä investointien määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista päättää osaltaan kaupunginhallitus ja tekninen lautakunta. Investoinniksi katsotaan yli 30 000 euron hankinnat, joita käytetään palvelutuotannossa useana tilikautena ja jotka kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi, poikkeuksena pysyvien vastaavien sijoitukset sekä maa- ja vesialueet, joista ei kirjata poistoja.

Rahoitusosassa sitovina erinä ovat antolainasaamisten lisäykset ja pitkäaikaisten lainojen lisäykset.

Kuntalain mukaan kaupunginvaltuusto päättää palveluista ja palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien on osaltaan huolehdittava, että kaupungin päätettävissä olevat maksut tarkistetaan kustannusten nousua vastaavasti ja kaupungille kuuluvat tulot peritään tehtyjen sopimusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus antaa talousarviosta erillisen täytäntöönpanoohjeen valtuuston hyväksyttyä talousarvion.

Sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden, 1 000 euroa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Yhteistoiminta	N	339 401	600
Tarkastuslautakunta	N	176	
Kaupunginhallitus	N	61 455	58 024
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	161 201	12 208
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	N	25 715	5 312
Tekninen lautakunta	N	43 519	34 429
Kymen jätelautakunta	N	252	252
Rakennus- ja ympäristölautakunta	N	3 299	1 199
Maaseutulautakunta	N	5 990	4 328
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		**641 008**	**116 352**
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		357 000
Valtionosuudet	B		190 860
Rahoitustuotot ja -kulut	N	3 410	12 221
TULOSLASKELMA YHTEENSÄ		**3 410**	**560 081**
INVESTOINTIOSA			
Kärkihankkeet			
RR-terminaalin rakentaminen	B	11 150	2 230
Kaupunginhallitus			
Konsernipalvelut/Aineettomat hyödykkeet	B	677	
Konsernipalvelut/Sijoitukset	B	500	
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/uusinvestoinnit	B	6 500	
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/korvausinvestoinnit	B	11 500	
Tekninen lautakunta			
Maa- ja vesialueet	B	1 300	400
Kiinteät rakenteet ja laitteet/uusinvestoinnit	B	3 730	
Kiinteät rakenteet ja laitteet/korvausinvestoinnit	B	8 515	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		**43 722**	**2 630**
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	200	
Antolainasaamisten vähennykset			80
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		41 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		32 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen			197
YHTEENSÄ		**720 340**	**720 340**

B = sitovuus määrärahat ja tuloarviot
N = sitovuus tuloarvioiden ja määrärahojen erotus

Tilivelvollisuus

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja valvonnan jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Tilivelvollisuus kattaa johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun lisäksi tulosvastuun ja oikeudellisen vastuun. Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet valtuustoa lukuun ottamatta sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat muun muassa kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, kehitysjohtaja, hyvinvointijohtaja, toimialojen johtajat ja palvelujen johtajat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaistensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä.

Tavoitteiden asettaminen konsernijohdolle ja kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Valtuuston tulee päättää kunnan omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta (KuntaL 14 §) sekä hyväksyä talousarvio ja taloussuunnitelma ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet (KuntaL 110 §). Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa, nämä tavoitteet esitetään luvussa 6 Konserniyhteisöt.

Konsernijohdolle asetetut tavoitteet	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TS 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Konsernijohdon raportoitava valtuustolle, krt/v	3	3	3	4	4	4	4
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	39,8	48,2	40,4	48,5	48,5	49,0	49,0
Konsernin vuosikate poistoista, %	61,7	68,6	125,0	162,0	155,0	158,0	160,0
Konsernin vuosikate, euroa/asukas	316	338	600	700	660	680	720
Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	624	488	250	670	750	800	910
Konsernin omavaraisuusaste, %	38,2	33,0	48,0	34,0	35,0	36,0	37,0
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,7	69,0	68,0	70,0	70,0	70,0	70,0
Konsernin lainamäärä, euroa/ asukas	4 489	5 952	5 400	6 050	6 150	6 450	6 700

Henkilöstö

Kaupunkistrategian sisäisen toiminnan linjauksia ovat osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen. Sisäisen toiminnan linjauksiin kuuluvalla henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteutumista. Siinä linjataan kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden pohjalta yksityiskohtaisempia johtamiseen ja esimiestyöhön, osaamisen kehittämiseen sekä henkilöstön ja työyhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä. Henkilöstöohjelma ohjaa Kouvolan kaupungin henkilöstöjohtamista. Henkilöstöohjelman on tarkoitus valmistua vuoden 2021 alkuun mennessä. Henkilöstöohjelmaan sisällytetään myös aiempi työhyvinvointiohjelma. Henkilöstöohjelman yhteydessä määritellään painopistealueet, tavoitteet, mittarit ja keskeiset kehittämiskohteet.

Henkilöstöohjelman lisäksi laaditaan vuosittain työturvallisuuslain (738/2002) 9 §:n mukainen työsuojelun toimintaohjelma. Kaupunkistrategiaa toteuttaa myös Kouvolan kaupungin henkilöstöä koskeva suunnitelma tasaarvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, jota päivitetään parhaillaan.

Henkilöstömäärä
Kouvolan kaupungin palveluksessa oli elokuun lopussa henkilöstöä yhteensä 3 125, joista vakinaisia oli 2 590, määräaikaisia 454 (sis. yhteensä 4 oppisopimussuhteista) ja tukitoimenpitein työllistettyjä 81. Tarkemmin henkilöstömäärää kuvaa henkilötyövuosi (htv), jolla tarkoitetaan tässä koko tarkasteluajanjakson kokoaikatyössä ollutta henkilöä. Tunnusluvusta ei vähennetä vuosilomia tai palkallisia poissaoloja. Henkilöstö on vähentynyt edellisvuodesta 129:llä ja henkilötyövuodet yhteensä 322,34:llä. Henkilötyövuosia koskevassa tunnusluvussa näkyy vuonna 2020 toteutettavien lomautusten vaikutus. Määräaikaisen henkilöstön määrä vaihtelee toiminnallisista syistä eri kuukausina. Henkilöstö jakautuu toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Henkilöstö 31.8.2020 hlö	Henkilötyövuosina htv
Konsernipalvelut	108	5	6	**119**	**116,76**
Kasvatus ja opetus	1 701	361	48	**2 110**	**1 816,02**
Liikunta ja kulttuuri	149	9	6	**164**	**154,76**
Asuminen ja ympäristö	632	79	21	**732**	**633,95**
Yhteensä	**2 590**	**454**	**81**	**3 125**	**2 721,49**
Henkilöstö 31.8.2019	2 628	519	107	3 254	3 043,82
Henkilöstö 31.8.2018	4 378	1 072	122	5 572	5 035,23

Vakinainen henkilöstö on tilastoitu sille toimialalle, jolla hän työskentelee tilastointipäivänä riippumatta sen hetkisen palvelussuhteen luonteesta. Tilasto sisältää myös virka-/työvapaalla olevat henkilöt. Sivutoimiset työntekijät eivät sisälly lukuihin.

Henkilöstösuunnitelma
Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana tulee olla kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan.

Henkilöstömenojen hallinta on keskeistä talouden tasapainottamisessa, mikä edellyttää todella tiukkaa henkilöstösuunnittelua suunnitelmakaudella. Vuonna 2019 käytiin kahdet työvoiman vähentämistä koskevat yt-neuvottelut, joissa tavoitteena on ollut yhteensä 120 henkilötyövuoden vähennys vuoden 2020 loppuun mennessä. Lisäksi kaupunginhallitus päätti 15.4.2019, että vuoden 2021 loppuun mennessä tavoitellaan 60 htv:n lisäsäästöjä.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.10.2020, että kaupungin ammatillinen organisaatio muodostuu kolmesta toimialasta. Toimialojen tehtävät otetaan syksyn aikana uuteen tarkasteluun.

Ennusteiden mukaan kaupungin henkilöstöä siirtyy vanhuuseläkkeelle toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Konsernipalvelut	19	4	4	3	**30**
Kasvatus ja opetus	60	34	48	43	**185**
Liikunta ja kulttuuri	10	14	4	6	**34**
Asuminen ja ympäristö	34	32	30	31	**127**
Yhteensä	**123**	**84**	**86**	**83**	**376**

Vuoden 2021 sarake sisältää myös ne henkilöt, joiden henkilökohtainen eläkeikä on täyttynyt jo aiemmin. Henkilö voi jäädä vanhuuseläkkeelle saavutettuaan alimman vanhuuseläkeikänsä. Jokaisella ikäluokalla on oma alin vanhuuseläkeikä. Vaikka olisi saavuttanut alimman vanhuuseläkeikänsä, voi jatkaa edelleen työssä. Alin vanhuuseläkeikä on vuonna 1955 syntyneillä 63 vuotta 3 kuukautta, jonka jälkeen eläkeikä nousee portaittain. Vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneet jäävät eläkkeelle viimeistään 68-vuotiaana. Henkilökohtainen eläkeikä voi olla korkeampi kuin alin vanhuuseläkeikä. Henkilökohtaisen eläkeiän täyttymispäivä ei siis tarkoita samaa kuin eläkkeelle siirtymispäivä. Eläkeiän täyttää vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä 376 henkilöä. Vanhuuseläkkeiden lisäksi työkyvyttömyyseläkkeelle arvioidaan siirtyvän vuosittain noin 12–15 viranhaltijaa/työntekijää.

Henkilöstöä siirtyy eläkkeelle eri henkilöryhmittäin vuosina 2021–2024 seuraavasti:

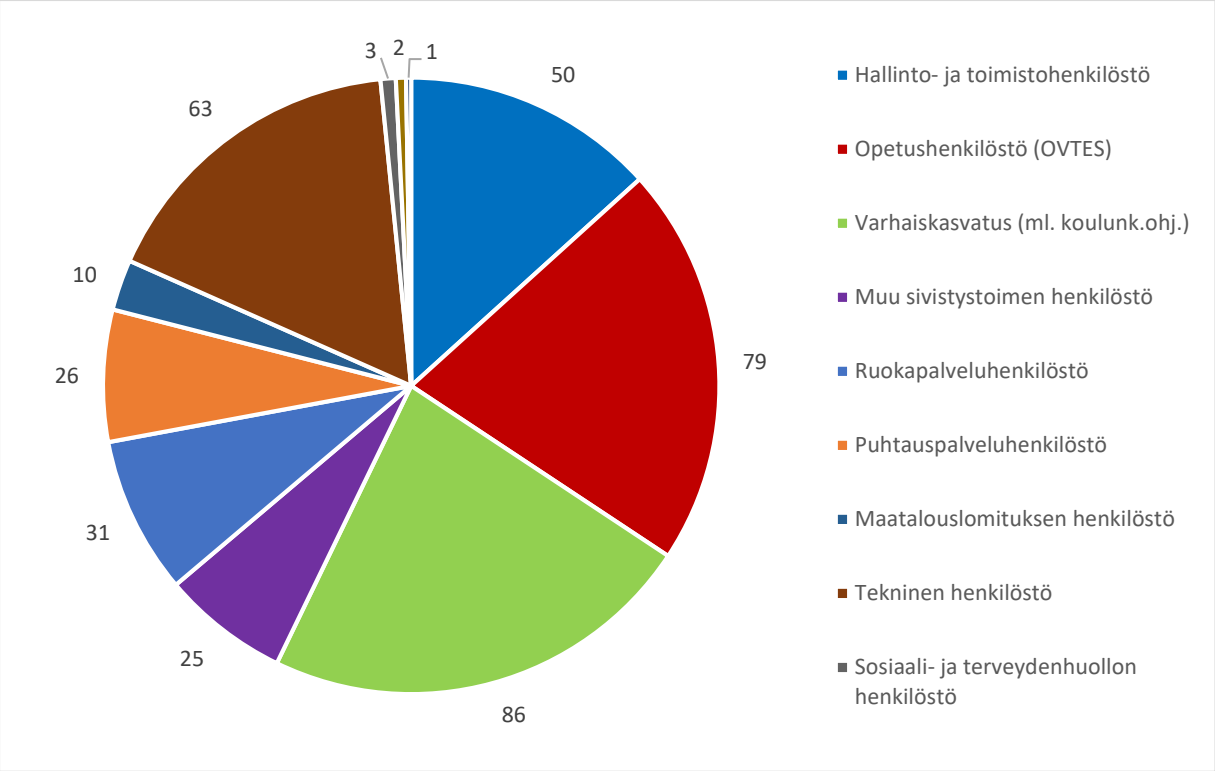

Vuosille 2021–2024 on laadittu erillinen henkilöstösuunnitelma, jota tarkistetaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Alla olevassa taulukossa esitetään kooste toimialojen esityksistä määrälliseksi henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2021–2024.

Toimiala		2021 htv (brutto)	2022 htv (brutto)	2023 htv (brutto)	2024 htv (brutto)	Muutos-% 21 - 24
Konsernipalvelut	Vakinaiset	92,84	90,00	88,00	88,00	-5,2 %
	Määräaikaiset	11,38	11,00	11,00	8,00	-29,7 %
	Työllistetyt	2,00	2,00	2,00	2,00	0,0 %
	Yhteensä	**106,22**	**103,00**	**101,00**	**98,00**	-7,7 %
Kasvatus ja opetus	Vakinaiset	1 706,90	1 704,30	1 701,20	1 698,50	-0,5 %
	Määräaikaiset	278,20	271,00	268,00	267,00	-4,0 %
	Työllistetyt	30,00	30,00	30,00	30,00	0,0 %
	Yhteensä	**2 015,10**	**2 005,30**	**1 999,20**	**1 995,50**	-1,0 %
Liikunta ja kulttuuri	Vakinaiset	150,50	151,50	151,50	151,50	0,7 %
	Määräaikaiset	10,30	9,00	9,00	9,00	-12,6 %
	Työllistetyt	10,00	10,00	10,00	10,00	0,0 %
	Yhteensä	**170,80**	**170,50**	**170,50**	**170,50**	-0,2 %
Asuminen ja ympäristö	Vakinaiset	594,10	589,10	583,34	579,15	-2,5 %
	Määräaikaiset	53,00	51,90	48,40	46,60	-12,1 %
	Työllistetyt	14,00	14,00	14,00	14,00	0,0 %
	Yhteensä	**661,10**	**655,00**	**645,74**	**639,75**	-3,2 %
Kouvolan kaupunki	Vakinaiset	2 544,34	2 534,90	2 524,04	2 517,15	-1,1 %
	Määräaikaiset	352,88	342,90	336,40	330,60	-6,3 %
	Työllistetyt	56,00	56,00	56,00	56,00	0,0 %
	Yhteensä	**2 953,22**	**2 933,80**	**2 916,44**	**2 903,75**	-1,7 %

Henkilötyövuosilaskennassa koko vuoden kokoaikatyössä oleva henkilö on yksi henkilötyövuosi (1 htv).
Osa-aikaisesti työskentelevän työpanos lasketaan tehdyn työajan suhteessa.

Kaupungin henkilöstömenojen on oltava suunnittelukaudella kestävällä perustalla. Henkilöstösuunnittelun tulee olla strategiasidonnaista siten, että kaupungilla on optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset sekä toiminnan mukaiset työajat. Työtehtävien, työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Tavoitteena on strateginen osaamisen ennakointi ja osaamisen täysimääräinen hyödyntäminen. Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen tulee olemaan yksi suunnittelukauden painopisteitä. Työkykyjohtamisen kehittämistä sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentämiseksi jatketaan, jotta työkyvyttömyyden kustannuksia saadaan vähennettyä.

Henkilöstömenot
Talousarvion palkkausmäärärahoja korotettiin 2,2 prosentilla kesäkuun 2020 palkkatasosta, kun talousarviota laadittiin. Palkkojen sivukulut on varattu talousarvioon alustavien ennusteiden mukaisesti.

Sopimuskausi on kaikissa kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa 1.4.2020–28.2.2022. Niiden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Vuonna 2021 palkkakustannukset nousevat keskimäärin 2,07 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna.

Kouvolan kaupungin taloutta tasapainotetaan suunnittelukaudella monin henkilöstöön vaikuttavin toimenpitein. Henkilöstömenojen vähentämisessä ensisijaisena tavoitteena on säästöjen saavuttaminen eläke- ja muun poistuman, määräaikaisen henkilöstön vähentämisen, työ- ja työaikajärjestelyjen sekä toiminnan ja prosessien kehittämisen avulla.

Kouvolan kaupunkistrategia

Strategian rakenne ja keskeiset sisällöt

Kaupunkistrategia on kasvustrategia
Strategiavision 2030 mukaan Kouvola on kasvualusta - mahdollisuus uusille avauksille ja kasvulle. Kaupungin arvot on koottu laajasta joukosta henkilöstön ja luottamushenkilöiden tunnistamia tulevaisuudelta toivottuja arvoja. Kaupungin vahvuuksiin tukeutuen strategian kasvukärjiksi on valittu *Lasten kasvu* ja *Nuorten kasvu* sekä *Yritysten kasvu*. Yhteiset panostukset kohdistetaan kasvukärkiin. Uuden strategian mukaan kaikista pidetään huolta, mutta kasvulla on oltava kärjet. Kasvukärjille on valittu fokukset, joihin erityisesti panostetaan. Vaikutukset heijastuvat koko yhteisöön.

- *Lasten kasvussa* fokuksena on perhearki. Perhearki on saatava toimimaan sujuvasti lasten kasvun tukena. Perhearkea helpottavat ratkaisut toimivat sovellettuna kaikille. Tuloksena on Suomen paras aktiivinen arki.
- *Nuorten kasvussa* fokuksena on koulutus. Yliopisto synnyttää verkostojen kautta ympärilleen monenlaista toimintaa sekä kehittämis- ja tutkimustyötä. Monitasoista ja yhteistyöhön perustuvaa yliopistotasolle asti yltävää koulutusta kehittämällä syntyy innovatiivinen ja uutta luova kaupunki.
- *Yritysten kasvussa* fokus on logistiikassa. Kyse on älykkäästä henkilöliikenteestä, tavaraliikenteestä, yhteyksistä ja verkostoista, niiden toimivuudesta ja uudenlaisten liiketoimintakonseptien löytymisestä. Kouvola toimii palvelualustana älykaupungin kehittämiselle päämääränä olla valtakunnallisesti liikuttamisessa paras.

Strategian ohjaavuus

Kaupunkistrategia on yhteisöstrategia. Se vaikuttaa kaikkiin toimijoihin sekä ohjaa ja sitoo kaupunkikonsernia. Valtuusto päättää kaupunkistrategian toteuttamisesta ja ohjaa toteuttamista. Strategiaohjauksen välineinä ovat laaja-alaiset sidosryhmien kanssa laadittavat strategiaohjelmat Elinvoiman kasvu- ja Hyvinvoinnin kasvu – ohjelmat, jotka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.9.2019. Nämä ohjaavat talousarvion toiminnallisia tavoitteita ja käyttösuunnitelmien toimenpiteitä strategiaa tarkentaen. Strategiaa toteuttavat toiminnalliset tavoitteet merkitään talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä tarkemmalla tasolla käyttösuunnitelmiin. Tavoitteita ja toimenpiteitä aikataulutetaan ja niitä seurataan ja arvioidaan osavuosittain. Työn vaikuttavuutta seurataan kaupunkitasolla strategiamittarien avulla.

Strategiaohjelmista on vuonna 2020 johdettu konsernin toimijoiden kanssa kymmenen vuoden tiekartat. Talussuunnittelun yhteydessä tunnistetaan vuosittain tiekartoista keskeisimmät strategiset hankkeet, ks. esittely vuonna 2021 valmisteltavat hankeaihiot. Hankkeiden valmistelua ja toteutusta vahvistetaan hanketoiminnan koordinoinnilla. Tulevaisuusjaosto valmistelee hallituksen toimeksiannosta hankkeiden poliittista ohjausta.

Strategiaohjelmien laajat tavoitteet on johdettu strategiatavoitteista (ks. ao. luettelo). Talousarviokirjassa tavoitteet esitetään linkitettynä ja otsikoituna kaupunkistrategian strategiaohjelmien ja –strategiatavoitteiden mukaan:

Strategiaohjelmat ja -tavoitteet

Elinvoiman kasvu
- Aluekehitys
  - Verkostokaupunki
  - Kyliä pitkin kaupunkia
  - Omaleimaiset alueet
  - Uusiokäyttöiset monipalvelutilat
- Elinkeinopainotukset
  - Bio- ja kiertotalous
  - Ketterästi luontoon
  - Viennin tuki
  - Pienyrittäjyyden kannustaminen
  - Asenteellinen työvoima

Hyvinvoinnin kasvu
- Terveyden edistäminen
  - Paras lähikulttuuri
  - Palvelujen vaivaton saanti
  - Innostava palveluasenne
  - Ennaltaehkäisevät palvelut
- Puhdas kasvu
  - Monimuotoiset luontoympäristöt
  - Resurssitehokkuus
  - Eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne
  - Rakentamisen energiatehokkuus
  - Hiilineutraali kaupunki 2040

Statuksen kasvu
- Identiteetti
  - Euroopan turvallisin kaupunki
  - Rohkeita kokeiluja
  - Kouvola kartalle
- Osallisuus
  - Asukkaat voimavarana
  - Kansalaiskunta
  - Siemennetään uusia avauksia

Sisäisen toiminnan kehittäminen
- Uudet toimintatavat
- Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen
- Hallittu vakaa talous
- Yhteistyö ja edunvalvonta

Talousarviokirjassa kasvukärkiin kohdistuvat tavoitteet erottuvat taulukkoriville merkitystä symbolista seuraavasti:

	Lasten Kasvu		**Nuorten Kasvu**		**Yritysten Kasvu**

Lautakuntien ja toimielimien tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia talousarviovuonna. Ne on esitetty kunkin lautakunnan ja toimielimen kohdalla mittareineen ja riskeineen edellä kuvatusti strategiaohjelma ja –tavoiteotsikoiden alla.

Suunnitelmakauden tavoitteet

Suunnitelmakauden tavoitteet ovat kaupunkikonsernille yhteisiä vaikuttavuustavoitteita. Seuraavassa taulukossa esitetään koko kaupunkia koskevat suunnitelmakauden (2021-2024) tavoitteet. Suunnitelmakauden tavoitteet ohjaavat vuositason työtä. Lähtöarvo on uusin saatavilla oleva vuositason arvo ja tavoitearvo suunnitelmakauden lopun eli vuoden 2024 tavoite. Mittarien lähdemerkintä on mainittu, mikäli tieto ei ole kaupungin oma.

Taloussuunnittelukauden tavoite				
Strategian tavoitteet suunnittelukaudella etenevät: asukasmäärä, elinvoima, hyvinvointi ja status kasvavat.				
Mittarit				
Yritysilmapiiri (sijoitus[1])	Lähtöarvo 2/2019	23/25	Tavoitearvo 12/2024	11/25
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (%[2])	Lähtöarvo 12/2019	48,8	Tavoitearvo 12/2024	51,5
Työllisyysaste (%[3])	Lähtöarvo 12/2018	68,8	Tavoitearvo 12/2024	70
Työttömyysaste (%[4])	Lähtöarvo 12/2019	11,2	Tavoitearvo 12/2024	8,8
Väestö (asukasmäärä)	Lähtöarvo 12/2019	82 113	Tavoitearvo 12/2024	87 000
Lapsiperheet (kpl[5])	Lähtöarvo 12/2019	7 346	Tavoitearvo 12/2024	8 500
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	1 279 562	Tavoitearvo 12/2024	1 420 000
Asukastyytyväisyys (sijoitus[6])	Lähtöarvo 12/2017	5/8	Tavoitearvo 12/2024	4/8
Muuttohalukkuus (sijoitus[7])	Lähtöarvo 3/2020	51/61	Tavoitearvo 12/2024	30/61

1) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien seutukuntien joukossa, EK Kuntarating
2) hankinnat toimijoilta, joiden kotipaikka on Kouvola
3) 18-64 -vuotiaiden työllisten osuus saman ikäisestä väestöstä, Tilastokeskus
4) osuus työvoimasta, Tilastokeskus
5) perheet, joissa alle 18-v lapsia, Tilastokeskus
6) sijoitus Kouvolan vertailukuntien joukossa, asukkaiden tyytyväisyys kunnallisiin palveluihin, EPSI Rating
7) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien kuntien joukossa, Taloustutkimus, 2020 Tutkimuksessa on arvioitu 61 kaupunkia ja kuntaa. Vuoteen 2018 asti mukana oli 37 kaupunkia.

Strategiset hankkeet

Kaupunkistrategian asettamat Elinvoiman ja Hyvinvoinnin kasvu -ohjelmat sisältävät 9 päämäärää, joista on vuonna 2020 laadittu vuosille 2020-2030 tiekartat. Syksyllä 2020 valmistelu on jatkunut toimialojen yhteisillä työpajoilla. Yhteisiä hankeaihioita tunnistettiin kolme tiekarttoja läpileikkaavasti. Näiden hankkeiden rahoitushakuja kartoitetaan vuonna 2021. Hankeaihiot on kuvattu seuraavassa lyhyesti. Hankesuunnittelussa tarkennetaan ja priorisoidaan toimenpiteiden kohdentamista yhdessä kumppaneiden ja kohderyhmien kanssa.

Aktiivisen asukkaan kaupunkialue 4.0.
Hankkeessa luodaan osallistavan suunnittelun käytäntöjä ja välineitä Kouvolaan. Hanketta kuvaa neljä kertaa neljä asiaa. 1) kestävä kehitys sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti sekä kaupunkiarkkitehtuurin kannalta, 2) mukana olevat julkiset toimijat, yritykset, järjestöt sekä neljäs sektori eli kuntalaiset 3) suunnittelukohteena on yhteisötiloja, taajamien välinen saavutettavuus etenkin hiilineutraalisti, palvelut sekä ulko- ja viheralueet, 4) pilottikohteena on neljän taajaman rajaama alue, Kouvola-Koria-Kuusankoski-Valkeala. Nämä neljä taajamaa ovat kaupungistumistrendin mukaisesti jo osin kasvamassa yhteen. Hankkeessa voidaan esimerkiksi luoda virtuaalinen malli kyseisestä alueesta, sekä sen tiloista ja digitaalinen tuki näiden suunnitteluun. Toimintatilojen lisäksi voidaan suunnitella osallistavasti ympäristöä mm. aktiivipuistoja ja viherkäytäviä. Hankkeessa hyödynnetään ja kehitetään verkostomaista monituottajuutta ja innovoidaan uusia palvelumalleja. Yritystoimintaa edistetään aktiivipuistojen käyttäjätarpeiden nojalla. Kaupunkialueella voitaisi toteuttaa esimerkiksi robottibussikokeilu, tai non-stop bussiliikennettä jollekin eniten käytetyistä osuuksista. Keskustakirjastoon suunnitellaan, remontoidaan ja varustetaan monikäyttöinen uusi matalan kynnyksen palvelu-, verstas- ja digityön studiotila. Moderni ja kestävä kaupunkialue tukee Kouvolan imagoa kehittäjänä ja yhteisönä. Tilasuunnittelu toteutuu uudenaikaisesti ja monikäyttöisesti. Olemassa olevia tyhjeneviä tiloja voidaan suunnitella ja varustaa uudella tavalla monikäyttöiseksi. Osallistava suunnittelu sitouttaa ja lisää yhteistyötä verkostomaisesti. Hankkeeseen halutaan kumppaniksi asukkaat ja kävijät, osaajat, järjestöt ja palveluiden tuottajat.

Työllisyydenhoito ketteränä elinvoimapalveluna:
Työllisyydenhoidossa on nähtävissä kaksi virtausta: työttömyyden pitkittymisen ehkäisemiseen tähtäävä suuntaus (vapaaehtoinen elinvoimapalvelu) sekä seurausten lieventämiseen painottuva työ, joka perustuu lainsäädäntövelvoitteisiin (sosiaalipalvelu). Kunnissa, joissa työllisyydenhoito on vahvasti työllistymisen edistämiseen tähtäävää, toiminta on osoittautunut tuloksekkaammaksi kuin sosiaalipalvelun näkökulmaa painottavissa kunnissa. Tällä hetkellä Kouvolassa työllisyystoiminnot ja palvelut järjestetään eri organisaatiossa ja organisaation sisälläkin kohderyhmästä riippuen hajautetusti. Varhaiseen tukeen ja yksilöityyn työllisyyden hoitoon elinvoimapalveluna ei ole riittävää resurssia ilman hankerahoitusta. Tavoitteena on etenkin tutkinnon osien suorittaminen palkkatukijaksoon sisällytettynä joustavammin ja yksilöidymmin, ammatillisessa oppilaitoksissa henkilökunnan (erityisesti opettajien) yksilöohjaus- ja työssä oppimisen ohjaustaitojen kehittäminen, sekä työpaikkojen ohjaustaitojen kehittäminen työn ohessa oppimisen käytäntöihin. Ratkaisuja yksittäisten yrittäjien ja erityisesti pk-yrittäjien työvoimatarpeeseen haetaan tällä tavoin räätälöidyn koulutuksen kautta. Yhteistyössä Ksaon ja muiden oppilaitosten kanssa kehitetään toimintamalli, jossa kaupungin yksiköissä palkkatuetulla tukityöjaksolla olevat voivat suorittaa koulutusjaksoja tai tutkinnon osia tukityöjakson osana ja ohella. Kumppaneiksi halutaan oppilaitosten lisäksi muita työllisyystoimijoita, kuten yhdistyksiä ja säätiöitä, sekä hankeideaa tukevat muut työllisyyshankkeet.

Digitaaliset palveluprosessit ja sisällöt
Kevään poikkeustilanne ja vielä jatkuva koronapandemia edellyttävät kuntia kehittämään sähköisiä palveluja ja sisältöjä huomioiden erityisesti heikoimmassa asemassa olevat eli lapset, ikääntyneet ja riskiryhmäläiset. Hankkeen tavoitteena on digitalisoida kuntalaisille suunnattuja palveluprosesseja ja sisältöä kokonaisvaltaisesti. Ensisijaisesti lähdetään liikkeelle lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnatuista palveluista sisältäen mm. etäopetukseen ja koulujen digitalisaatioon liittyvät palveluprosessit sekä vanhemmuuden tukemiseen liittyvät palvelut. Muita kehitettäviä kaikille ikäryhmille suunnattuja palveluja ovat mm. terveyden edistämisen ratkaisut, asiointipalvelut, liikunnan ja kulttuurin sähköiset ja asiakkaan luokse jalkautuvat palvelut, verkko-osallisuuden edistäminen päätöksenteossa, vuoden 2022 kansainvälisen pelitaiteen näyttelyn sisällöt ja tekniset toteutukset, pelitaiteen teosten hankkiminen ja toteutus, näyttelykokonaisuuden virtuaalisisällöt, sekä digitaaliset välineet työllisyyden edistämisessä. Ratkaisuissa huomioidaan uusien teknologioiden tuomat mahdollisuudet mm. tekoäly ja robotiikka ja varmistetaan kehitettävien palvelujen nivoutuminen kaupungin nykyisiin teknisiin alustoihin ja ratkaisuihin. Yhtenä toteutusmuotona on palvelujen pelillistäminen. Tuloksena syntyy useille eri kohderyhmille helposti saavutettavia digitaalisia palveluja ja sisältöjä. Kokonaisvaltaiset digitaaliset palveluprosessit lisäävät kuntalaisten, erityisesti lapsiperheiden ja heikommassa asemassa olevien, hyvinvointia ja turvallisuutta. Kuntalaisilla on yhdenvertainen asema palvelujen käyttäjinä. Hankekumppanina muut Kymenlaakson kunnat, kuntalaiset, oppilaitokset, alueen ict-yritykset .

Kärkihankkeet

Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalin (**Kouvola RRT**) rakentaminen aloitettiin helmikuussa 2019 ja sitä rakennetaan vaiheittain. Parhaillaan rakennetaan radan viereen edistyksellistä intermodaalialuetta ja 1100 metriä pitkiä kuormausraiteita. Hanke etenee aikataulussaan ja seuraavissa rakentamisen vaiheissa alueelle rakentuu logistiikka- ja yritysalue. Otettaessa intermodaaliterminaali käyttöön arviolta vuoden 2023 alussa, se laajentaa merkittävästi Kouvolan nykyistä logistiikka-aluetta vahvistaen Kouvolan asemaa raidelogistiikan keskittymänä ja luo nykyisille yrittäjille ja uusille toimijoille puitteet kasvattaa liiketoimintaansa logistiikan alalla. Samalla se vastaa EU:n ilmastotavoitteisiin, joista yhdessä pyrkimyksenä on, että yli 300 km:n pituiset maanteiden tavarankuljetukset siirretään muihin liikennemuotoihin, kuten rautatie- tai vesiliikenteeseen. Kouvola RRT -hankkeen suunnittelua ja toteutusta rahoitetaan vuosina 2016–2022 EU:n Connecting Europe Facility eli Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälineestä 9 milj. eurolla. Lisäksi valtio investoi hankkeeseen Väyläviraston kautta 4,4 milj. euroa. Hankkeen kokonaisinvestoinnin laajuus on 41,4 milj. euroa.

Edunvalvontahankkeet

Väyläviraston toukokuussa 2020 julkaiseman selvityksen mukaan **Itäradan** Porvoo-Kouvola linjaus on paras ja kustannustehokkain vaihtoehto uudeksi idän suunnan yhteydeksi. Liikenne- ja viestintäministeriö on aloittanut itäisen suunnan ratayhteyden hankeyhtiövalmistelun 24.6.2020 ja pyysi osapuolia ilmoittamaan alustavat edellytykset osallistua hankeyhtiön pääomittamiseen sekä reunaehdot pääomituksen tekemiselle. Itärataa kannattavat 13 kaupunkia ja 3 kuntaa tekivät päätöksen, että ovat valmiit rahoittamaan uuden itäisen ratayhteyden suunnittelua, jos linjaus kulkee Porvoon ja Kouvolan kautta. Syyskuun lopussa Liikenne- ja viestintäministeriö tiedotti, että hankeyhtiöneuvotteluita jatketaan Itäradan Porvoo-Kouvola linjauksen kanssa.

Arvioidut suunnittelukustannukset ovat Porvoo-Kouvola linjaukselle noin 70 miljoonaa euroa, joista kuntien osuus on noin puolet. Hankeyhtiön toimialana ja tehtävänä olisi hankkeeseen liittyvä suunnittelu ja sen rahoittaminen rakentamisvalmiuteen asti. Hanke on todella keskeinen itäisen Suomen aluekehitykselle lähivuosikymmeninä. Parempi saavutettavuus ja lyhyemmät matka-ajat antaisivat uutta nostetta elinkeinoelämälle, mahdollistavat paikasta riippumattoman työn ja hillitsevät liikenteen päästöjä. LVM esittää talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle itäisen suunnan hankeyhtiöneuvotteluiden jatkamista Porvoo-Kouvola-linjauksen pohjalta. Lokakuussa 2020 jo 18 kuntaa tai kaupunkia on osoittanut kiinnostuksensa rahoittaa Itäradan suunnitteluhankeyhtiötä.

Valtatie 15 on Kymenlaakson tärkein etelä-pohjoissuuntainen päätieyhteys Kotkan ja Kouvolan välillä, joka on elintärkeä Kymenlaakson suurteollisuudelle, elinkeinoelämälle ja yhdyskuntien kehittämiselle sekä nykyisin myös terveydenhuollon hälytysajoneuvoliikenteelle. Se on lisäksi Kymenlaakson kaupunkiseutujen työmatkaliikenteen pääväylä. Yhteysvälin ongelmina ovat heikko liikenneturvallisuus sekä kapean kaksikaistaisen tien riittämättömyys palvella suurta ja kasvavaa eri tavoitenopeuden omaavaa liikennettä. Tavoitteena on, että valtatien 15 korjaamiseen välille Kotka–Kouvola osoitettaisiin investointimääräraha tienrakennustöiden pikaiseksi aloittamiseksi. Investoinnilla turvattaisiin asukkaiden, Suomen vientikaupan, teollisuuden ja kaupan tavaravirtojen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisen edellyttämät vaatimukset turvallisesta ja toimivasta pääväylästä. Valtatie 15 Kotka-Kouvola on Kaakkois-Suomen liikennestrategian mukaan tärkein ja nopeimmin käynnistettävissä oleva pääväylähanke. Hankkeen odotetaan käynnistyvän vuonna 2021.

Muiden tiehankkeiden osalta Kouvolan kaupunki odottaa valtiolta valtatien 6 Kouvolan kohdan aktiivista kehittämistä. Erityisen tärkeää on Kouvola RRT -alueen toimintaedellytyksien tukeminen toteuttamalla uusi eritasoliittymä intermodaaliterminaalin pohjoispuolelle, mikä helpottaa raskaan liikenteen turvallista liittymistä päätieverkolle. Muita Kouvolalle tärkeitä tiehankkeita ovat valtatie 6 parantaminen Korialla Hevossuo–Nappa välillä sekä elinkeinoelämän kuljetuksille ja työmatkaliikenteelle tärkeän valtatie 12 Lahti–Kouvola yhteysvälin parantaminen laatutasoltaan yhtenäiseksi ja turvalliseksi. Valtatien 6 tiesuunnitelman käynnistäminen Kouvolan kohdalla on Kaakkois-Suomen liikennestrategian mukaan kiireellisyydeltään merkittävimpiä väylähankkeita.

Valtio on laajentanut **maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimusmenettelyä** yhdeksään suurimpaan kaupunkiin. Lisäksi valtio ja yliopistovetoiset kaupungit sopivat ekosysteemisopimuksista, jotka mahdollistavat kaupunkien ja valtion tiiviimmän yhteistyön tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden (TKI) tueksi.

Kuntakonsernin riskianalyysi

Riskienhallinnan keskeisin tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen toiminnassa tai tavoitteiden toteutumisessa, tai merkittäviä vahinkoja. Kaupunkikonsernin riskit on kaupunkistrategian mukaan luokiteltu neljään luokkaan: strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien vaikutusta voidaan tarkastella sisäisen toimintakyvyn, elinvoiman kasvun, hyvinvoinnin kasvun ja statuksen kasvun heikentymisen näkökulmista.

Alle on koottu tiedot kuntakonsernin ulkoisista ja sisäisistä riskeistä sekä niiden mahdollisesta vaikutusalueesta (vaikutusalueet on merkitty sulkuihin):

Ulkoiset riskit

Ulkoiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Maine ja imago (statuksen kasvun heikentyminen)
- Kansalaisten aktiivisuus ja hyvinvointi (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Kuntakonsernin kokonaisetu (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Ulkoiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Asiakaslähtöinen palvelu (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Ympäristövahingot: luonnonilmiöistä johtuvat, pohjaveden laatu (statuksen kasvun heikentyminen)
- Rakennusten ja infan kunto, osittain myös taloudellinen riskitekijä (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Sopimus- ja vastapuoliriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)
- Sote-palveluiden rakenneuudistuksen vaikutus (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Rahoitusriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Sisäiset riskit

Sisäiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Strateginen päätöksenteko ja johtaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Avainosaaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työhyvinvointi (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työtapaturmat (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Omaisuusvahingot (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Menojen hallinta ja kustannuskehitys (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Velkaantuminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Riskit ja niihin varautuminen

Strategiset riskitekijät
Strateginen päätöksenteko ja johtaminen: Kuntien rooli on jatkuvassa muutoksessa väestön vähenemisen ja ikääntymisen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvavan palvelutarpeen vuoksi. Elinvoiman ja hyvinvoinnin luominen, palvelujen läheisyys sekä asiakas- ja asukasosallisuus ovat keskeisiä tulevia rooleja. Kouvolassa uusi strategiaohjausmalli tähtää vaikuttavuuden lisäämiseen näillä alueilla.

Maine ja imago: Mainejohtaminen on kuntien markkinoinnin avainkysymyksiä. Uuden kaupunkistrategian keskeinen päämäärä on Statuksen kasvu. Mainejohtaminen ei vielä ole riittävällä tasolla ja työtä tulee jatkaa. Imagoon ja vetovoimaan vaikuttavat kaupungin kärkihankkeet. Niiden strategista poliittista johtamista vahvistetaan, jotta toimeenpano saa riittävän tuen. Työhön tarvitaan koko kaupunkiyhteisö, yhteinen tahtotila ja hyvä yhteishenki.

Kuntakonsernin kokonaisetu: Tytäryhtiöiden toiminnan varmistaminen on kaupungin edun mukaista. Yhtiöiden kanssa on yhä tiivistetty strategiatyötä sekä riskienhallintaa. Tytäryhtiöt ovat toimittaneet omat riskianalyysinsä konsernin riskien ehkäisemiseksi ja toimintaympäristön muutosten tuomien mahdollisuuksien realisoimiseksi.

Avainosaaminen: Kaupungin henkilöstömäärää on vähennetty viime vuosien aikana huomattavasti. Talouden sopeuttamistarpeet ja jatkuvat yt-neuvottelut ovat lisänneet huomattavasti avainhenkilöriskiä. Samanaikaisesti, kun henkilöstömäärää on sopeutettava, on hankittava uutta osaamista. Erityisesti digitalisaation edellyttämään osaamiseen on panostettava. Henkilöstöjohtamista ohjataan henkilöstöohjelman mukaisesti. Johtajat vastaavat avainhenkilöiden tunnistamisesta, tiedon jakamisesta sekä sijais- sekä varahenkilöjärjestelyistä.

Toiminnalliset riskitekijät

Asiakaslähtöinen palvelu: Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtäminen kuntayhtymään vuoden 2019 alusta lukien on tuonut merkittävän riskin palveluketjuihin niiden eheyden kannalta. Aikaisemman integroidun toimintamallin purkautuminen on merkinnyt prosessien uudelleen rakentamista sekä toimintatapojen tarkastelua. Kouvolan tulee edelleen vaikuttaa aktiivisesti kuntaan jääneiden palveluiden kytkemiseen muiden tuottajien palveluihin kuntalaisten eduksi.

Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät: Digitaalisen turvallisuuden johtaminen ja hallinta perustuvat tilannetietoon ja riskiarvioon. Tietoaineistojen, tietovarantojen ja tietojärjestelmien riskienhallintaa toteutetaan tunnistamalla ja arvioimalla olennaisia riskejä, vähentämällä riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia hyväksyttävälle tasolle ja ylläpitämällä saavutettu taso tai hyväksymällä jäännösriskejä. Jatkuvuuden varmistamiseksi on ylläpidettävä suunnitelmia, joiden mukaisesti toimitaan poikkeustilanteissa. Prosessien digitalisoinnin myötä tietojärjestelmäriskit voivat kasvaa mm. integraatioiden lisäännyttyä eri järjestelmien välillä, jolloin tiedon eheyden ja laadun poikkeamat vaikuttavat useampiin järjestelmiin.

Työhyvinvointi: Työkykyjohtamisen prosessia on kehitetty siten, että työkykyriskejä tunnistetaan aiempaa paremmin ja toimenpiteiden painopistettä siirretään erityisesti prosessin alkuvaiheeseen. Sirius -työkykyjohtamisen järjestelmän avulla seurataan työkykyprosessien toimivuutta ja oikea-aikaisuutta. Henkilöstön työterveyspalveluissa tavoitteena on tarvelähtöinen ja kaupungin toimintaa tukeva työterveyshuolto. Vuosittain toteutetaan työhyvinvointikysely, jonka avulla kartoitetaan henkilöstön näkemyksiä työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja valitaan työyksikkökohtaiset kehittämistoimenpiteet. Lisäksi henkilöstön kokemusta työyhteisön toimivuudesta ja johtamisen aktiivisuudesta mitataan neljä kertaa vuodessa toteutettavan työterveyshuollon Pulssi-kyselyn avulla. Kolme kertaa vuodessa työhyvinvointia mitataan fiilismittarin avulla. Henkilöstöä tuetaan muutostilanteissa erilaisella muutosvalmennuksella ja työyhteisöviestintään panostamalla.

Työtapaturmat: Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisesti työn vaarojen selvityksillä ja arvioinneilla, työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja työturvallisuusjärjestelyin. Turvallinen yritys -mobiilipalvelua käytetään turvallisuushavaintojen keräämiseen, käsittelyyn sekä työn vaarojen selittämiseen ja arviointiin.

Taloudelliset riskitekijät

Menojen hallinta ja kustannuskehitys: Merkittävimmät taloudelliset riskitekijät kohdistuvat tuloperusteiden eli verotulojen ja valtionosuuksien kehittymiseen, koska Kouvolan väestökehitys on voimakkaasti negatiivinen. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu useina vuosina ja niitä jatketaan edelleen. Vuoden 2020 osalta voidaan todeta säästöjen vaikuttaneen, mutta toimenpiteitä tarvitaan edelleen lisää. Mikäli esitettyjä palveluverkkomuutoksia sekä muita kustannuksia alentavia sekä tuloja lisääviä toimenpiteitä ei toteuteta, kaupunki ei pysty tasapainottamaan talouttaan ilman merkittäviä veronkorotuksia. Palveluprosesseja sekä -verkkoa tulee edelleen tarkastella kriittisesti ja sopeuttaa vastaamaan toimintaympäristön muutoksia, esimerkiksi väestökehityksen osalta.

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia on vaikuttanut erityisesti verotulojen kertymään. Suunnittelukauden vaikutuksia on vaikeaa arvioida. Merkittävä taloudellinen riski kohdistuu myös sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten kasvuun, johon ei kaupungin omilla toimilla pystytä vaikuttamaan.

Velkaantuminen: Kouvolan kaupungin lainakanta asukasta kohden on ollut valtakunnallisesti maltillisella tasolla myös konsernin osalta. Lainakanta kuitenkin kasvoi merkittävästi vuonna 2019 ja ylitti valtakunnallisen kuntien keskiarvon. Kaupunki on kahtena viimeisenä vuonna joutunut rahoittamaan myös käyttötalouttaan lainoilla. Riittävällä tulorahoituksella hallitaan lainanhoitokustannukset.

Sopimus- ja vastapuoliriskit: Oman palvelutuotannon lisäksi kunta hankkii palveluita ostopalveluilla. Sopimushallintaa on yhtenäistetty ottamalla käyttöön Cloudia sähköinen sopimushallintajärjestelmä, jonka avulla toimialat voivat hallinnoida sopimustensa koko elinkaarta tehokkaasti. Sopimusriskien hallinta vaatii kuitenkin edelleen sopimushallinnan kehittämistä asettaen painopisteteen sopimusten laadintaan. Sopimuksissa on sovittava muun muassa vastapuolen vastuista tietosuojakysymyksissä sekä poikkeus- ja häiriötilanteissa.

Riskejä ovat taseen ulkopuoliset taloudelliset vastuut kuten leasingvastuut, vastuusitoumukset (takaukset) sekä sopimusvastuut. Kaupunki on myöntänyt antolainoja, joissa on selvitetty etukäteen vastapuolien taloudelliset riskitekijät sekä noudattamalla kuntalain 129 §:ää. Kouvolan kaupungilla on myönnettyjä takauksia 123,7 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa sekä myönnettyjä lainoja noin 60 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa. Suurin osa takauksista (91,3 %) ja lainoista (76,2 %) kohdistuu konserniyhteisöihin. Sopimusvastuihin sisältyy muun muassa sitoumuksia avustuksiin, yhteistyö- ja kumppanuussopimuksia, palvelusopimuksia sekä vuokravastuita.

Rahoitusriskit: Alle vuoden mittainen rahoitus turvataan konsernitilin luottolimiitillä (16 milj. euroa) ja kuntatodistusohjelmalla (100 milj. euroa). Pitkäaikaisen rahoituksen perusinstrumentit ovat velkakirja- ja joukkovelkakirjalainat sekä leasingrahoitus. Lainojen hallinnan osalta korkoriski liittyy markkinakorkojen muutoksiin, johon on varauduttu hajauttamalla rahoitussopimukset ja säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta. Osa kaupungin lainasalkusta on suojattu korkojohdannaisilla, lainasalkun suojausaste 15.10.2020 oli noin 77 %. Sijoitusten hintariskiä pienennetään hajauttamalla varat omaisuuslajien ja yksittäisten arvopaperien kesken. Kaupungin pitkän sijoitussalkun perusallokaatio on suhteellisen varovainen (35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset). Maksimissaan osakepaino saa sijoitussuunnitelman mukaisesti olla enintään 50 %.

Vahinkoriskit

Yhdyskuntatekniikan rakenteiden kunto, rakennusten ja infran kunto, omaisuusvahingot sekä *ympäristövahingot*: Yhdyskuntatekniikan, rakennusten ja infrastruktuurin kunto vaikuttaa moneen asiaan, kuten korjausvelkaan, käytettävyyteen ja asiakaskokemukseen. Rakenteiden kunto vaikuttaa kykyyn torjua vahinkoja tai varautua niihin. Merkittäviä uhkatilanteita ovat mm. vedenpuhdistusprosessien häiriöt, tierakenteen vauriot, tulipalo, vaarallisen aineen vuoto rakennuksessa, ruokamyrkytysepäily, epidemia ja pandemia. Näihin varaudutaan valmiusharjoituksin, -suunnittelulla ja riskikartoituksella. Valmiussuunnittelun jalkauttamista varautumissuunnitelmiksi on tarkennettu. Varavoimajärjestelmien ja varaviestintäjärjestelmien toteutettavuutta kiinteistöissä kartoitettiin. Konsernin sähköyhtiö on toteuttanut tiettyjen asumisyksiköiden lämmönsiirron varaamisen. Omaisuusriskien hallitsemiseksi on kehitetty omaisuusrekisteriä. Vahinkoriskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Rakentamiseen liittyviä teknisiä riskejä, esim. vesivuodot, jäätymiset, ja toiminnan keskeytysriskejä kuten tulipalot, ilkivalta, pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella sekä suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla sekä turva- ja automatiikkajärjestelyin.

Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit: Digitaaliseen toimintaympäristöön kohdistuvat uhat ovat kasvaneet merkittävästi. Jatkuvuuden kannalta merkittäviä riskejä ovat esimerkiksi palvelunestohyökkäykset ja tietomurrot. Palvelujen digitalisoituessa uhkien tunnistamisen ja riskienhallinnan avulla pyritään säilyttämään luottamus digitaalisten palvelujen turvallisuuteen. Tietosuojan osoitusvelvollisuuden toteuttaminen on yksi keino lisätä toimintaan kohdistuvaa luottamusta. Teknologioilta on edellytettävä turvallisuutta ja huolehdittava digitaalisen infrastruktuurin suojaamisesta. Sekä digitaaliseen toimintaympäristöön kohdistuvien uhkien että digimaailmasta fyysiseen ympäristöön kohdistuvien uhkien ja riskien tunnistaminen ja hallinnoiminen on tärkeää. Näin pystytään varmistamaan tarkoituksenmukaisen turvallisuuden kehittämisen osana sen jokapäiväistä toimintaa.

Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut oikeudelliset tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvät riskit

Itä-Suomen hallinto-oikeudessa on vireillä Haminan ja Kotkan kaupunkien sekä Pyhtään ja Virolahden kuntien vireille laittama hallintoriitahakemus koskien Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen- kuntayhtymän perussopimusta.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Yhteistoiminta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymä toimintakate

Toiminnan kuvaus
Yhteistoiminta sisältää sosiaali- ja terveyspalveluiden ostot Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymältä (Kymsote) sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset.

Yhteistoiminnan kustannukset muodostuvat sosiaali- ja terveyspalvelujen ostoista kuntayhtymältä yhteensä 325,5 milj. euroa sekä pelastustoimen 7,3 milj. euroa kustannuksista. Lisäksi kustannuksia syntyy eläkemenoperusteisista maksuista.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot sisältävät myös maahanmuuttajien sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut. Muut maahanmuuttajille ja pakolaisille tuotettavat palvelut sisältyvät ao. toimialan talousarvioihin. Tuloarvio muodostuu kaupungin saamista kotoutumislain mukaiset valtionkorvauksista kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tarkoitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän kotoutumistaan tukevaan toimintaan. Korvausten edellytyksenä on kotoutumislain mukaisesti tehty kunnan kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021-2024
Kouvolan kaupunki ja Kymsote laativat toimintavuodelle 2021 palvelusopimuksen, johon kirjataan kaupungin maksuosuus. Palvelusopimukseen kirjataan maakunnalliset kärkihankkeet ja yhteiset kehittämiskohteet 2021 sekä raportoinnin ja talouden seurannan toteuttaminen vuoden 2021 aikana. Kuntalaskutus toteutuu tuotehinnoittain erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelut/ koti-, asumis- ja hoivapalvelut osalta. Aikuisten ja lasten sosiaalipalveluiden laskutus perustuu kiinteään rahoitukseen. Kuntakohtainen jäsenmaksu ensihoidon ja erityisvelvoitteiden osalta on euroa/asukas. Työmarkkinatuen kuntaosuuden laskutus sekä kuntayhtymän ulkopuolelta hankituttujen hoiva- ja hoitopalveluiden laskutus toteutuu läpilaskutuksena. Palvelusopimuksen liitteenä on talouden ja toiminnan seurannan raportoinnin toteuttaminen kuntakohtaisesti palveluketjuittain ja palveluittain yhteisesti sovittujen indikaattorien pohjalta.

Kymsoten talousarvio vuodelle 2021 sisältää toimintatuoton kasvun 3,0 prosenttia, jossa mukana omistajakuntien maksuosuuksien korotus 1,7 prosentilla, joka on kuntien taloudellisesta näkökulmasta pitkällä aika välillä liian korkea. Kymsoten talousarvioon vuodelle 2021 sisältyy kokonaisuudessaan epävarmuustekijöitä toimintakulujen osalta, erityisesti YT-päätösten toteuttaminen (sisältää myös vuodelta 2020 toteutumatta jääneen osan) 13 milj. euroa sekä palveluketjujen säästötavoitteet yhteensä 7,8 milj. euroa.

Riskianalyysi
Keskeisenä toiminnallisena ja omistajien maksuosuuksien toteutumaa rasittavana riskinä on, että talousarvioon 2021 sisältyvät kustannusmuutokset eivät toteudu suunnitellusti.

Riskinä on, että koronapandemia jatkuu pitkälle ensi vuoteen ja kuntayhtymä joutuu priorisoimaan omaa toimintaansa vastatakseen pandemian vaatimaan henkilöstön resursointiin ja palveluiden järjestämisen turvaamiseen. Vuoden 2020 aikana on siirretty henkilöstöä perus- ja ennalta ehkäisevistä palveluista pandemian vaatimiin erityispalveluihin. Pandemian jatkuminen vuodelle 2021 pahentaa entisestään syntynyttä hoitovelkaa sekä kasvattaa palveluiden oston tarvetta sekä aineet/ tarvikkeet ostoa. Tärkeää on, että Kymsote raportoi osavuosikatsausten yhteydessä toimenpiteistä, joilla Kymsote on purkanut vuoden 2020 aikana korona viruksen takia syntynyttä hoitovelkaa. Tällä hetkellä kaikki ennaltaehkäisevä työ on ajettu alas osin koronanvaikutuksesta. Tämä tulee kostautumaan raskaamman ja kalliimman hoidon tarpeen kasvuna tulevaisuudessa.

Talous

YHTEISTOIMINTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	221	0	0	0	0	0
MAKSUTUOTOT	-259	0	0	0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	1 385	1 200	600	600	600	600
MUUT TOIMINTATUOTOT	158	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	**1 505**	**1 200**	**600**	**600**	**600**	**600**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-4 853	-4 919	-5 056	-5 056	-5 056	-5 056
PALKAT JA PALKKIOT	-128	0	0	0	0	0
HENKILÖSIVUKULUT	-4 725	-4 919	-5 056	-5 056	-5 056	-5 056
ELÄKEKULUT	-4 728	-4 919	-5 056	-5 056	-5 056	-5 056
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	4	0	0	0	0	0
PALVELUJEN OSTOT	-330 003	-329 255	-334 319	-340 681	-347 027	-353 831
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-55	0	0	0	0	0
AVUSTUKSET	-51	-26	-26	-26	-26	-26
MUUT TOIMINTAKULUT	-575	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	**-335 537**	**-334 200**	**-339 401**	**-345 763**	**-352 109**	**-358 913**
TOIMINTAKATE	**-334 032**	**-333 000**	**-338 801**	**-345 163**	**-351 509**	**-358 313**

Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluu tarkastuslautakunta sekä muu kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelujen toiminta. Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa, maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Talous

KONSERNIPALVELUT 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 080	2 033	1 897	1 880	1 880	1 880
TUET JA AVUSTUKSET	1 514	2 403	3 568	3 568	3 708	3 708
MUUT TOIMINTATUOTOT	55 172	53 707	52 559	52 446	52 446	52 228
TOIMINTATUOTOT	**58 767**	**58 143**	**58 024**	**57 894**	**58 034**	**57 816**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	391	300	300	300	300	300
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-8 679	-11 072	-13 654	-13 396	-13 551	-13 551
PALKAT JA PALKKIOT	-6 856	-8 800	-10 907	-10 682	-10 821	-10 821
HENKILÖSIVUKULUT	-1 823	-2 272	-2 748	-2 714	-2 730	-2 730
ELÄKEKULUT	-1 628	-1 975	-2 358	-2 330	-2 343	-2 343
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-195	-296	-390	-384	-387	-387
PALVELUJEN OSTOT	-34 118	-32 276	-32 428	-32 390	-32 422	-32 424
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10 337	-10 870	-9 910	-9 908	-9 910	-9 910
AVUSTUKSET	-1 504	-1 591	-1 264	-1 264	-1 264	-1 264
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 265	-4 841	-4 676	-4 675	-4 676	-4 676
TOIMINTAKULUT	**-59 902**	**-60 650**	**-61 931**	**-61 631**	**-61 823**	**-61 824**
TOIMINTAKATE	**-745**	**-2 207**	**-3 607**	**-3 438**	**-3 489**	**-3 709**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 816	-12 078	-12 208	-12 208	-12 208	-14 208

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	119,20	116,60	106,22	103,00	101,00	98,00

Tarkastuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymä toimintakate

Toiminnan kuvaus

Arviointitiedon tuottaminen valtuustolle, kuntalaisille ja kaupunkikonsernille toiminnan kehittämiseksi ja päätöksenteon tueksi. Tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettaman toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Hallinnon ja talouden tarkastuksen valmistelu ja luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta.

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-133	-131	-98	-98	-98	-98
PALKAT JA PALKKIOT	-109	-107	-80	-80	-80	-80
HENKILÖSIVUKULUT	-24	-23	-18	-18	-18	-18
ELÄKEKULUT	-21	-20	-15	-15	-15	-15
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3	-3	-2	-2	-2	-2
PALVELUJEN OSTOT	-53	-64	-72	-66	-66	-68
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1	-1	-1	-1	-1	-1
MUUT TOIMINTAKULUT	-16	-16	-5	-5	-5	-5
TOIMINTAKULUT	**-203**	**-211**	**-176**	**-170**	**-170**	**-172**
TOIMINTAKATE	**-203**	**-211**	**-176**	**-170**	**-170**	**-172**

Kaupunginhallitus

Toimiala Konsernipalvelut

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut muodostuvat seuraavista palveluista: hallinto, hankinnat ja viestintä, henkilöstöpalvelut, talous ja tietohallinto, tilapalvelut sekä hyvinvointi ja elinvoima. Hyvinvointiin ja elinvoimaan kuuluu strategia ja kehittäminen, elinvoima, joukkoliikenne sekä hyvinvointi. Hallinto, hankinnat ja viestintä palvelun rakenne ja tehtävät muuttuvat 1.1.2021 lukien, kun Kinno Oy:n Live&Visit Kouvolan yksikkö siirtyy kaupungin organisaatioon ja sulautuu kaupungin viestintäyksikön kanssa uudeksi viestinnän ja markkinoinnin palveluyksiköksi. Siirtyvässä kokonaisuudessa työskentelee 8 työntekijää. Lisäksi palveluun kuuluva tulospalveluyksikön toiminta lakkaa alkuvuoden 2021 aikana.

Hallinto, hankinnat ja viestintä -palvelu tuottaa kaupungin hallinto-, arkisto- ja hankintapalvelut, juridiset palvelut, turvallisuushallinnon palvelut sekä viestinnän ja markkinoinnin palvelut.

Henkilöstöpalvelut ohjaa, kehittää, seuraa ja arvioi henkilöstövoimavaroja ja -johtamista (henkilöstösuunnittelu, rekrytointi, johtaminen ja esimiestyö, osaaminen, työhyvinvointi ja palkitseminen) strategisten tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä toimialojen kanssa. Se vastaa työnantajatoiminnasta, koordinoi työsuojelutoimintaa sekä tuottaa henkilöstöhallinnon tukipalveluja.

Talous ja tietohallinto ohjaa kaupungin talous- ja ICT-prosesseja, vastaa talouden suunnittelu- ja raportointiprosesseista, talousarviosta, tilinpäätöksestä, talouteen liittyvästä tilastoinnista, rahoituksesta, maksuvalmiuden suunnittelusta ja kassanhallinnasta, lainarahoituksesta, sijoitustoiminnasta sekä omistajaohjauksesta. Sisäinen tarkastus sisältyy talous- ja omistajaohjaukseen. Tietohallinnon tehtävänä on tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edellyttämien arkkitehtuurien ja menetelmien kehittäminen tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti, tietohallinnon infrastruktuurin kehittäminen ja ylläpito, digitalisaation edistäminen, tietotekniikka- ja tietohallintopalvelujen hankinta sekä tietotoimintojen turvallisuuden ja taloudellisuuden varmistaminen. Tietosuojavastaavan palvelu on osa tietohallintoa.

Tilapalvelut huolehtii Kouvolan toimitilakäyttäjien tyytyväisyydestä ja vastuullaan olevan toimitilavarallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta elinkaariajattelun pohjalta sekä vastaa omaisuusmassan arvon säilymisestä. Tilapalvelut vastaa kaupungin suoraan omistaman rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Tilapalvelut hoitaa keskitetysti toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistöasioiden asiantuntijana. Tilapalvelut vastaa kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Strategia ja kehittäminen -palveluyksikkö vastaa kaupunkistrategian valmistelusta ja sitouttamisesta sen toteuttamiseen kaupunkikonsernissa sekä strategiatoteutuksen seurannasta ja raportoinnista, tilastotiedon kokoamisesta sekä asiakaspalautejärjestelmistä saatavan tiedon hyödyntämisestä.

Elinvoiman tehtävänä on strateginen kaupunkikehitys, elinvoiman kehittäminen, edunvalvonta ja korkeakouluyhteistyö, yrittäjäyhteistyö sekä EU-hanke- ja kansainvälinen yhteistyö. Joukkoliikenteen palveluyksikkö vastaa joukkoliikennelain viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Hyvinvoinnin ja asiakkuuden palveluyksikön tavoitteena on tukea ja vahvistaa eri väestöryhmien tasavertaista ja aktiivista vaikuttamismahdollisuutta. Perustehtävänä on tukea asukkaita huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sisältyy ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö sekä tapaturmien ehkäisy kaikkien ikäryhmien osalta. Hyvinvoinnin ja elinvoiman palveluun sisältyy myös vanhus-, vammais- ja maahanmuuttoneuvostojen toiminta sekä tulevaisuusjaoston toiminta.

Työllisyyden edistämisen palveluyksikön keskeisimmät tehtävät ovat vaikeasti työllistyvien työmarkkinatuen kuntaosuuteen vaikuttaminen sekä työllistymistä edistävien yhteistyöverkostojen ja toimintamallien kehittäminen/ vahvistaminen alueellisesti ja valtakunnallisesti. Kotoutumisen tuki vastaa Kaikkien Kouvola 2019-2022 Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelman toteuttamisesta sekä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden kotouttamisesta yhteistyössä toimialojen kanssa. Aluekehittäminen ja osallisuus vastaa aluetoimikuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Aluetoiminnan tavoitteena on tarjota kuntalaisille osallisuuden ja vaikuttamisen kanavan sekä kehittää aluetta, sen toimintaa ja palveluita, demokratiaa ja yrittäjyyttä.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021–2024
Hallintopalveluissa päätösvalmistelun prosessien vuonna 2020 käynnistynyt uudistaminen jatkuu ja painopiste on vuonna 2021 päätösvalmistelun laadun kehittämisessä yhdenmukaistamalla viranhaltijapäätösten valmistelua. Valmistelussa on sähköisen arkiston käyttöönotto ja rakennusvalvonnan piirustusarkiston digitointi. Turvallisuusjohtamiseen kiinnitetään huomioita.

Uuden viestinnän ja VisitKouvolan yksikön muutosprosessi, ydinprosessien ja uuden yksikön toimintamallin kehittäminen on koko vuoden mittainen keskeisin kehittämistoimenpide. Viestintä- ja markkinointiohjelma jalkautetaan käytäntöön.

Henkilöstöhallinnon prosesseja digitalisoidaan. Prosesseja kehitetään osana Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola -hanketta. . Työkyvyttömyyden kustannuksia pyritään vähentämään uuden työkyvyn toimintamallin avulla. Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation toimikausi päättyy vuoden 2021 lopussa, joten vuonna 2021 järjestetään työsuojeluvaalit.

Tilapalveluissa energiakäytön seurannan ja automaation tehostamista jatketaan. Myös kiinteistöjen myyntisalkun realisoimista jatketaan.

Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola -hanke, johon on saatu valtionavustuksena 477 500 euroa tiedolla johtamisen kehittämiseen ja digitalisaation edistämiseen, jatkuu 30.11.2021 saakka. Hanke kytkeytyy Kouvolan strategiaan, jonka tavoitteisiin on kirjattu digitalisaation tehokas hyödyntäminen.

Strategia ja kehittäminen palveluyksikön toiminnassa korostuu Hyvinvoinnin- ja Elinvoiman kasvuohjelmien pohjalta laadittujen hankeaihioiden jatkovalmistelu hankkeiksi yhteistyössä toimialojen kanssa sekä toimialojen ja palveluiden avustaminen hankehakujen valmistelussa. Tavoitteena on jatkojalostaa hankeaihiot konkreettisiksi hankkeiksi, jotka palvelevat niin kaupunkistrategiaan kuin kasvuohjelmiin liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

Elinvoiman palveluyksikköön on lisätty Kinnon palvelujen ostoon sijoittumismarkkinointiin 240 000 euroa. Sijoittumispalvelussa Kinno tarjoaa tietoa Kouvolan tonteista, toimitiloista ja liiketoimintamahdollisuuksista sekä markkinoi Kouvolaa yritysten sijoittumispaikkana. Markkinointia suunnataan ja räätälöidään kohderyhmittäin ja sitä toteutetaan suunnitelmallisesti. Sijoittumismarkkinoinnin pääviestit rakennetaan aina Kouvolan vahvuuksiin perustuen, mutta asiakkaan edun kautta. Railgate Finland- ja Hyötyvirta-alueiden sijoittumisia vauhdittava tarjooma ja mahdollisuudet terävöitetään. Kouvolan sijoittumispalvelutarjonta tehdään näkyväksi. Tavoitteena on Kouvolan tunnettuuden parantaminen. Potentiaalisimmat toimialat analysoidaan tarkemmin ja toimialan yrityksiin tehdään kohdennettua markkinointiviestintää.

Sijoittumista harkitsevan yrityksen osalta Kinnon sijoittumispalvelu tekee aktiivista ja henkilökohtaista sijoittumismyyntityötä, tekee tarvittavat taustaselvitykset ja luo välttämätöntä asiakasymmärrystä. Viime kädessä Kinno tekee yritykselle Kouvolaan sijoittumista tukevan konkreettisen esityksen. Toteutuneiden sijoittumisten jälkihoitona Kinnon sijoittumispalvelu ylläpitää asiakkuuksia lisäinvestointien aikaansaamiseksi, mutta myös oman toiminnan kehittämiseksi.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluyksikön keskeisin muutos toimintavuonna 2021 liittyy palveluyksikön toiminnan organisointiin 1.6.2021 lukien kaupungin organisaatiouudistuksen yhteydessä. Kouvolan laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laaditaan seuraavalle valtuustokaudelle 2021-2024 monialaisena yhteistyönä.

Joukkoliikenteen palveluyksikkö valmistelee vuoden 2021 aikana toisen asteen maksuttoman joukkoliikenteen käyttöönottoa. Joukkoliikenteen kilpailutusten valmistelun yhteydessä huomioidaan palvelutason nostaminen keskuskaupungin ja taajamien välisillä päälinjoilla kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kilpailutuksissa huomioidaan puhtaiden ajoneuvojen direktiivin vaikutukset kilpailutuksiin vuodesta 2021 eteenpäin. Joukkoliikenteessä kehitetään lippu- ja maksujärjestelmää sekä valmistellaan reaaliaikaisen matkustajainformaatiojärjestelmän käyttöönottoa.

Työllisyyden edistämisen palveluyksikön toiminnassa pyritään vahvistamaan kaupungin palkkatukityöllistämistä sekä kehittämään hankehakua yhteistyössä eri verkostojen kanssa. Palkkatukijaksoja lisätään merkittävästi vuonna 2021 eli vuodelle 2021 määrärahoja lisätään 2 milj. eurolla ja tuloarvioita 0,8 milj. eurolla. Huonoimmillaankin palkkatukityösuhteeseen sijoitetut rahat tulevat takaisin 3 vuoden tarkastelujakson aikana. Ensimmäisen 8 kk aikana 40 % kustannuksista saadaan palkkatukea. Säästö kaupungin osarahoittamassa työmarkkinatuessa minimissään 350 euroa/kk yhteensä 36 kuukauden ajan (8 kuukauden työjakso, sen jälkeen 300 päivää ansiosidonnaista, ja 300 päivää työmarkkinatukea). 1.6.2021 toteutuvaan organisaatiouudistukseen liittyen tavoitteena on kaupungin työllisyydenhoitoon liittyvien resurssien keskittäminen samaan kokonaisuuteen.

Kotoutumisen tuen palveluyksikössä jatkuu 1.11.2020 käynnistyneen maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittämishanke. Hankkeelle on myönnetty TEM:n rahoitus ja hankeaika päättyy 30.8.2021. Hankkeen tavoitteena on kehittää maahanmuuttajatausteisten matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita. Kotkan kaupunki hallinnoi hanketta ja kaupungit ovat sitoutuneet hanketyössä kehittämään ja vahvistamaan toimintamalleja koko Kymenlaakson alueella.

Kouvolan osallisuustyötä kehitetään poikkihallinnollisessa työryhmässä ja alueellisessa osallisuustyöryhmässä osana hyvinvointityötä. Keskeistä on monialaisen verkostotyön juurruttaminen, asukkaiden osaamisen, osallisuuden ja kehittämisen aktivointi sekä yhteisötilojen käyttöönotto eri alueilla. Vuoden 2021 aikana käynnistyy yhteisötilojen kaksi pilottia, jotka ovat pääkirjaston matalan kynnyksen tila ja Elimäen Pulju-yhteisötila. Seuraavina vuosina yhteisötilojen toimintamallia voidaan hyödyntää muiden alueiden yhteisötilojen suunnittelussa.

Riskianalyysi

Talouden osalta riskit liittyvät epävarmaan taloustilanteeseen muuttuneessa toimintaympäristössä. Lisäksi Kouvolan taloutta rasittaa talouden menojen ja tulojen epätasapaino. Talous pitäisi saada tasapainoon ja luotua taloudellista puskuria, jonka avulla selvitään mahdollisista huonoista vuosista. Talouden sopeuttamistarpeet ja jatkuvat organisaatiomuutokset lisäävät avainhenkilöriskiä. Riittävä osaaminen sekä varahenkilö- ja sijaisjärjestelyt on turvattava. Samanaikaisesti, kun henkilöstömäärää tulee sopeuttaa, on hankittava myös uutta osaamista. Erityisesti digitalisaation edellyttämään osaamiseen on panostettava. Prosessien sähköistämisen myötä tietojärjestelmäriskit kasvavat integraatioiden lisääntyessä eri järjestelmien välillä. Talouden tasapainottamiseen liittyvät muutokset aiheuttavat haasteita henkilöstön työhyvinvoinnille, jolloin muutosjohtamisen ja viestinnän merkitys korostuu. Merkittävänä riskinä nähdään edelleen koronapandemia, joka laajentuessaan uhkaa palvelutuotannon sujuvuutta ja jopa sen toteutumista.

Organisaatiouudistuksen myötä riskinä on hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuden pirstoutuminen ja työn poikkihallinnollisen toteuttamisen vaikeutuminen. Tällöin ennaltaehkäisevään ja edistävään työhön panostaminen vähenee, ja pidemmällä aikavälillä vaikutukset heijastuvat sekä kuntalaisten hyvinvointiin että talouteen.

Palkkatukityöllistämisen riskinä on mahdollisten lomautusten ja irtisanomisten vaikutus kaupungin palkkatukityöllistämiseen. Yhteisöpalveluiden vapaaehtoistoiminnan suunnittelun ja kehittämisen riskinä on eri vapaaehtoistoimijoiden resurssien riittävyys valmisteluun sekä itse toteutukseen.

Joukkoliikenteen haasteena on palautuminen aiempaan tasoon matkustajamäärien ja lipputulojen osalta koronapandemian jäljiltä. Toiminnallisena riskinä on kilpailutuksen ja toisen asteen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutus kustannuksiin, mahdollistuuko kehittämissuunnitelman mukainen joukkoliikenteen kehittäminen ja uuden teknologian käyttöönotto.

Viestinnän ja VisitKouvolan yksikössä on tunnistettu riskinä henkilöstön sopeutuminen muutokseen. Matkailun osalta riskinä nähdään, että organisaatiomuutoksen johdosta matkailuyritysten kynnys asioida kaupungin organisaatioon siirtyneessä VisitKouvolassa saattaa muuttua aiempaa korkeammaksi.

Tiedonhallintalain tietohallintoon kohdistuvien lainsäädännölliset vaatimusten täyttäminen määräaikoja noudattaen tulee olemaan haasteellista tietohallinnon resurssit huomioiden. Tietosuojaan ja tietoturvaan kohdistuvat riskit on tunnistettava ja niihin on pystyttävä varautumaan, mikä myös vaatii resurssointia.

Vuokrausriskiä vähennetään solmimalla pitkäkestoisia vuokrasopimuksia ja määrittämällä vuokrien lähtötaso vastaamaan todellisia kustannuksia. Kiinteistöomaisuuden myynnin riskinä on ostajien vähäisyys. Sisäistä valvontaa suoritetaan päivittäin tapahtuvan raportoinnin kautta, vuokra-, urakka-, konsultti- ym. sopimusten toimeenpanon seurannan kautta sekä työpaikkakokousten avulla. Rakennuttamisen osalta riskinä on omien resurssien riittävyys lisääntyvien investointien myötä. kaudelle 2022-2024 on tulossa investoinneissa lisäystä merkittävästi mikäli arvioidut kohteet lähtevät liikkeelle aikataulussaan.

Teknisiä riskejä (esim. vesivuodot, jäätymiset) ja toiminnan keskeytysriskejä (tulipalot, ilkivalta) vähennetään tavoitteellisella hankesuunnittelulla, rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella sekä suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla ja erilaisilla turvajärjestelyillä. Riskiin varaudutaan vahinkovakuutuksin. Luonnonvoimien toiminnalle aiheuttamiin riskeihin ei voida vaikuttaa, mutta riskeihin varaudutaan vakuutuslaitosten vakuutuksin. Pitkittyvä Koronaepidemia voi aiheuttaa ulkoisten vuokrien vähenemistä, mutta toisaalta myös oman toiminnan säästöjä energian käytön vähenemisenä.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Hallittu vakaa talous			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Talouden tasapainottaminen toteutuu suunnitellusti	Säästötoimenpiteitä ei saada vietyä käytäntöön. Kaupunki ei saa kertynyttä alijäämää katettua ja velkaantuu, kuntalaisten verorasite kasvaa. Kiinteistöjen myynti ei onnistu, tuotot jäävät saamatta ja ylläpitokulut ovat edelleen kaupungin vastuulla.			
Mittarit				
Toimintakatteen muutosprosentti (%)	Lähtöarvo 12/2019	1.90	Tavoitearvo 12/2021	0.10
Tyhjien kiinteistöjen myynti (€)	Lähtöarvo		Tavoitearvo 12/2021	500 000

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**
Elinvoiman kasvu	Helppo arki
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**
Digitalisaatiota hyödynnetään toiminnan kehittämisen ja tehostamisen keinona	Digitalisaation mukanaan tuomiin toimintatavan muutoksiin ei olla valmiita. Digitalisaatiossa teknologia on mahdollistaja, jolloin sen tulee näkyä muutoksena johtamisessa, toiminnassa ja osaamisessa. Digitalisaatiota kehitetään yksittäisten toimintojen näkökulmasta. Toiminnan kehittämiseen digitalisaatiota hyödyntäen ei varata riittäviä resursseja.

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Statuksen kasvu	Kouvola kartalle			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Strategioiden ja suunnitelmien jalkautus	Strategiavalmistelu ja -jalkautus on monitasoista strategia-, ohjelma- ja hanketasolla. Toimintaympäristö vaatii ketterää reagointia. Töiden priorisointi- ja resursointihaaste on riski, johon varaudutaan etukäteissuunnittelulla. Tarvittaessa töitä on pystyttävä ketterästi uudelleen järjestelemään ja saman aikaisesti jatkuvasti kehittämään toimintatapoja ja järjestelmiä.			
Mittarit				
Elpymisrahaston myöntämä hankerahoitus (M€)	Lähtöarvo 12/2019	0.00	Tavoitearvo 12/2021	23.08
Elpymisrahastosta haetut hankkeet (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	0.00	Tavoitearvo 12/2021	3.00
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (%)	Lähtöarvo 12/2019	48.80	Tavoitearvo 12/2021	49.30

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Työkykyjohtaminen kehittyy ja työhyvinvointi paranee	Työkykyriskejä ei tunnisteta ja toimenpiteitä ei käynnistetä ajoissa. Erilaisia keinoja tukea työssä jatkamista ei hyödynnetä riittävästi. Jatkuvat organisaatiomuutokset ja henkilöstöön kohdistuvat säästötoimenpiteet aiheuttavat haasteita työhyvinvoinnille. Muutosjohtamiseen ja muutosten hallintaan ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota.			
Mittarit				
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019	16.90	Tavoitearvo 12/2021	15.50

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Hyvinvoinnin kasvu	Palvelujen vaivaton saanti			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Joustava ja tehokas joukkoliikenne	Koronapandemian rajoitteiden jatkuminen vähentää joukkoliikenteen käyttöä. Asiakastarvetta ei tunnisteta ja reitistön muutos ei vastaa asiakkaiden tarpeeseen. Uuden teknologian käyttöönotto viivästyy niukan henkilöstöresurssin johdosta tai kokonaiskustannus suunniteltua korkeampi.			
Mittarit				
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019	1 279 000	Tavoitearvo 12/2021	1 350 000

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Hyvinvoinnin kasvu	Rakentamisen resurssitehokkuus			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuus paranee 7,5 % vuoden 2025 loppuun mennessä.	Riskinä on, että ei saada vähennettyä kaupungin käytössä olevia tiloja.			
Mittarit				
Kiinteistöjen energian kulutuksen väheneminen (%)	Lähtöarvo		Tavoitearvo 12/2021	1.50

Talous

KAUPUNGINHALLITUS 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 080	2 033	1 897	1 880	1 880	1 880
TUET JA AVUSTUKSET	1 514	2 403	3 568	3 568	3 708	3 708
MUUT TOIMINTATUOTOT	55 172	53 707	52 559	52 446	52 446	52 228
TOIMINTATUOTOT	**58 767**	**58 143**	**58 024**	**57 894**	**58 034**	**57 816**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	391	300	300	300	300	300
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-8 546	-10 941	-13 557	-13 298	-13 454	-13 454
PALKAT JA PALKKIOT	-6 747	-8 693	-10 827	-10 602	-10 741	-10 741
HENKILÖSIVUKULUT	-1 799	-2 248	-2 730	-2 696	-2 712	-2 712
ELÄKEKULUT	-1 607	-1 955	-2 342	-2 314	-2 327	-2 327
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-192	-293	-388	-382	-385	-385
PALVELUJEN OSTOT	-34 065	-32 213	-32 356	-32 323	-32 356	-32 356
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10 336	-10 870	-9 909	-9 907	-9 909	-9 909
AVUSTUKSET	-1 504	-1 591	-1 264	-1 264	-1 264	-1 264
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 249	-4 825	-4 670	-4 669	-4 670	-4 670
TOIMINTAKULUT	**-59 699**	**-60 439**	**-61 755**	**-61 461**	**-61 652**	**-61 652**
TOIMINTAKATE	**-541**	**-1 996**	**-3 431**	**-3 267**	**-3 319**	**-3 537**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 816	-12 078	-12 208	-12 208	-12 208	-14 208

Kasvatus ja opetus

Kasvatus- ja opetuslautakunta
Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus
Kasvatus ja opetus -toimialan tehtävänä on kaupungin strategian mukaisesti tukea lasten, nuorten ja yritysten kasvua järjestämällä hyvinvointia ja elinvoimaa lisääviä palveluja, myös vapaa-ajalla ja harrastustoimintana. Toiminta perustuu asiakaslähtöisyyteen ja elämänkaariajatteluun, jossa korostuu asiakasvastuu erityisesti nivelvaiheissa asiakkaan siirtyessä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä 2. asteen koulutuksen asiakkaaksi sekä edelleen jatkoopintoihin korkeakouluihin tai työelämään. Asiakasryhminä ovat alle kouluikäiset lapset ja lapsiperheet, peruskoulun oppilaat, toisen asteen koulutuksen opiskelijat sekä nuoret ja nuoret aikuiset aina 29 ikävuoteen asti. Vapaan sivistystyön asiakkaiden myötä elinkaariajattelu laajenee myös aikuisiin ja ikäihmisiin. Asiakaslähtöisyys ilmenee tavoitteiden asettamisessa ja toteutumisen mittaamisessa sekä palveluiden resurssiohjauksessa, jossa huomioidaan asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutokset.

Kasvatus ja opetus –toimialan palveluja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, kansalaisopisto sekä kasvun tuki. Palvelut on ryhmitelty tukemaan toiminnan edellyttämien resurssien kohdentamista peruspalveluihin ja varhaisen tuen palvelujen tarjoamista oikea-aikaisesti ja oikean laatuisina, jotta korjaavien palveluiden käyttö olisi mahdollisimman vähäistä.

Kaupunkistrategiassa on asetettu kasvukärjiksi lasten ja nuorten sekä yritysten kasvu. Strategiaohjelmina ovat hyvinvoinnin kasvu ja elinvoiman kasvu. Niistä johdetut strategiatavoitteet ja niiden toteuttaminen käytännön toimenpiteinä ovat toimialan toiminnan lähtökohtia. Lisäksi maakunnallisesti laadittu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet ohjaavat osaltaan myös toimintaa.

Kasvatus ja opetus -toimiala toimii kasvatus- ja opetuslautakunnan ohjauksessa ja tekee kiinteää yhteistyötä konsernin tuottamien hallinto-, talous-, henkilöstö-, tila- ja kehittämispalveluiden sekä kaupungin muiden toimialojen kanssa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimiala tekee aktiivista yhteistyötä maakunnallisten kumppanien ja paikallisten järjestöjen kanssa.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021-2024
Kouvolan kaupungin heikko taloustilanne jatkuu vuonna 2021, mikä heijastuu kaupungin suurimman toimialan toimintaan ja talouteen. Maaliskuun 2020 puolivälissä koronaviruksen vuoksi alkaneita poikkeusjärjestelyjä on jatkettu palveluissa syksyn aikana, ja palvelut järjestetään turvallisuus ja terveys edellä. Koronasta johtuvien poikkeuksellisten järjestelyjen jatkamiseen varaudutaan myös vuoden 2021 aikana. Koronatilanteen kehittymistä seurataan tarkasti toimialan ja palvelujen johtoryhmissä.

Valtuuston hyväksymä uusi toimiala- ja viranhaltijaorganisaatio tulee voimaan kuntavaalien jälkeen 1.6.2021 alkaen. Keskeinen muutos toimialan ja palvelujen johtamisen kannalta on kasvatus ja opetus sekä liikunta ja kulttuuri –toimialojen yhdistäminen yhdeksi toimialaksi. Myös uuden toimialan palvelut ja niiden alaiset perusyksiköt sekä niiden tehtävät tarkastellaan uudelleen.

Koulujen etäopetusjakso keväällä 2020 edellytti nopeaa siirtymistä etäopetukseen kaikilla kouluasteilla. Haasteeksi tuli opetusvälineiden riittävyys, ohjelmistot ja opetuksessa käytettävien laitteiden määrä sekä opetushenkilöstön etäopetusosaamisen vaihtelut kouluissa. Opetushallituksen uusissa ohjeissa lukuvuodelle 2020-2021 korostuu koulutuksen järjestäjien vastuu laitteiden, yhteyksien ja materiaalien järjestäminen jokaiselle niitä tarvitsevalle oppilaalle. Palveluiden mahdollisuuksia hyödyntää tietoteknisiä sovelluksia parannetaan toimintaympäristöjä kehittämällä; toimipisteiden verkotuksien parantaminen, mobiililaitekannan laajentaminen sekä sovellusten ja sähköisten materiaalien hankkiminen talousarvion puitteissa. Erityisesti perusopetuksessa on varauduttava atk- ja mobiililaitekannan lisäämiseen.

Kasvun tuen palvelut tukevat peruspalveluita tarjoamalla kasvun ja kehityksen tukea kasvun polun eri vaiheissa. Tärkeänä ohjaavana tekijänä on ehjä kasvun ja oppimisen polku. Nivelvaihetyöskentely on vahvaa, jotta putoamista ei tapahtuisi. Koronatilanteen ja etäopetuksen aiheuttamia kasvun ja oppimisen esteitä pyritään korjaamaan sinnikkäällä asiakaslähtöisellä ja monialaisella työskentelyllä. Resurssit kohdennetaan oikein ja tarpeeseen perustuen.

Nuorisopalveluiden alueellisen toiminnan malli jalkautuu. Koulunuorisotyö on osa oppilaiden tukirakennetta ja nuorisotyö reagoi alueiden tarpeisiin sekä ajallisesti että menetelmällisesti. Ohjaamon toimintaa tehostetaan nuorten tarpeita vastaavaksi.

Kasvun tuen yhteisissä hallintopalveluissa erityisenä kehittämiskohteena on koulukuljetusprosessi. Kehittämisellä pyritään sujuvoittamaan koko prosessia siten, että koulukuljetukset pystytään tarjoamaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja asiakaslähtöisesti, mutta samalla kustannustehokkaasti. Se vaatii yhteistyötä huoltajien, koulujen, varhaiskasvatusyksiköiden, joukkoliikenteen, taksiyrittäjien sekä kuljetuspäätöksiä ja järjestelyjä tekevien hallintohenkilöiden kesken. Tämä edellyttää mm. koulujen aloitus- ja lopetusaikojen synkronointia. Suunnitelma on valmiina helmikuussa 2021 ja näin ollen lukuvuoden 2021 - 2022 koulukuljetukset järjestetään uudistetun prosessin mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys valmistuu lokakuun 2020 aikana, ja tavoitteena on kustannustehokas, asiakastarpeita vastaavat sekä turvalliset ja modernit toimitilat käsittävä isojen päiväkotien verkko tulevan 10-vuotiskauden aikana. Päiväkotien hallinto tehostuu yksikköjen määrän vähentyessä, henkilöstöresurssien käyttö tehostuu ja kiinteistökustannukset laskevat. Vuorohoitoa keskitetään mahdollisuuksien mukaisesti. Päiväkotiverkkoa tiivistetään säästösyistä jo toimintakauden 2021-2022 alusta, kun Ummeljoen ja Pikkuveturin päiväkodin lapset voidaan ohjata läheisiin päiväkoteihin.

Valtuuston marraskuussa 2019 hyväksymän perusopetuksen kouluverkon ja siihen sisältyvän investointisuunnitelman toteuttamista jatketaan. Kouluverkon tiivistäminen sisältyy Perlaconin raporttiin, josta säästötoimenpiteinä kaupunginjohtaja esitti Pilkanmaan ja Kaipiaisten koulujen lakkauttamisista 1.8.2021 alkaen. Tämä jätettiin kaupunginhallituksen toimesta pois kehyksestä. Valkealan monitoimitalon ja Sarkolan koulun investoinnit jatkuvat ja Inkeroisten yhtenäiskoulun hankesuunnitelma valmistuu vuoden loppuun mennessä. Kouvolan keskustan ja Kuusankosken yhtenäiskoulujen rakentamisen suunnittelu käynnistetään. Lautakunta ottaa valtuuston päätöksen mukaisesti Elimäen yhtenäiskoulun ratkaisun uudelleen käsittelyyn vuoden 2021 aikana.

Perusopetusverkon tiivistymiseen valmistaudutaan yhdistämällä koulujen rehtorien tehtäviä tulevien yhtenäiskoulujen ja lähellä toisiaan sijaitsevien koulujen osalta.

Lukioverkkopäätös toteutuu kokonaisuudessaan 1.8.2021 alkaen, kun päivälukioiden opetus jatkuu vain Yhteislyseossa ja Kuusankosken lukiossa ja Elimäen sekä Valkealan lukiot lakkautuvat samasta ajankohdasta. Kaikki opiskelijat ovat jatkossa kahdessa päivälukiossa. Lukiokoulutuksen uudet kuntakohtaiset ja lukiokohtaiset opetussuunnitelmat valmistuvat keväällä 2021 ja ne otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Hallitusohjelman mukaan oppivelvollisuus laajennetaan ulottumaan 18 ikävuoteen asti ja samalla kaavaillaan toteutettavan maksuton toisen asteen koulutus. Uudistus tulee voimaan vaiheittain syksystä 2021 alkaen ikäluokka kerrallaan. Kustannukset tullaan korvaamaan koulutuksen järjestäjille 100 % valtionosuudella. Hallitus on linjannut budjettiriihen yhteydessä, että ammatillisen koulutuksen resursseja vahvistetaan kohdentamalla opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen lisää rahaa vuoteen 2022 mennessä. Lisäresurssilla on tarkoitus kasvattaa lähiopetuksen määrää laadukkaan oppimisen turvaamiseksi.

KSAO:n yhtiöittämisselvitys valmistui elokuun 2020 lopussa. Selvitysryhmä ehdottaa, että ammatillinen koulutus yhtiöitetään siten, että kiinteistöt (maapohja ja rakennukset) ovat yhtiön. Uusi yhtiö perustetaan vuoden 2021 alkupuolella ja toiminta henkilöstöineen siirtyy yhtiölle vuoden 2022 alusta.

Ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoitus rakentuu vuonna 2021 perusrahoituksesta 70 % (opiskelijavuodet), suoritusrahoituksesta 20 % (tutkinnot ja tutkinnon osat) sekä vaikuttavuusrahoituksesta 10 % (mm. työllistyminen ja jatko-opinnot). Tämä sama rakenne tulee näillä näkymin säilymään myös vuonna 2022. Vuoden 2023 vaikuttavuusrahoitukseen liittyen Opetus- ja kulttuuriministeriö on määritellyt, että työelämäpalaute tulee entisten palautteiden lisäksi yhdeksi koulutuksen järjestäjien vaikuttavuusrahoituksen perusteeksi. OKM:n tavoite on aloittaa rahoituksen perusteena käytettävän valtakunnallisen työelämäpalautteen kerääminen 1.7.2021 alkaen.

Kansalaisopiston valmiuksia siirtyä tarvittaessa etäopetukseen on parannettu muun muassa laitehankinnoilla ja henkilöstön koulutuksella. Kurssisuunnittelua kehitetään jatkossa niin, että etäopetus otetaan jo ennalta huomioon. Kurssitarjonnan kehittämissä otetaan entistä enemmän huomioon kuntalaisten tarpeet ja toiveet. Taiteen perusopetuksen käytäntöjä yhdenmukaistetaan ja mediataiteen tarjontaa lisätään. Kurssitarjonnan markkinointiviestintää kehitetään siten, että se tavoittaa mahdollisimman monta kuntalaista. Yhteistyötä tiivistetään Kymenlaakson opiston kanssa Perlacon-raportin esityksen mukaan.

Riskianalyysi
Koronatilanteen kehitystä jatkossa ei pystytä ennakoimaan, ja yksiköt joutuvat elämään jatkuvassa "valmiustilassa". Tämä on henkilöstölle raskasta ja vaikuttaa työssä jaksamiseen. Normaaliaikana AVI:lla ja kunnan tartuntatautiviranomaisella on keskeinen rooli päätöksenteossa ja ohjauksessa. Ristiriitaisuudet THL:n ja ministeriöiden suositusten ja paikallisten ohjeiden kanssa aiheuttavat hämmennystä henkilöstön ja asiakkaiden keskuudessa.

Jatkuvien organisaatiomuutosten keskellä yhteinen näkemys kaupungin strategian toteuttamisesta jää vaillinaiseksi ja toimintakulttuurissa ei tapahdu muutosta. Henkilöstön vaihtuvuus ja kelpoisten työntekijöiden saatavuuden heikkeneminen vaikeuttavat tavoitteiden saavuttamista ja palvelutakuun toteutumista. Näiden riskien välttäminen edellyttää hyvää vuorovaikutteista johtamista, yhteisöllisyyttä ja keskustelun ylläpitämistä henkilöstön keskuudessa. Organisaatiomuutoksen vaikutuksia on arvioitava myös ennakkoon, muutos edellyttää seurantaa, sen pohjalta jatkuvaa parantamista. Organisaatiossa on oltava myös riittävät johtamisen ja kehittämisen resurssit suhteessa lakisääteisiin tehtäviin kasvatuksessa ja opetuksessa.

Mikäli palveluverkkoa ei kyetä tarkastelemaan asiakkaiden määrän ja palvelutarpeiden muutosten mukaisesti uusien toimintamallien käyttöönotto ja suunnitelmien mukainen palvelutoiminta vaarantuu. Palvelupisteiden pitäminen turvallisina ja laadukkaina edellyttää merkittäviä investointeja, joilla on pitkä käyttöaika. Vanhentuneeseen palveluverkkoon tehdyt investoinnit nostavat käyttökustannuksia ja tuovat taloudellisia riskejä varsinkin tulevaisuuden kunnantalouden kokonaisvolyymin pienentyessä. Aiemmin käynnistyneiden investointiohjelmien loppuunsaattaminen keskeytyy ja/tai niitä ei päivitetä vastaamaan viimeisimpiä vaatimuksia.

Oppivelvollisuuden laajentamisen nopea aikataulu on haaste kunnille, ja riski on myös se, että valtion kunnille antamat määrärahat eivät riitä toiminnan kustannuksiin kuten ilmaiset oppimateriaalit ja kuljetuskustannukset.

Lausunnolla olevassa sote-maakuntauudistuksessa esitetään opiskelijahuollon toiminnan ja henkilöstön (psykologit ja kuraattorit) siirtämistä maakuntien tehtäväksi. Perusopetuslain mukaan kunnilla on kuitenkin vastuu moniammatillisen yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon järjestämisestä. Maakuntauudistus on riski sille, että kaupunki ei jatkossa saa enää käyttöönsä tarpeen mukaisia palveluja.

Riskinä on, että verkostoperiaatteelle perustuva toiminta ei kehity eikä se toimi uuden osallistavan johtamisen pohjana. Verkostotyöskentelyyn ei sitouduta ja asiakas joutuu edelleen vaihtamaan palvelusta toiseen. Kaupungin omaa ja maakunnallista SOTE-kehittämistyötä ei pystytä integroimaan ja panostus hajoaa, eikä tuota parempia palveluja koska yhteydet SOTE-palveluiden järjestämisestä vastaavaan tahoon jäävät heikoiksi.

Talouden tasapainottamiseksi joudutaan tekemään kasvatus- ja opetustoimialan talousarvioon vuodelle 2021 tasapainotuksia, joista ei ole tiedetty resurssien jaossa lukuvuodelle 2020-2021. Seitsemän ensimmäisen kuukauden henkilöstömenoista opetuspalveluissa vuonna 2021 on päätetty keväällä 2020, ja niiden supistaminen ei ole mahdollista kesken lukuvuoden (lukuvuosi on eri kuin talousarviovuosi).

OKM antaa KSAOn vuotta 2021 koskevan varsinaisen rahoituspäätöksen vasta joulukuussa 2020, joten KSAOn talousarvion laadinnan tässä vaiheessa saatava rahoitus perustuu useista eri lähteistä muodostuviin arvioihin. Koska rahoitus muodostuu useasta eri liikkuvasta tekijästä, on talouden suunnittelu, ennakointi ja seuranta haastavaa. Lisäksi rahoitusrakenteessa tapahtuu vuosittain jatkuvasti muutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Elinvoiman kasvu	Ammattitaitoinen työvoima			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Ammatillisesta koulutuksesta valmistuu riittävästi osaavaa työvoimaa.	Ammatillisen koulutuksen vetovoima erityisesti nuorten parissa vähenee eikä opetusryhmiä saada täyteen. Koulutustarpeiden ennakointi ei tuo riittävästi tietoa yritysten osaamistarpeista ja henkilöstövajeesta. Uusi ammatillisen koulutuksen rahoitusrakenne tuo haasteita talouden suunnittelulle, ennakoinnille ja seurannalle. Kaupungin heikko taloustilanne leikkaa myös KSAO:n resursseja, jolloin joudutaan tinkimään koulutuksen laadusta.			
Mittarit				
Nuorten 18-24 vuotiaiden työttömyysaste (%)	Lähtöarvo 12/2019	19.20	Tavoitearvo 12/2021	19.00
Suoritetut tutkinnot (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	756	Tavoitearvo 12/2021	810

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Työskentelemme tuloksellisesti moniammatillisissa verkostoissa asiakkaiden palvelujen varmistamiseksi.	Moniammatillinen verkostotyö muiden toimijoiden kanssa ei toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Se vaatii verkostotyön edistämistä omalla työpanoksella ja osaamisella yhteisen asiakkaan hyväksi. Organisaatiomuutos aiheuttaa verkostojen hajoamista ja toimintojen uudelleen järjestämisen tarvetta, mikä vie panostusta palveluiden kehittämiseltä.			
Mittarit				
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	3.50	Tavoitearvo 12/2021	3.75
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo		Tavoitearvo 12/2021	3.50

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Hyvinvoinnin kasvu	Palvelujen vaivaton saanti			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Huolehdimme tuen oikea-aikaisuudesta ja varmistamme sen tasavertaisen saatavuuden. Takaamme lapsille, nuorille ja perheille vaikuttamismahdollisuudet heitä koskevissa asioissa. Tavoitteemme on tarjota fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut.	Koronan vaikutuksesta joudutaan toimimaan kriisissä ja palveluiden kehittäminen jää toissijaiseksi.			
Mittarit				
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo		Tavoitearvo 12/2021	3.50

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Elinvoiman kasvu	Törmäyttävä korkeakoulu			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö kehittyy. Opiskelijoiden valmiudet jatko-opintoihin paranevat.	Aloitetut opinnot keskeytetään. Opintojen ohjaukseen ei ole riittävästi resursseja. Yhteistyö korkeakoulujen kanssa ei toimi.			
Mittarit				
Suoritetut kurssit (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	75.00	Tavoitearvo 12/2021	381.00
Korkeakoulu- ja yliopistokursseihin osallistuneiden opiskelijoiden määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2019	49.00	Tavoitearvo 12/2021	261.00

Talous

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 352	2 784	3 313	3 313	3 313	3 313
MAKSUTUOTOT	3 836	3 916	4 205	4 205	4 105	4 105
TUET JA AVUSTUKSET	3 912	2 842	4 465	3 365	3 365	3 365
MUUT TOIMINTATUOTOT	329	217	226	226	226	226
TOIMINTATUOTOT	**11 430**	**9 758**	**12 208**	**11 108**	**11 008**	**11 008**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-98 285	-92 976	-99 299	-98 573	-98 694	-98 815
PALKAT JA PALKKIOT	-79 367	-74 917	-80 089	-79 489	-79 589	-79 689
HENKILÖSIVUKULUT	-18 918	-18 059	-19 211	-19 084	-19 105	-19 126
ELÄKEKULUT	-16 432	-15 387	-16 213	-16 110	-16 127	-16 144
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 485	-2 672	-2 997	-2 975	-2 979	-2 982
PALVELUJEN OSTOT	-24 127	-22 003	-27 689	-27 324	-27 743	-27 882
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 435	-3 241	-3 324	-3 159	-3 229	-3 329
AVUSTUKSET	-8 635	-9 243	-3 866	-3 746	-3 746	-3 746
MUUT TOIMINTAKULUT	-27 321	-27 290	-27 024	-26 991	-27 001	-27 001
TOIMINTAKULUT	**-161 803**	**-154 753**	**-161 201**	**-159 792**	**-160 412**	**-160 772**
TOIMINTAKATE	**-150 373**	**-144 995**	**-148 993**	**-148 684**	**-149 404**	**-149 764**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53	-40	-14	-14	-14	-14

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	1 963,50	1 964,30	2 015,10	2 005,30	1 999,20	1 995,50

Toiminnan volyymi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Varhaiskasvatus						
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	28 185	28 500	28 000	28 000	28 000	27 500
Päiväkotitoiminta kk/yht , palvelu-seteli	7 230	7 500	7 900	7 900	7 900	8 300
Perusopetus						
Oppilasmäärä	7 230	7 400	7200	7 100	6 900	6 700
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 051	1 000	980	970	960	950
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	520	480	460	470	420	400
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. li-säop, valmistava opetus)	1 557	1 600	1580	1 560	1 540	1 520
Lukiokoulutus						
Päivälukiot/kurssit	1 982	1 956	1930	1 900	1 900	1 900
Iltalukio/kurssit	345	350	330	300	300	300
Lukioiden opiskelijamäärä	1 335	1 310	1310	1 280	1 280	1 280
Ammatillinen koulutus						
Ammatillinen koulutus opiskelijavuo-det *)	2 541	2 441	2560	2 560	2 560	2 560
Kansalaisopisto						
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	6 583	7 000	6 500	6 500	6 500	6 500
Kansalaisopiston kurssien määrä	1 074	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kansalaisopiston tapahtumat	24	40	30	30	30	30

*) järjestämisluvan mukainen, lisättynä vuoden 2020 lisäsuoritepäätöksellä

Liikunta ja kulttuuri

Liikunta- ja kulttuurilautakunta
Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus
Toimialalla tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistäviä palveluja. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta. Kouvolan liikunta- ja kulttuuripalveluiden olosuhteet kehitetään vastaamaan tämän päivän tarpeita sekä parannetaan niiden käyttäjälähtöisyyttä. Kouvolan laaja liikuntaverkosto tiivistetään tukemaan perusliikkumista parantuvissa olosuhteissa. Nuorison liikkumaan aktivointia edistetään erilaisten hankkeiden kautta. Kaupungin uusien kehittämiskärkien kautta haetaan vaikuttavuutta yhdistämällä toimialojen toimenpiteet sekä resurssit. Liikunta- ja kulttuuripalvelut tuovat oman osaamisensa juuri aktiivisen toimintaympäristön muodostamiseen. Tätä tukemaan kehitetään kirjaston yhteyteen matalan kynnyksen toimintamallia, jossa yhdistyvät eri toimijat ja kaupungin asukkaat omien tarpeidensa mukaisesti.

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kaupunkilaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolalaiset, tapahtumien järjestäjät ja matkailijat.

Yhteisillä tukipalveluilla tuetaan järjestökentän resursseja ja osaamista niiden toimintaympäristössä. Järjestöjen tekemä työ tuodaan lähemmäs kunnallisia palveluita, jolloin ne ovat osana palvelua. Avustuskriteerit on uudistettu syksyllä 2019 ja ne osaltaan tukevat aktiivisuuden lisäämistä. Uudet kriteerit ovat olleet käytössä ensimmäisen kerran 2020.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kunta tukee kuntalaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021–2024
Suunnittelukauden perustana on tiukka talous, joten resurssien kohdentaminen ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on ehdottoman tärkeää. Liikunnan ja kulttuurin palveluilla edistetään kuntalaisten terveyttä ja virkeyttä. Tutkimusten mukaan hyvinvoinnin parantumisella on vahva yhteys ihmisten kokemaan terveyteen ja toimintakykyyn. Kaupungin kannalta tämä merkitsee raskaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden resursointitarpeen vähenemistä. Ikääntyneen väestön tarpeet huomioidaan liikuntaneuvonnan ja muun ohjauksen kautta sekä kulttuuripalveluita tuodaan lähemmäs ihmisten arkea.

Liikunta- ja kulttuuripalveluiden toimintaan kohdistuvien resurssien merkittävä leikkaaminen heikentää erityisesti palveluiden tarpeessa olevien asemaa. Tällä on pitkällä aikavälillä vaikutusta jopa kuntalaisten terveyserojen kasvuun ja sen myötä lisääntyviin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin.

Suunnittelukauden alussa vuonna 2021 aloitetaan **kirjastossa** projekti, jossa tehostetaan pääkirjaston toimimista keskusta-alueen matalan kynnyksen yhteisöllisenä tilana. Projektissa tuetaan kaikkien asiakasryhmien oleskelua sekä kokoontumista, ja haetaan tehokasta tilankäyttöä koko kaupungin tasolla. Kokeilu toteutetaan yhteistyönä hyvinvoinnin edistämisen palveluiden sekä asumisen ja ympäristön palveluiden kanssa. Pääkirjastorakennus tarvitsee perusteellisen teknisen ja toiminnallisen uudistamisen suunnittelukaudella. Myös kirjaston digitaalisten palveluiden kehittäminen on erittäin keskeistä suunnittelukaudella, tähän kuuluu myös digituen kasvavaan tarpeeseen vastaaminen. Koulujen välittömään yhteyteen monitoimitaloihin sijoittuvat kirjastot tukevat tehokkaasti lasten- ja nuorten

monipuolisen lukutaidon kehittymistä. Valkealan kirjastolle suunnitellaan kustannustehokkaat tilat uuteen monitoimitaloon ja Inkeroisten monitoimitalon suunnittelu aloitetaan suunnittelukaudella.

Kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa kehitetään digitaalisia palveluita saavutettavuuden parantamiseksi. Live-tapahtumat ovat tärkeysjärjestyksessä etusijalla mutta niiden rinnalle tarvitaan sähköisiä osallistumismahdollisuuksia taloudellisten resurssien puitteissa. Tapahtumatuotannon järjestämät vuotuisjuhlat ja historialuennot soveltuvat hyvin striimattaviksi ja tavoittavat siten esimerkiksi palvelutalojen asiakkaita. Editoidut videoklipit voivat toimia myös hyvänä markkinointimateriaalina. Kulttuurikasvatuksessa lastenkulttuurin sekä kulttuurisen vanhustyön digitaalisten palvelutuotteiden sisällöissä painopisteenä digitaalisten tuotteiden kehittely, jossa käyttäjien osallisuus on mukana.

Museopalveluissa kehitetään digitaalisia palveluja ja tuotetaan digitaalisia sisältöjä. Vuoden 2021 aikana otetaan käyttöön uusi kokoelmahallintajärjestelmä, joka lisää kokoelmien saavutettavuutta mm. Finna-portaalin kautta. Kehitetään museon maksullisia onlinepalveluja. Vuonna 2021 suunnitellaan ja toteutetaan matalan kynnyksen palveluja viemällä museopalvelut ikäihmisten palvelu- ja hoivakoteihin. Suunnittelukaudella 2021-2024 lisätään Kouvolan tunnettavuutta pelialan keskuksena suunnittelemalla ja toteuttamalla taidemuseo Poikilossa laaja, kansainvälinen pelitaiteen näyttely.

Kulttuuritaloihin tavoitellaan kaupallisesti orientoitunutta, tehokkaampaa tapahtumatilakäyttöä ja myyntituottojen kasvua. Tilojen vuokrauksessa kunta kilpailee markkinoilla ja kilpailuneutraliteetin takia hinnoittelun tulee perustua markkinahintaan. Kilpailu tapahtumista vaatii mahdollisuuden joustavaan hinnoitteluun. Markkinointi- ja myyntiosaamisen ja riittävän myyntipalveluhenkilöstön turvaaminen on kriittistä nyt ja tulevaisuudessa. Kulttuuritalojen myyntitoiminnan siirtäminen konsernipalvelujen Live & Visit -yksikköön tarkastellaan vuoden 2021 aikana, kun uuden yksikön toiminta on saatu käyntiin. Myytävien tilojen tulee soveltua asiakkaiden tarpeisiin, joten niitä pitää uudistaa suunnittelukaudella teknisesti ja toiminnallisesti. Oheispalveluita kehitetään laadullisesti houkuttelevammiksi ja kilpailukykyisemmiksi. Talojen tulee kuitenkin myös jatkossa voida toimia paikallisen kulttuuritarjonnan paikkoina, sillä paikallinen kulttuuritoiminta on osa tilojen perusasiakkuuksia (PKMO, Kymi Sinfonietta).

Kouvolan kaupunginhallituksen antama kehys vuodelle 2021 leikkaa 10 % liikunta- ja kulttuurilautakunnan useimmista toimialaan kuuluvista toiminta-avustuksista. Leikkaukset vaikeuttavat ja supistavat toimintaa, sillä avustuksiin tehtiin supistuksia jo vuoden 2020 talousarvioon. Kuluvan vuoden hyväksytyt avustukset maksetaan normaalisti yhdistysten esittämien tarpeiden osalta.

Liikuntapalveluissa Kouvolan kaupunki tarjoaa monipuoliset puitteet liikunnan harrastamiselle. Liikuntapalveluiden ylläpitämiä liikuntapaikkoja on yli 200, jotka mahdollistavat laaja liikunnan harrastamisen Kouvolana kaupungin alueella. Liikuntapaikkaverkkoselvitys valmistui 2019 elokuussa, jonka toteuttaminen on aloitettu. Selvityksen tavoitteena kustannustehokas, laadukas, turvallinen ja monipuolinen palveluverkko, joka suhteutetaan hoito-, kunnossapito- ja investointiresursseihin.

Liikkumaan aktivoinnissa panostetaan kouvolalaisten omatoimisen liikkumisen vahvistamiseen liikkuvakouvola verkkosivujen ja somekanavien kautta. Tavoitteena on tuoda esille myös esteettömiä liikkumismahdollisuuksia. Liikuntaryhmätoiminta jatkaa painottuen aikuisten ja ikääntyneiden liikuntaan. Joidenkin ryhmien osallistujamääriä voidaan joutua supistamaan koronavirustilanteen vuoksi. Tämän vuoksi perinteistä liikuntaryhmätoimintaa tullaan mahdollisesti toteuttamaan myös etäpalveluna Teams- sovellusta hyödyntäen. Liikuntaneuvonnan etäpalvelua tullaan tarjoamaan myös mm. Teams- sovellusta hyödyntäen perinteisen asiakasvastaanoton lisäksi. Virtuaaliohjattu vesijumppa tukee omaehtoista liikuntaa. Kaikissa uimahalleissa altaan reunalle asetettujen näyttöjen kautta voi jumpata virtuaaliohjatusti ainakin kevään 2021 ajan. Uutena toimenpiteenä 2020 syksystä alkaen aloitetaan lasten- ja nuorten erityisliikunnan harrastetoiminnan aktiivinen kehittäminen Kouvolassa. Toiminta on osa Liikuntatieteellisen seuran koordinoimaa valtakunnallista erityisliikunnan kehittämishanketta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2019 liikunta- ja kulttuurilautakunnan esityksen liikunnan ja kulttuurin palveluverkosta seuraavin tarkennuksin:

- Korian uimahalli irtisanotaan päättymään vuoden 2020 loppuun mennessä. Uimahallien toiminta jatkuu vuoden 2020 jälkeen Inkeroisten, Urheilupuiston, Kuusankosken ja Valkealan uimahalleissa. Uimahalliverkkoa tarkastellaan uuden hallin valmistuttua. Urheilupuiston ja Kuusankosken uimahalleihin ei tällä välin investoida, vaan tehdään vain välttämättömimmät korjaustoimenpiteet.
- Liikuntatilojen junioreiden varausmaksut tulivat voimaan 1.7.2020 alkaen
- Jäähallien määrärahoista vähennetään 450 000 euroa vuona 2021. Talousarvioon tehdään kaupungin hallituksen määrittämä 20 euron tuntihinnan korotus kaikkiin tuoteryhmiin.

Kaupunkistrategian tavoitteena on talousalueen elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvun käynnistyminen vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvoinnin kasvu-ohjelmassa linjataan keskeiset keinot hyvinvoinnin kasvuun. Liikuntapalveluista on kirjattu hyvinvoinnin kasvu-ohjelmaan: sähköisten palveluiden lisääminen, laaja-alaisten aktiivipuiston kehittäminen ja rakentaminen, liikkuva lapsuus ja opiskelija, uuden uimahallin ja monitoimihallin rakentaminen. Liikuntakulttuuri kehittyy koko ajan ja tarpeet eri lajien kuin väestön ikäryhmienkin kesken ovat moninaiset. Siksi olosuhteiden kehittämisessä tarvitaan periaatteita, linjauksia ja investointeja, joiden mukaan pitkäjänteistä kehitystyötä voidaan tehdä.

Organisoitumattoman liikunnan lisääntyessä kunnan tulee huolehtia, että liikuntatoimintaan osallistuvien toiveet ja tarpeet liikuntapaikkojen kehittämisestä nousevat myös esiin ja tulevat huomioiduiksi. Liikuntapaikkojen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tulee osallistaa toimijoita sekä eri sidosryhmistä ja antaa kaikille kuntalaisille mahdollisuus vaikuttaa liikuntapaikkojen rakentamiseen.

Lähiliikuntapaikat ovat tärkeimpiä ja suosituimpia kuntalaisia palvelevia liikuntapaikkoja. Tässä yhteydessä lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan asutusten läheisyydessä sijaitsevia matalan kynnyksen liikuntapaikkoja, eli esimerkiksi ulkokenttiä, koulujen, monitoimitalojen ja päiväkotien liikuntasaleja, kuntoreittejä, kevyenliikenteenväyliä, ulkokuntoilupuistoja sekä skeittipaikkoja. Lähiliikuntapaikkojen rakentamisessa tulee huomioida tapauskohtaisesti väestön tarpeet, toiveet, olemassa olevat liikuntapalvelut sekä mahdolliset uudet liikuntalajit. Lähiliikuntapaikat ovat erittäin tärkeä osa liikuntapalveluverkkoa ja tavoitteena on, että ne palvelisivat mahdollisimman laajoja käyttäjä- ja ikäryhmiä. Kunkin paikan taso ja toiminnot tulee suunnitella muu alueellinen liikuntapaikkaverkosto huomioiden. Alueellisessa aktiivipuistosuunnittelussa pyritään turvaamaan olosuhteet, jotka mahdollistavat monipuolisen liikkumisen lähellä kotia. Mahdollisten koulurakennushankkeiden toteuttamisen yhteydessä on tärkeää, että niihin rakennetaan myös riittävät liikuntatilat, jotta alueen asukkailla ja muilla toimijoilla on mahdollisuus matalan kynnyksen liikuntatoimintaan. Liikuntatilat tulee suunnitella siten, että niissä huomioidaan liikunnanopetuksen, urheiluseurojen ja asukkaiden toiveet liikunnan harrastamiseen.

Uimahalliselvitys nosti esille kehittämispotentiaalin liittyen uimahalliverkon tiivistämisen ja uuden uimahallin rakentamisen kautta. Kaupunginhallituksen linjaus uuden uimahallin rakentamisesta on kannatettava. Tällä voidaan yhdistää ensivaiheessa kahden uimahallin toiminta sekä investointitarpeet. Uuden uimahallin myötä on mahdollista kasvattaa kävijöiden määrä aina 400 tuhanteen. Uudisrakentaminen on korjaussaneerausta riskittömämpi vaihtoehto tarkastellen kustannuksia. Uudisvaihtoehdossa on mahdollista nykyaikaiset tarpeet tilojen jakamisen osalta sekä parantaa erityisesti energiatehokkuutta, joka on myös osaltaan valtiovallan hiilineutraalitavoitteiden suuntaista muutosta. Uimahallipalveluiden keskittäminen uuteen uimahalliin tuottaisi vuosi tasolla noin 1 milj. euroa nettosäästön ja maksaisi näin investoinnin takaisin noin 20 vuodessa.

Riskianalyysi

Kaupungin liikuntapalveluiden palvelut pystytään nykyisillä resursseilla tuottamaan kohtalaisen hyvin, mutta kaupungin laajat säästötavoitteet näkyvät leikkauksina liikuntapalveluihin, liikuntapalvelujen henkilöstö- ja talousresursseihin, liikuntapaikkarakentamiseen ja liikuntapaikkojen peruskorjaukseen sekä liikuntapalvelujen ja kolmannen sektorin tekemään ennaltaehkäisevään työhön.

Muuttuva toimintaympäristö, tehtävät sekä mahdollinen korona -tilanne edellyttävät liikuntapalveluilta valmiutta ennakoida ja suunnitelmallisesti reagoida muutoksiin niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Suurimpana riskeinä voidaan pitää henkilöstön riittävyyttä. Lisääntyneiden töiden ja vähenevän henkilöstöresurssien sovittaminen liikuntalain asettamiin vaatimuksiin on lisääntyvä haaste työyhteisöissä, työhyvinvoinnin näkökulmasta sekä kuntalaisten liikuntapalveluiden tarjonnassa.

Liikunta kytkeytyy vahvasti hyvinvoinnin edistämiseen ja liikunnan terveysvaikutukset ovat merkittävät. Myös liikuntalaissa korostuu terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta. Liikuntapalveluiden säästöissä riskinä on, että kuntalaisten liikkumattomuus kasvaa ja ennaltaehkäisevään toimintaan ja palveluihin ei ole riittävää resurssia. Mahdollisen koronaviruspandemian jatkuminen ja rajoitustoimet voivat vaikuttaa merkittävästi ihmisten liikkumiseen ja hyvinvointiin, jotka näkyvät myös kaupungin liikuntapalveluiden toiminnoissa.

Kouvolan liikuntapaikoista suurin osa on ollut käytössä vuosikymmeniä, ja korjaustarpeita on tulossa väistämättä eteen lähivuosina. Laaja ja vanheneva verkosto vaatii monilta osin ylläpitoa ja päivityksiä, joihin kaikkiin rajalliset määrärahat eivät vuosittain riitä. Seuraavan kymmenen vuoden aikana liikuntapaikkaverkostossa on merkittäviä uudistamistarpeita, kun useita suuria, keskeisiä ja suosittuja liikuntaolosuhteita tulee elinkaariensa päähän. Suurimpana haasteena on kaupungin uimahallien, isojen palloiluhallien ja jäähallien tulevaisuus. Kyseisten kohteiden lisäksi liikuntapaikka-verkostossa on myös muita kokonaisuuksia ja yksittäisiä kohteita, jotka kaipaavat tarkastelua ja tarvittavia päivityksiä tulevien vuosien aikana.

Mikäli pääkirjaston perusteellinen uudistaminen viivästyy, tiloja ei saada tehokkaaseen yhteiskäyttöön, kirjastolain mukaista toimintaa on haasteellista toteuttaa, ja vanhentuneen talotekniikan aiheuttamat korjauskustannukset kasvavat koko ajan. Matalan kynnyksen kokeilulle riskinä on, että tilojen kehittämiselle ja kunnostamiselle ei pystytä osoittamaan määrärahoja. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä riski liittyy osaavan henkilöstön riittävyyteen. Osaavaa henkilöstöä tarvitaan niin palveluiden kehittämiseen, digituen tarjoamiseen, kuin lasten ja monipuolisen lukutaidon kehittämiseen.

Museopalveluissa riskinä on, että museolla ei ole riittävästi henkilökuntaa toteuttamassa digitaalisia sisältöjä ja palveluja. Riskinä on, että matalan kynnyksen palvelut jäävät vain kertaluonteiseksi, hankerahalla toteutetuksi kokeiluksi. Riskinä on, että pelitaiteen näyttelylle ei saada riittävästi rahoitusta, jolloin näyttelyn vaikuttavuus kaupungin elinvoimaan jää vähäiseksi.

Kulttuuritaloilla toiminnan ja talouden tehostaminen ei toteudu, mikäli edellytyksiä kilpailussa mukana olemiseen ei luoda (riittävä henkilöstö, osaaminen, joustava hinnoittelu, tilojen kunto ja oheispalveluiden laatu).

Toimialat ovat keskustelleet syksyn mittaan laajasti vuoden 2030 strategiatiekarttojen toteutuksesta talousarvio- ja suunnittelukaudella.

Kaupungin strategiatyössä halutaan tehostaa konsernin työn vaikuttavuutta ja mahdollisuuksia hakea laajempia hankerahoituksia. Yhteisenä teemana korostuu aktiivisen asukkaan mahdollisuuksien tukeminen, mm. ppp-toimintamallit, monitoimialaisuus luontokohteiden ja tilojen käytön ja osallisuuden hyödyntämisessä uudella tavalla. Osaaminen, innovaatiot ja työllisyys ovat toinen tärkeä teema, jonka alle rakennetaan verkoston kanssa tulevaisuushankkeita.

Kolmantena yhteisenä taloussuunnittelukauden teemana nähtiin perheiden Kouvola strategian kasvukärkien mukaisesti. Ensisijaisena tässä nähdään hankkeistuskohteena lapsiperheiden käyttämien palvelujen digitalisointi.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**
Statuksen kasvu	Asukkaat voimavarana

Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)	Emme saa ratkaisuja aikaiseksi päätöksenteossa			
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019	0.00	Tavoitearvo 12/2021	3.00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Hyvinvoinnin kasvu	Ennaltaehkäisevät palvelut

Talousarviotavoite	Merkittävimmät riskit			
Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen	Ei riittävästi resurssia, käyttäjä ei tavoita tai löydä palvelua			
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019	1.00	Tavoitearvo 12/2021	4.00

Strategiaohjelma	Strategiatavoite
Hyvinvoinnin kasvu	Paras lähikulttuuri

Talousarviotavoite	Merkittävimmät riskit			
Digitaalisten palvelujen lisääminen	Yhteistyökumppanien resurssit vähenevät Ei riittävästi resurssia			
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019	5.00	Tavoitearvo 12/2021	10.00

Talous

LIIKUNTA- JA KULTTUURILAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 777	2 853	3 228	3 228	3 228	3 228
MAKSUTUOTOT	1	1	1	1	1	1
TUET JA AVUSTUKSET	350	55	80	80	80	80
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 463	1 647	2 003	2 003	2 003	2 003
TOIMINTATUOTOT	**5 591**	**4 556**	**5 312**	**5 312**	**5 312**	**5 312**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 527	-6 892	-7 191	-7 191	-7 191	-7 191
PALKAT JA PALKKIOT	-5 059	-5 368	-5 605	-5 605	-5 605	-5 605
HENKILÖSIVUKULUT	-1 468	-1 525	-1 586	-1 586	-1 586	-1 586
ELÄKEKULUT	-1 313	-1 336	-1 379	-1 379	-1 379	-1 379
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-155	-188	-207	-207	-207	-207
PALVELUJEN OSTOT	-5 713	-2 584	-2 429	-2 148	-2 157	-2 157
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 082	-1 211	-1 239	-1 239	-1 239	-1 239
AVUSTUKSET	-4 153	-3 486	-3 287	-3 272	-3 272	-3 272
MUUT TOIMINTAKULUT	-12 059	-11 954	-11 570	-11 471	-11 471	-11 253
TOIMINTAKULUT	**-29 533**	**-26 127**	**-25 715**	**-25 320**	**-25 329**	**-25 111**
TOIMINTAKATE	**-23 941**	**-21 571**	**-20 402**	**-20 008**	**-20 017**	**-19 799**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-306	-239	-213	-213	-213	-213

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	168,5	170,8	170,5	170,5	170,5

Toiminnan volyymi

Liikuntapalvelut	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Uimahallien kävijämäärä	310 000	280 000	280 000	280 000	280 000
Kuntosalien kävijämäärä	42 000	32 000	32 000	32 000	32 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Liikunnanohjauksen kävijämäärä	15 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Liikuntapalvelujen tapahtumien määrä	20	20	20	20	20

Kulttuuripalvelut	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Kirjastokäynnit	650 000	650 000	700 000	700 000	700 000
Museoiden kävijämäärä	15 000	15 000	18 000	18 000	18000
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	17 500	15 000	16 000	16 000	16 000
Kirjaston tapahtumien määrä	350	350	400	400	400
Museoiden tapahtumien määrä	110	110	110	110	110
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	500	500	500	500	500
Kulttuuritapahtumien määrä	28	30	30	30	30
Kulttuuritalojen kävijämäärä	110 000	115 000	120 000	125 000	130 000

Asuminen ja ympäristö

Toiminnan kuvaus

Toimialalla toimii neljä lautakuntaa, jotka ovat tekninen lautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, maaseutulautakunta sekä Kymen Jätelautakunta. Toimialaan kuuluu seitsemän palvelua: kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus ja paikkatieto, kiinteistöpalvelut, yhdyskuntatekniikka, rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja maaseutupalvelut.

Talous

ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	34 674	31 199	30 488	30 443	30 443	30 443
MAKSUTUOTOT	1 935	1 793	1 649	1 649	1 649	1 649
TUET JA AVUSTUKSET	372	35	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 236	7 658	8 070	8 090	8 390	8 150
TOIMINTATUOTOT	**44 218**	**40 685**	**40 207**	**40 182**	**40 482**	**40 242**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	3 018	1 485	1 391	1 391	1 391	1 391
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-32 380	-29 523	-29 652	-29 525	-29 525	-29 450
PALKAT JA PALKKIOT	-25 090	-22 634	-22 780	-22 675	-22 675	-22 613
HENKILÖSIVUKULUT	-7 289	-6 889	-6 872	-6 850	-6 850	-6 837
ELÄKEKULUT	-6 461	-6 082	-6 022	-6 004	-6 004	-5 993
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-829	-807	-850	-846	-846	-843
PALVELUJEN OSTOT	-14 738	-11 549	-11 037	-10 889	-10 868	-10 799
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 707	-7 944	-7 711	-7 761	-7 761	-7 761
AVUSTUKSET	-1 159	-1 440	-1 298	-959	-1 042	-1 042
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 322	-4 724	-4 753	-4 740	-4 752	-4 752
TOIMINTAKULUT	**-61 305**	**-55 180**	**-54 451**	**-53 873**	**-53 947**	**-53 802**
TOIMINTAKATE	**-14 069**	**-13 010**	**-12 852**	**-12 300**	**-12 074**	**-12 169**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 400	-9 644	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	795,70	686,01	661,1	655,00	645,74	639,74

Tekninen lautakunta

Toimiala Asuminen ja ympäristö
Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaisia palveluita ovat kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus- ja paikkatieto, yhdyskuntatekniikka sekä kiinteistöpalvelut.

Asumisen ja ympäristön hallintopalvelut sisältävät teknisen lautakunnan kustannukset sekä asumisen ja ympäristön hallinnon kustannukset. Lisäksi hallintopalveluissa on vuonna 2020 perustettu Rail Gate Finland projektitoimisto, jonka toiminta keskittyy Tehola- Kullasvaaran logistiikkakeskuksen toiminnan ja yritysyhteistyön kehittämiseen sekä RR-terminaalin toteuttamiseen. Kiinteistöpalvelut tuottavat puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluja. Kaupunkisuunnittelun vastuulle kuuluvat asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat. Lisäksi kaupunkisuunnittelun vastuulla on yhdyskuntatekniikan suunnittelu, joka valmistelee katujen ja yleisten alueiden suunnitelmat sekä yleisten alueiden viranomaislupia. Maaomaisuus ja paikkatieto hoitaa maan hankintaan, hallintaan ja luovutukseen sekä kiinteistörekisterin pitoon liittyvät tehtävät samoin kuin paikkatietopalvelut ja maastomittaustoiminnan. Yhdyskuntatekniikka hallinnoi ja hoitaa katujen ja eräiden yleisten alueiden rakentamista, kunnossapitoa ja puhtaanapitoa sekä vastaa alueellisesta jätehuollosta, kaupungin ajoneuvoista ja työkoneista.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021-2024

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut toteuttavat kaupungin strategiaa, jonka kasvukärkinä ovat lasten, nuorten ja yritysten kasvu. Palveluissa varaudutaan ylläpitämään ja kehittämään monipuolista yritys- ja asuintonttitarjontaa vahvistaakseen kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia. Kaupungin roolia Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena vahvistetaan Kullasvaaraan sijoittuvan Rail Gate Finland - logistiikkakeskuksen rakentamisen myötä. Kaupungin statusta liikkumisen edelläkävijänä kasvatetaan kokonaisvaltaisella liikenneverkon kehittämistyöllä. Kaupunkilaisten hyvinvointia tuetaan kehittämällä kaupungin monipuolisia viherympäristöjä viihtyisämmiksi ja turvallisemmiksi.

Lautakunnan alaisissa palveluissa jatketaan käynnissä olevaa kaupungin kärkihanketta, Kullasvaaran rautatie- ja maantieterminaalin (RRT) rakentamista. Koko Rail Gate Finland- logistiikka-alueen kehittäminen ja laajentaminen jatkuu osa-alueittain laadittavilla asemakaavoilla sekä aktiivisella maanhankinnalla vuonna 2018 kaupunginvaltuuston hyväksymän kaavarungon periaatteiden pohjalta. Kullasvaaran alueen pohjoisosan osayleiskaava valmistellaan hyväksymiskäsittelyyn ja asemakaavoja laaditaan logistiikka-alueen 3. laajennusalueelle.

Kouvola panostaa tulevina vuosina ranta-asumisen edistämiseen kaupungin alueella. Kaupunginhallitus on linjannut pysyvän ranta-asumisen periaatteet, joiden pohjalta tullaan laatimaan ja päivittämään rantayleiskaavoja siten, että pysyvän asumisen mahdollistavia rakennuspaikkoja muodostuu yhä enemmän kaupungin alueelle. Vuoden 2021 alussa käynnistyy kaksivuotinen ranta-asumisen edistämisprojekti, jossa yhdyskuntarakenteen kannalta suotuisilla alueilla kuten kylien ja peruspalveluiden läheisyydessä päivitetään kaavoja pelkästään loma-asumisen sallivasta myös ympärivuotisen asumisen sallivaksi.

Kaupungin ydinkeskustan kehittämistä jatketaan edellisvuosien tapaan mahdollistamalla yksityisiä rakennushankkeita maankäytön suunnittelun keinoin sekä kaupungin omilla investoinneilla joiden tavoitteena on vahvistaa keskustan elinvoimaa sekä parantaa yleisten alueiden laatua. Ydinkeskustaa kehitetään koordinoidusti eri toimijoiden yhteistyönä. Vuonna 2021 keskustan kehittämisen painopisteenä on edelleen aseman seutu. Keskustan alueella muita merkittäviä kehittämiskohteita ovat Kotiharjun alue, Marjoniemen ja Sakaristonmäen alue, Urheilupuisto, keskustakorttelit sekä ydinkeskustan itä-länsi -akseli. Ydinkeskustaan ei esitetä vuonna 2021 suurempia investointeja.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut edistävät maankäytön toteuttamissuunnitelmassa määriteltyjä uusien yritys- ja asuinalueiden toteuttamista maanhankinnan, kaavoituksen ja infran rakentamisen osalta. Vuonna 2021 toteutettavia kohteita ovat Jokelan teollisuusalueen laajennus Liisakarhunmäellä sekä uudet asuinalueet Haanojanpihalla ja Kantokujalla. Toimiala edistää kävelyn, pyöräilyn ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia kaupungissa. Vuonna 2021 saneerataan kevyen liikenteen verkostoa ja luontopolkuja sekä toteutetaan puuttuvia osuuksia kevyen liikenteen pääväyliltä sekä Kymijoen ulkoilureitistöstä.

Merkittävin toimialan sisäisen toiminnan muutos tulee olemaan tekniikka- ja ympäristötalolla työskentelevän henkilöstön siirtyminen työskentelemään kaupungintalolle. Samassa yhteydessä teknisten tukipalveluiden toimintaa kehitetään ja toimintoja keskitetään Marjoniemen varikolle. Muutokset on tavoitteena toteuttaa huhtikuun 2021 loppuun mennessä.

Yhdyskuntatekniikan palvelulta vaaditut eläköitymisen hyödyntämiset on tehty vuosina 2019-2020. Toiveena on, ettei enempiä vähennyksiä edellytetä, koska se vaikuttaa asiantuntijapalveluiden hidastumiseen, ostopalvelujen lisääntymiseen sekä osaajien hupenemiseen. Työmäärä henkilöä kohden ja vaatimuksiin nähden alkaa olla kohtuutonta.

Kaupunkisuunnittelussa asemakaavoitusohjelmalla varmistetaan riittävä tonttivaranto eri käyttötarkoituksiin. Keskeiselle kaupunkialueelle ryhdytään laatimaan Kouvolan keskiosan yleiskaavaa 2040 kokonaisyleiskaavaa. Työ on aloitettu selvitysten laadinnalla. KymiRingiin tukeutuva Miehonkankaan osayleiskaavatyö ja Kymijoen rantaosayleiskaava -pohjoisosan sekä Vekaranjärvi-Pesäntäjärvi rantaosayleiskaavan saatetaan loppuun. Myös Kullasvaaran osayleiskaavan laatiminen saatetaan loppuun. Rantaosayleiskaavojen päivittämistä tehostetaan määräaikaisen rantayleiskaavoittajan palkkaamisella. Uusia yleiskaavoja käynnistetään vasta vuoden 2021 jälkeen, kun edellisiä on saatettu valmiiksi.

Saatetaan loppuun lukuisat käynnissä olevat hankekaavat. Sakaristonmäki-Marjoniemi –alueen suunnittelukilpailun pohjalta jatketaan alueen asemakaavoitusta. Kullasvaaran logistiikka-alueen asemakaavoitusta jatketaan 3. vaiheen asemakaavalla ja laaditaan seuraavien vaiheiden selvitykset kaavoituksen pohjaksi. Vanhentuneiden asemakaavojen päivitystä jatketaan koko ydinkeskustan kehällä. Käyrälammen kehittämissuunnitelman pohjalta käynnistetään asemakaavan laadinta. Kouluverkon ja liikuntapaikkaverkon tarkistus tuo asemakaavamuutospaineita. Keskustan elinvoimaisuuden vahvistaminen jatkuu koko keskustan alueella yksittäisillä tontti- ja korttelikohtaisilla kehittämishankkeilla ja asemakaavojen muutoksilla ydinkeskustan osayleiskaavan mukaisesti.

Kaavahankkeet painottuvat edellisten vuosien tapaan pääosin keskeiselle kaupunkialueelle. Liike- ja teollisuustonttien sekä asuintonttien markkinointia toteutetaan yhteistyössä elinkeinoyhtiö Kinnon kanssa. Maankäytön toteutusohjelmassa vuonna 2021 tarkastellaan edelleen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia, jonka avulla keskustoissa ja niiden tuntumassa olevia alueita pyritään tiivistämään ja tarjoamaan hyvin saavutettavia asuin- ja yritys tontteja.

Kaupunkisuunnittelun laatua ja asiakaspalvelun tasoa varmistetaan oman suunnitteluosaamisen ylläpidolla, osaamista monipuolistamalla ja riittävällä resursoinnilla. Lisäksi pyritään vuosittain järjestämään yksi suunnittelukilpailu. Yhdyskuntateknisen suunnittelun tärkeimmät kohteet painottuvat katu- ja puistosaneerauksiin sekä Maankäytön toteuttamissuunnitelman mukaisiin kohteisiin, kuten RRT alueen 2. vaiheeseen.

Maa-omaisuus ja paikkatietopalveluissa rakennus- ja huoneistotietojen tarkistusprojekti jatkuu.

Kiinteistöpalveluissa koronasta johtuvat palvelutarpeiden lisäykset sitovat henkilöstöresursseja ja nopeisiin toiminnan muutoksiin on varauduttava. Ko. tilanteesta johtuen määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen on oltava palkkavarausta. Eläköityminen on runsasta ja toimet pitää jatkossa täyttää, jotta palvelusopimuksen velvoitteet saadaan täytettyä. Kiinteistöpalvelut on tehnyt suunnitelman oman toiminnan kehittämiseen ja se vaatii ammattialojen monipalveluosaamista, laaja-alaista esimiestyön hallintaa ja nopeaa muutosvalmiutta sekä hyvää kustannusten hallintaa.

Ksaon soten siirtyminen Tornionmäen kampukselle lisää palvelujen tarvetta. Samoin Carea-koulun siirtyminen kaupungille.

Riskianalyysi
Merkittävin teknisen lautakunnan alaisia palveluita koskeva toiminnallinen riski on talousarviovuodelle asetetut säästötavoitteet sekä niistä aiheutuvat seuraukset palvelutason laskussa, asiakaspalautteen negatiivisessa kehityksessä sekä henkilöstön työkuormassa. Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat myös merkittävässä roolissa kaupungin valmiussuunnittelussa, jonka keskeisenä tavoitteena on turvata kaupungin toiminnalle tärkeät palvelut ja toiminnot mahdollisimman häiriöttömästi ja kattavasti kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa mitä edellyttää riittäviä henkilöstöresursseja. Erityisesti tämä koskee yhdyskuntatekniikan alueiden kunnossapitoa sekä kiinteistöpalvelujen ruoka- ja kiinteistönhoitopalveluita.

Taloudellisena riskinä nähdään ulkoisten palveluostojen kasvupaineet, jos paikkakunnalla ei ole riittävästi kilpailua yksityisellä sektorilla. Toimialle on myös siirtynyt kuluneen vuoden aikana huomattava määrä ulkoisia lisäkustannuksia mm. talous- ja tietohallinnon ulkoisten palveluostojen osalta sote-uudistuksen myötä. Näihin kustannuksiin toimialat eivät itse pysty vaikuttamaan.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Hyvinvoinnin kasvu	Eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Toteutetaan maankäytön toteuttamissuunnitelmassa vuodelle 2020 asetetut tavoitteet asuin- ja yritystonttituotannon osalta	Kaupungin elinvoima heikkenee ja yksityiset investoinnit vähenevät jos kaupungin vetovoimaisille alueille ei toteuteta uudistonttituotantoa.			
Mittarit				
Uudet asuinalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00
Uudet yritysalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Statuksen kasvu	Euroopan turvallisin kaupunki			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Kävelyn, pyöräilyn ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksien lisääminen	Rahoituksen väheneminen, johtaa vain välttämättömien korjausten tekemiseen eikä mahdollista uusien jk-pp-teiden, raittien ja reittien tekemiseen eikä selkeiden kokonaisuuksien parantamiseen. Avainhenkilöriskit, oltava riittävä määrä tilaajia. Valitukset suunnitelmista tai hankintapäätöksistä.			
Mittarit				
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	3.00
Kunnostettava luontopolkujen reitistö (km)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	1.00
Kymijoen ulkoilureitin uudet reittiosuudet (km/v)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	1.00
Saneeratut jalankulku- ja pyörätiet (km/v)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	3.00
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Infran korjausvelan kasvun pysäyttäminen / pienentäminen	Rahoituksen väheneminen, johtaa siihen, ettei ole varaa korjata rakennettua ympäristöä tarpeellisessa määrin sekä investointikohteiden määrän vähentymiseen. Avainhenkilöriskit (oltava riittävä määrä tilaajia).Valitukset hankintapäätöksistä.			
Mittarit				
Korvausinvestointien euromääräinen osuus investoinneista (%)	Lähtöarvo 8/2020	65.00	Tavoitearvo 12/2021	65.00

Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen	Kalliimpien vielä jäljellä olevien kohteiden osalta rahoituksen väheneminen. Valitukset suunnitelmista.			
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020	0	Tavoitearvo 12/2021	4

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Elinvoiman kasvu	Logistinen keskus			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Kouvolan aseman vahvistaminen Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena				
Mittarit				
RRT terminaalialueen toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2020	31.00	Tavoitearvo 12/2021	70.00

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Hyvinvoinnin kasvu	Monimuotoiset luontoympäristöt			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Luonnon monimuotoisuuden edistäminen				
Mittarit				
Metsänhoidon ulkopuolelle jätetyt metsät (ha)	Lähtöarvo 8/2020	492.00	Tavoitearvo 12/2021	500.00

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Elinvoiman kasvu	Omaleimaiset alueet			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Ranta-asumisen edistäminen. Ranta-asumisen edistämisprojektin työohjelman mukaiset kaavoituskohteet on luonnosvaiheen valmistelussa.	Vähäiset henkilöresurssit. Ranta-asumisen potentiaali ja kaupungin omistamien ranta-alueiden kehittämisen tavoitteet Kouvolassa jää saavuttamatta.			
Mittarit				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen

Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Asiakastyytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen				
Mittarit				
Kiinteistöpalvelujen asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2019	3.20	Tavoitearvo 12/2021	3.20
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2020	9.39	Tavoitearvo 12/2021	8.70
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien väheneminen	Mikäli tavoitetta ei saavuteta tai tapahtuu negatiivista kehitystä, henkilöstökustannukset nousevat.			
Mittarit				
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	37	Tavoitearvo 12/2021	50
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019	20.30	Tavoitearvo 12/2021	21.50
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä	Henkilöstö ei noudata työelämän pelisääntöjä. Avoimuus ja luottamus puuttuvat, työyhteisötaitojen puute (pelko). Tehtävänkuvia ja perustehtäviä ei tunnisteta. Työn tuottavuus ja laatu heikkenee.			
Mittarit				
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2019	7.40	Tavoitearvo 12/2021	7.80

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Hyvinvoinnin kasvu	Resurssitehokkuus			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Ilmastokestävän ruokailun edistäminen joukkoruokailussa	Asiakkaiden asenteet, uusien ruokien kokeiluun liittyvä hävikin tilapäinen kasvu ja raaka-aineiden saatavuus sekä hinta.			
Mittarit				
Hävikkiruoan vähentäminen (kg)	Lähtöarvo 12/2020	98 000	Tavoitearvo 12/2021	78 000

Talous

TEKNINEN LAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	30 536	26 525	26 181	26 136	26 136	26 136
MAKSUTUOTOT	438	208	197	197	197	197
TUET JA AVUSTUKSET	349	0	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 211	7 643	8 051	8 071	8 371	8 131
TOIMINTATUOTOT	**38 533**	**34 376**	**34 429**	**34 404**	**34 704**	**34 464**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	3 018	1 485	1 391	1 391	1 391	1 391
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-25 418	-22 458	-22 907	-22 780	-22 780	-22 705
PALKAT JA PALKKIOT	-19 634	-17 078	-17 381	-17 276	-17 276	-17 214
HENKILÖSIVUKULUT	-5 784	-5 380	-5 526	-5 504	-5 504	-5 491
ELÄKEKULUT	-5 166	-4 771	-4 879	-4 860	-4 860	-4 850
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-618	-609	-648	-644	-644	-641
PALVELUJEN OSTOT	-13 826	-10 277	-10 001	-9 824	-9 796	-9 726
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 653	-7 868	-7 634	-7 684	-7 684	-7 684
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 983	-4 351	-4 369	-4 357	-4 369	-4 369
TOIMINTAKULUT	**-51 881**	**-44 953**	**-44 911**	**-44 645**	**-44 629**	**-44 484**
TOIMINTAKATE	**-10 329**	**-9 093**	**-9 091**	**-8 850**	**-8 534**	**-8 629**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 379	-9 644	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	658,70	566,64	545,00	540,10	535,60	529,60

Toiminnan volyymi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Asemakaavoitettu alue ha/v	135	80	80	80	80	80
Hyväksytyt kaavat kpl/v	17	12	12	12	12	12
Rakennusten hoito (m2)	525 000	561 000	557 000	557 000	557 000	551 500
Siivottavat neliöt	339 466	332 022	328 500	317 000	317 000	310 500
Ateriamäärät kpl	4 830 164	4 713 500	4 630 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Maan osto ha	137	70	70	50	50	50
Luovutettuja AO-tontteja kpl	10	20	20	20	20	20
Metsää ha	3 917	3 500	3500	3500	3500	3500
Peltoa ha	721	600	550	450	450	450
Kadut ja kevyen liikenteen väylät km	990	980	980	980	981	981
Rakennettua puistoa ha	219	218	218	218	219	219
Leikkipaikat kpl	142	142	128	121	116	111
Sillat ja tunnelit kpl	100	102	100	100	100	100
Ulkovalaisimet kpl	27 317	27 320	27 400	27 200	27 100	27 100

Kymen jätelautakunta

Toimiala	Asuminen ja ympäristö
Sitovuustaso	Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunnan toiminta-alueella on yhdeksän kuntaa. Kouvolan kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan vastuukuntana. Jätelautakunta huolehtii kunnalle jätelain mukaan kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksyminen, jätemaksuihin liittyvä päätöksenteko sekä mahdolliset jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntemus ja pyritään asiakaslähtöisyyteen. Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja jäteyhtiön kanssa. Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle. Seurannalla varmistetaan, että asuin kiinteistöt ja julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti mukana järjestetyn jätteenkuljetuksen piirissä.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021-2024

Jätehuollon viranomaispalveluissa toimintaympäristömuutoksia aiheuttaa jätelakiin suunnitellut muutokset liittyen kunnan tehtäviin ja vastuisiin jätehuollossa. Tulevien muutosten laajuus on vielä osaksi epävarmaa, joten niihin on varauduttava. Lakimuutoksia seurataan ja sen mukaan toiminnallisia tavoitteita suunnataan uudelleen muutosten myötä esimerkiksi jätehuoltomääräykset vaativat päivittämistä vastaamaan lakimuutosten vaatimuksia.

Jätehuollon palvelutasoon tehdään päivitys. Kymen jätelautakunta hyväksyi jätehuollon palvelutason vuoteen 2020 asti. Palvelutaso valmisteltiin yhteistyössä kuntien kanssa. Jätehuollon palvelutasossa on määritelty kuntalaisille tarjottavien jätehuoltopalvelujen vähimmäistaso koko Kymen jätelautakunnan toimialueella. Kukin jätelautakunnan alueen yhdeksästä kunnasta on voinut tehdä omassa jätehuollossaan vähimmäistasoa korkeamman. Suurimman osan palveluista toteuttaa kuntien jäteyhtiö, Kymenlaakson Jäte Oy. Osasta palveluita huolehtivat kunnat.

Jätelautakunta jatkaa yhteistyöpalavereita eri sidosryhmien kanssa sekä tekee kuntavierailuita toiminta-alueen kuntiin. Yhteistyöllä informoimaan sidosryhmiä uudesta jätehuollon viranomaisesta tämän toiminnasta sekä roolista ja tehtävien jaosta eri toimijoiden välillä lisäksi sovitaan yhteisistä toimintatavoista. Yhteistyöllä luodaan mm. säännösten tulkintaan ja palvelujentuottamiseen yhtenäisyyttä ja tehokkuutta, jotta asiakkaita voidaan palvella mahdollisimman hyvin ja tasavertaisesti koko toiminta-alueella. Yhteistyössä huomioidaan erityisesti sopijakunnat, kuntien päättäjät ja viranhaltijat sekä ympäristönsuojeluviranomaiset sekä jäteyhtiö.

Sisäisen toiminnan kehittämistä seurataan FCG:n kyselyn avulla. Kysely suoritetaan kahden vuoden välein, joten seuraava kysely tehdään vuonna 2022.

Talous

KYMEN JÄTELAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	217	243	252	252	252	252
TOIMINTATUOTOT	**217**	**243**	**252**	**252**	**252**	**252**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-180	-177	-184	-184	-184	-184
PALKAT JA PALKKIOT	-151	-148	-154	-154	-154	-154
HENKILÖSIVUKULUT	-30	-29	-31	-31	-31	-31
ELÄKEKULUT	-25	-24	-25	-25	-25	-25
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4	-5	-5	-5	-5	-5
PALVELUJEN OSTOT	-31	-59	-51	-51	-51	-51
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-4	-2	-2	-2	-2
MUUT TOIMINTAKULUT	-5	-4	-15	-15	-15	-15
TOIMINTAKULUT	**-217**	**-243**	**-252**	**-252**	**-252**	**-252**
TOIMINTAKATE	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	4,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

*Vuodesta 2020 alkaen yksi henkilö on siirretty hallinnon henkilöstömäärään, mutta palkan maksaa Kymen Jätelautakunta.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Toimiala Asuminen ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Rakennus- ympäristölautakunta järjestää rakennusvalvonnan, terveysvalvonnan, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelut sekä huolehtii niiden lainsäädännön mukaisista Kouvolan kaupungille kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä. Ympäristönsuojelun vastuulla on Hinku- ja ympäristöohjelmatyön edistäminen. Terveysvalvonnalla on lakisääteinen velvollisuus osallistua ruoka- tai vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöhön osana epidemioiden selvitystyöryhmää. Iitin kunta on ostanut Kouvolalta ympäristöpalvelujen viranomaistehtävien järjestämisen.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021 - 2024

Laki ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (ns. yhden luukun periaate) tuli voimaan 1.9.2020: lakia sovelletaan, jos ympäristö-, vesi- tai maa-ainesluvan lisäksi haetaan toisen viranomaisen toimivallassa olevaa, esim. rakennuslupaa, maisematyölupaa, vaarallisen kemikaalin varastointilupaa. Yhteen sovittava viranomainen on ympäristönsuojeluviranomainen, jolla on koordinointivastuu kaikkien lupien saman aikaisesta käsittelystä. Yhteensovittamiseen tulee löytää sujuva toimintatapa viranomaisten kesken, jotta se ei työllistä kohtuuttomasti ympäristönsuojeluviranomaista.

Suunnittelukauden alussa laaditaan selvitys sähköisen asioinnin käyttöönotosta ympäristönsuojelussa. Selvityksen perusteella ratkaistaan sähköisten lupamenettelyjen käyttöönotto. Luvanvaraisia toimintoja on siirretty rekisteröintimenettelyn piiriin, mikä lisää asetettujen määräaikojen takia kiirettä, ja yhä suurempien toimintojen takia jälkivalvonnan vaativuutta. Vaatimukset haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyn valvonnasta tulevat lisääntymään. Säädösmuutosten takia Kouvolan ympäristönsuojelumääräysten päivitys tulee ajankohtaiseksi suunnittelukaudella.

Lainsäädännössä ympäristönsuojeluviranomaiselle nimetyt ympäristönsuojelun edistämiseen ja ympäristön tilan seurantaan liittyvät tehtävät korostuvat ja tulevat toteutettavaksi mm. strategian toteuttamisohjelmien, ympäristöohjelman ja Hinku-sitoumusten kautta. Ilmastonmuutokseen liittyvät tehtävät ja vaatimukset tullevat lisääntymään, ympäristönsuojelu on kaupungissa asiantuntijataho. HINKU-verkostoon sitoutuminen lisää ympäristönsuojeluun vastuuta ohjauksen ja seurannan toteuttamisessa, että päästövähennystavoitteita toteuttaviin toimenpiteisiin ryhdytään kaupunkiorganisaatiossa sekä kehitetään yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Päivitetyn ympäristöohjelman tavoitteiden vieminen käytäntöön vaatii ympäristönsuojelulta ohjausta ja tukea muille hallintokunnille.

Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon asiointijärjestelmä ILPPA otetaan käyttöön loppuvuodesta 2020. Terveysvalvonnan omat sähköiset ilmoituslomakkeet ovat olleet aktiivisessa käytössä. Elintarvikelain muutos tuli voimaan vuoden 2020 alusta, minkä myötä myös kotirauhan piirissä olevat valvontakohteet tulivat säännöllisen valvonnan piiriin. Uudeksi tehtäväksi tuli toimijan luotettavuuden arviointi osana harmaan talouden ehkäisyä. Terveydensuojelulain ja elintarvikelain suurempi päivitys tulee voimaan 1.1.2021. Lakimuutosten myötä myös toimijanvaihdoksista peritään rekisteröintimaksu sekä valvonnan vuosimaksua. Vuosimaksu peritään 1.1.2022 alkaen suunnitelmallisen valvonnan kohteilta. Vuosimaksun tuotot tulee käyttää lisäresurssien hankkimiseen ja toimijoiden tehokkaampaan ohjaamiseen. Uuteen elintarvikelakiin on myös kirjattu ns. seuraamusmaksu, joka voitaisiin toimija määrätä maksamaan, jos se syyllistyy tiettyihin laiminlyönteihin. Seuraamusmaksu tuloutuu valtiolle.

Iitti on maakuntavaihdoksen johdosta irtisanonut sopimuksen ympäristöpalvelujen viranomaispalvelujen ostosta 1.1.2021 alkaen. Toiminnan jatkosta ei ole tietoa.

Kustannuksia lisää eläinlääkintähuoltoa koskeva paikallinen virkaehtosopimus koskien päivystykseen määrätyille eläinlääkäreille maksettavista päivystyksen peruskorvauksista. Sopimus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 28.9.2020

Rakennusvalvonnan sähköisen lupajärjestelmän käyttöä hakemusten laadinnan työvälineenä pyritään tehostamaan siten, että lähes kaikki hakemukset tulisivat vireille järjestelmän kautta. Asiakkaita kannustetaan käyttämään sähköistä järjestelmää esim. taksamuutoksen avulla siten, että sähköistä järjestelmää käyttämällä saa alennusta lupamaksuun. Digitalisaatiota edistetään pyrkimällä eroon papereiden käsittelystä koko lupaprosessin osalla hakemuksen vireille tulosta arkistoon saakka. Myös katselmusten osalla lisätään sähköisten työvälineiden käyttöä laajakaistayhteyksien sallimissa rajoissa.

Riskianalyysi
Riskinä on henkilöstön uupuminen: henkilöstöresurssi heikkenee kasvavan ja vaativamman työmäärän takia. Terveysvalvonnasta vähenee yksi tarkastajan virka. Maa-aineslupien ja -valvonnan siirtymisestä ympäristönsuojeluviranomaiselle 2017 aiheutunut resurssivaje ei ole korjautunut. Eläinlääkintähuollon virkojen täyttö on haaste ja sijaisten saatavuus on heikentynyt merkittävästi aikaisemmasta. Korona-pandemian kehittyminen aiheuttaa edelleen epävarmuutta valvonnan toteuttamiseen.

Talouden sopeuttamistoimenpiteiden seurauksena rakennusvalvonnassa vähenee yksi virka, jonka seurauksena työkuormitus kasvaa jäljellä olevan henkilöstön osalla. Rakennusvalvonnan tehtävät ovat lakisääteisiä ja niiden siirtäminen rakennushankkeessa mukana oleville henkilöille ei ole lain puitteissa mahdollista.

Rakennusvalvonnan henkilöstön viime vuosien suuri vaihtuvuus on uhka viranomaistyön jatkuvalle kehittämiselle, viranomaistyön laadukkaana säilyttämiselle ja lisäarvoa rakentamiseen tuovana organisaationa säilymiselle. Vaihtuvuuteen on suurimpana syynä julkisen sektorin palkkakehityksen jälkeen jääminen yksityiseen sektoriin verrattuna.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Hyvinvoinnin kasvu	Hiilineutraali kaupunki 2040			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Hiilineutraalikartan toteuttamisen kustannusarvio laadittu ja kytketty talousarviomenettelyyn.	Resurssien ja osaamisen puute, joustamattomat toimintatavat ja talousarviosovellusten rajoitteet.			
Mittarit				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2020	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Asiakastyytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen.				
Mittarit				
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2020	9.35	Tavoitearvo 12/2021	8.70
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien määrän aleneminen.				
Mittarit				
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	3	Tavoitearvo 12/2021	0
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019	12.60	Tavoitearvo 12/2021	10.00

Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä.	Henkilöstö ei noudata työelämän pelisääntöjä. Avoimuus ja luottamus puuttuvat, työyhteisötaitojen puute (pelko). Tehtävänkuvia ja perustehtäviä ei tunnisteta. Työn tuottavuus ja laatu heikkenee.			
Mittarit				
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2019	8.35	Tavoitearvo 12/2021	8.50

Strategiaohjelma	**Strategiatavoite**			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Uudet toimintatavat			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Rakentamislupaprosessin kesto	Henkilöstöresurssien riittävyys rakennusvalvonnassa. Hakemusten puutteellisuus hakijan puutteellisen asiantuntemuksen johdosta			
Mittarit				
Lupaprosessin keskimääräinen kesto (kalenteri pv)	Lähtöarvo 8/2020	30	Tavoitearvo 12/2021	25
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Ympäristöpalveluiden lupaprosessin sähköistäminen. Selvitys sähköistämisestä ja järjestelmävaatimuksista laadittu.	Puuttelliset henkilöstöresurssit. Rittävän hyvin tarkoitukseen sopivan sähköisen järjestelmän puuttuminen.			
Mittarit				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2019	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00

Talous

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	322	290	150	150	150	150
MAKSUTUOTOT	1 020	1 120	1 032	1 032	1 032	1 032
MUUT TOIMINTATUOTOT	18	13	17	17	17	17
TOIMINTATUOTOT	**1 360**	**1 423**	**1 199**	**1 199**	**1 199**	**1 199**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 588	-2 646	-2 623	-2 623	-2 623	-2 623
PALKAT JA PALKKIOT	-1 977	-2 081	-2 063	-2 063	-2 063	-2 063
HENKILÖSIVUKULUT	-612	-565	-560	-560	-560	-560
ELÄKEKULUT	-543	-492	-484	-484	-484	-484
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-69	-73	-76	-76	-76	-76
PALVELUJEN OSTOT	-306	-515	-349	-379	-386	-386
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19	-35	-36	-36	-36	-36
MUUT TOIMINTAKULUT	-255	-305	-291	-291	-291	-291
TOIMINTAKULUT	**-3 168**	**-3 501**	**-3 299**	**-3 329**	**-3 336**	**-3 336**
TOIMINTAKATE	**-1 808**	**-2 078**	**-2 100**	**-2 130**	**-2 137**	**-2 137**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21	0	0	0	0	0

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	46,00	46,85	47,50	47,00	46,00	46,00

Toiminnan volyymi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Rakennusvalvonta						
Rakentamisen luvat	845	900	900	900	900	900
Katselmukset	3 573	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvitetut laitokset yhteensä, kpl (kunta+AVI)	202	218	200	200	200	200
Ympäristölupapäätökset ja annetut lausunnot luvista/vuosi, kpl	17	25	20	20	20	20
Luvitettujen laitosten tarkastukset/vuosi, kpl (kunta+AVI)	36	15	23	23	23	23
Rekisteröinti-ilmoitukset/vuosi, kpl	14	5	10	10	10	10
Muut (ei-ympäristölupa eikä rekisteröinti) ilmoitukset ja annetut lausunnot, kpl	57	100	70	70	70	70
Maa-ainesasiat						
Luvat, kpl	14	15	16	15	15	15
Tarkastukset, kpl	84	90	102	100	100	100
Terveysvalvonta						
Valvontakohteet	1662	2538	2890	2890	2890	2890
Rekisteri-ilmoitukset ja päätökset	121	122	133	120	120	120
Suunnitelmalliset tarkastukset	905	750	894	890	890	890
Eläinlääkintähuolto						
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit, kpl	10 442	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Valvontaeläinlääkärin eläinsuojelukäynnit	407	411	411	411	411	411

Maaseutulautakunta

Toimiala Asuminen ja ympäristö
Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät, maaseudun ja kylien kansalaisosallistumiseen sekä infrastruktuuriin (yksityistiet ja valokuituavustukset) ja kehittämiseen liittyvät tehtävät ja tuottaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Kouvolan kaupungin välisen toimeksiantosopimuksen mukaiset maatalousyrittäjien lomituspalvelut.
Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät, maaseudun ja kylien kansalaisosallistumiseen sekä infrastruktuuriin (yksityistiet ja valokuituavustukset) ja kehittämiseen liittyvät tehtävät ja tuottaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Kouvolan kaupungin välisen toimeksiantosopimuksen mukaiset maatalousyrittäjien lomituspalvelut.

Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2021-2024

EU:n ohjelmakausi 2014-2020 päättyy ja uudelle ohjelmakaudelle valmistellaan valtakunnallisesti maaseudun kehittämisen toimenpiteitä. Pohjois-Kymen Kasvu ry on valmistautunut hakemaan maa- ja metsätalousministeriöltä toimintaryhmärahoitusta EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027. Hakuprosessi on käynnissä vuonna 2021. Ennen varsinaista ohjelmakauden rahoitusta ministeriö valmistelee siirtymäkauden rahoitusta, jotta ohjelmakausien väliin ei tulisi katkosta, kuten aikaisempina kertoina ohjelmakausien vaihteessa on käynyt. Ennen kuin uusi ohjelmakausi pääsisi vuonna 2023 käyntiin, vanhalla strategialla ja lainsäädännöllä jatkettaisiin rahoitusta vuosi tai kaksi (2021-2022). Leader-ryhmät hakevat siirtymäkauden rahoitusta maa- ja metsätalousministeriöltä 30.10.2020 mennessä. Pohjois-Kymen Kasvu ry hakee todennäköisesti noin 0,3 - 0,4 milj. euroa. Kuntarahan osuus olisi 20 % julkisesta kokonaisrahoituksesta eli Kouvolan osuus noin 50 000 euroa/vuosi. Edellytyksenä on, että Kouvolan kaupunki sitoutuu siirtymäkauden rahoitukseen. Maaseutulautakunnan talousarvioon varataan 50 000 euroa Leader-toimintaan vuodelle 2021 toimintaryhmän esityksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on sitoutunut rahoittamaan laajakaistahanketta, jonka rakentamisesta vastaa Kymijoen Kyläkuitu osuuskunta. Vuodelle 2020 suunnitelluista avustuksista osa jää maksamatta, koska kyseisten osahankkeiden valmistuminen ja maksatushakemusten käsittely Liikenne- ja viestintävirastossa venyy seuraavalle vuodelle. Odotettua hitaamman hankkeen loppuvaiheen takia rahoittamiseen joudutaan varaamaan vielä vuodelle 2021 avustusmäärärahaa. Kokonaisavustus ei lisäänny, vaan vuonna 2020 käyttämättä jäänyt avustusraha varataan vuodelle 2021. Laajakaistahankkeen 3. rakennusvaiheen avustamiseen (valtuusto 14.10.2013) varataan 295 000 euroa sekä 2. rakennusvaiheen loppuavustuksiin (valtuusto 11.6.2012) 73 000 euroa.

Kylien toiminnan avustamiseen ja kehittämiseen varataan 33 600 euroa ja maaseudun ja muiden haasteellisten alueiden tukeen 16 000 euroa (maha-raha) sekä yksityistieavustuksiin 550 000 euroa. Avustusrahaa on pienennetty edellisvuoteen verrattuna.

Viljelijätukihallinnossa toimitaan EU:n ohjelmakausien mukaisessa toimintaympäristössä. Uusi ohjelmakausi 2021-2027 alkaa, mutta vuonna 2021 ei tule vielä muutoksia tukijärjestelmiin, joten viljelijätukihallinnon tehtävät ja toiminta jatkuvat ennallaan.

Viljelijätukien haku tapahtuu lähes kokonaan sähköisesti (95,2 %), mutta paperilomakkeita käsitellään vielä runsaasti muissa viljelijöiden hakemuksissa. Ruokaviraston ja Kouvolan kaupungin välinen maksajavirastosopimus määrittelee lakisääteisten maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävien hoitamiseen tarvittavat henkilöresurssit sekä muut tehtävien hoidon sisäiselle organisoinnille kunnassa asetettavat vaatimukset. Kouvolan kaupungin maaseutupalvelut käsittelee ja maksaa maataloustukia EU:n ja valtion varoista noin 26 milj. euroa vuodessa.

Lomituspalveluissa kaudella 2021-2022 Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) päättää mahdollisista paikallisyksiköiden yhdistämisistä. Yhdistämistarpeiden taustalla on kotieläintalouden rakennekehityksen aiheuttama lomituspalvelujen kysynnän väheneminen noin 5 %:lla vuodessa.

Lomituspalvelujen järjestämisestä on sovittu kaupungin ja Melan välisellä toistaiseksi voimassa olevalla toimeksiantosopimuksella, jonka irtisanomisaika on 1 vuosi. Lomituspalvelulaki määrittelee tehtävien hoitamiseen tarvittavat henkilöresurssit ja muut tehtävien hoitoon liittyvät asiat. Lomituspalvelulakia ollaan muuttamassa tällä hallituskaudella. Lain valmistelun ja voimaantulon ajankohdista ei tässä vaiheessa ole tarkempaa tietoa.

Maatalousyrittäjien vuosiloman haku ajoittuu vuosittain pääsääntöisesti syys-lokakuulle. Lomituspalvelut on mukana myös Melan “Virtaa viljelijälle” projektissa, joka painottuu työhyvinvoinnin edistämiseen ja palveluista tiedottamiseen.

Riskianalyysi
Henkilöresurssien niukkuus sekä mahdolliset koronaepidemiasta johtuvat rajoitukset ja seuraukset aiheuttavat riskin tehtävien hoitamiselle. Aikataulujen pitävyys ja työsuoritusten virheettömyys ja laadukkuus saattavat heikentyä. Joitain tehtäviä voi jäädä tai on jätettävä tekemättä, mikä puolestaan voi heikentää palvelujen tasoa ja saatavuutta. Se johtaa helposti asiakastyytyväisyyden alenemiseen. Kiire ja koronaepidemiasta johtuvat uudet järjestelyt huonontavat henkilöstön jaksamista, työmotivaatiota ja voivat aiheuttaa ristiriitoja ja sairauspoissaolojen lisääntymistä.

Haastava työympäristö, raskas työ ja usein pitkät työmatkat ovat riskinä maatalouslomituksen henkilöstön hyvinvoinnille ja vaikuttavat osaltaan tapaturmien ja sairauspoissaolojen määrään. Lomituspalveluissa on kiinnitettävä erityistä huomiota sekä maatalouslomittajien että lomitushallinnon työntekijöiden työhyvinvointiin ja jaksamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2021

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Elinvoiman kasvu	Kyliä pitkin kaupunkia			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Yksityistieavustusten vaikuttavuus paranee, kun tiekuntia ohjataan tekemään isompia perusparannushankkeita ja hakemaan valtion rahoitusosuutta kaupungin avustuksen lisäksi. Valtion rahoitusosuus Kouvolan yksityisteille kasvaa.	Tiekunnat eivät hyödynnä riittävästi valtion avustusta tai valtion rahaa ei riitä nykyistä enempää Kouvolan yksityisteille. Rahoituksen vähentyessä yksityisteiden kunto heikkenee ja perusparannustarve kasvaa.			
Mittarit				
Tiekuntien valtionavustushakemusten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019	7	Tavoitearvo 12/2021	8
Tiekunnille myönnettyjen valtion avustusten määrä (M€)	Lähtöarvo 12/2019	0.39	Tavoitearvo 12/2021	0.42

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Asiakastyytyväisyys säilyy nykyisellä hyvällä tasolla tai paranee. Asiakastyytyväisyyttä mitataan viljelijätukipalvelujen viranomaistoiminnan osalta asteikolla 1-4 ja lomitustoiminnan osalta asteikolla 1-5.	Henkilöresurssien niukkuus lisää kiirettä ja voi heikentää aikataulujen pitävyyttä ja työsuoritusten virheettömyyttä. Tämä saattaa laskea palvelutasoa ja palvelujen saatavuutta, mikä johtaa helposti myös asiakastyytyväisyyden heikentymiseen. Myös koronaepidemiasta johtuvat järjestelyt asiakaspalveluissa voivat vaikuttaa asiakastyytyväisyyteen. Riskinä on, että asiakastyytyväisyyden lasku heikentää kaupungin imagoa ja vetovoimaa.			
Mittarit				
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2019	3.50	Tavoitearvo 12/2021	3.60
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	4.30	Tavoitearvo 12/2021	4.40

Strategiaohjelma	Strategiatavoite			
Sisäisen toiminnan kehittäminen	Uudet toimintatavat			
Talousarviotavoite	**Merkittävimmät riskit**			
Lomituspalvelujen joustavuus ja taloudellisuus paranevat, kun toiminnoissa hyödynnetään nykyistä enemmän digitaalisia välineitä.	Lomituspalveluissa toimitaan niukoilla henkilöresursseilla, jolloin ajan puute voi hidastaa uusien toimintatapojen käyttöön ottoa. Myös muutosvastarinta ja tiedon puute voivat vaikeuttaa uusien välineiden hyödyntämistä. Mikäli toimenpiteitä jää toteuttamatta, jää tavoiteltu hyöty vähäiseksi.			
Mittarit				
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019	4.30	Tavoitearvo 12/2021	4.40
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2019	0.00	Tavoitearvo 12/2021	100.00
Henkilöstötyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 8/2020	3.40	Tavoitearvo 12/2021	4.40

Talous

MAASEUTULAUTAKUNTA 1000 e	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 600	4 141	3 905	3 905	3 905	3 905
MAKSUTUOTOT	478	465	420	420	420	420
TUET JA AVUSTUKSET	23	35	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7	3	3	3	3	3
TOIMINTATUOTOT	**4 107**	**4 643**	**4 328**	**4 328**	**4 328**	**4 328**
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-4 193	-4 243	-3 938	-3 938	-3 938	-3 938
PALKAT JA PALKKIOT	-3 330	-3 328	-3 183	-3 183	-3 183	-3 183
HENKILÖSIVUKULUT	-863	-915	-755	-755	-755	-755
ELÄKEKULUT	-726	-796	-635	-635	-635	-635
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-137	-120	-120	-120	-120	-120
PALVELUJEN OSTOT	-576	-699	-637	-635	-635	-635
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-34	-37	-40	-40	-40	-40
AVUSTUKSET	-1 159	-1 440	-1 298	-959	-1 042	-1 042
MUUT TOIMINTAKULUT	-78	-64	-78	-76	-76	-76
TOIMINTAKULUT	**-6 040**	**-6 483**	**-5 990**	**-5 648**	**-5 731**	**-5 731**
TOIMINTAKATE	**-1 932**	**-1 840**	**-1 662**	**-1 320**	**-1 403**	**-1 403**

Henkilöresurssit

Henkilömäärä	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Henkilötyövuosina	87,00	69,52	65,60	64,90	61,14	61,14

Toiminnan volyymi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Lomituspäivät	16 582	16 300	15 000	14 250	13 600	13 000
Lomitettavat yrittäjät	413	403	373	355	340	325
Välitetty EU-viljelijätuki	27,4	26	26	26	26	26
Tiloja tukihaun piirissä	939	920	890	870	850	830
Saapuneet hakemukset kpl (viljelijätukipalvelut)	3 777	4 000	3 500	3 000	3 000	3000
Yksityistieavustukset	725 000	580 000	550 000	550 000	550 000	550 000
Kansallinen laajakaista 2015 -hanke	0	578 000	368 000	0	0	0

Käyttötalous toimialoittain ja toimielimittäin 1000 e

Yhteistoiminta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	1 505	1 200	600	600	600	600
Toimintamenot	-335 537	-334 200	-339 401	-345 763	-352 109	-358 913
Toimintakate	**-334 032**	**-333 000**	**-338 801**	**-345 163**	**-351 509**	**-358 313**
Tarkastuslautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintamenot	-203	-211	-176	-170	-170	-172
Toimintakate	**-203**	**-211**	**-176**	**-170**	**-170**	**-172**
Kaupunginhallitus	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	58 767	58 143	58 024	57 894	58 034	57 816
Valmistus omaan käyttöön	391	300	300	300	300	300
Toimintamenot	-59 699	-60 439	-61 755	-61 461	-61 652	-61 652
Toimintakate	**-541**	**-1 996**	**-3 431**	**-3 267**	**-3 319**	**-3 537**
Konsernipalvelut yhteensä	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	58 767	58 143	58 024	57 894	58 034	57 816
Valmistus omaan käyttöön	391	300	300	300	300	300
Toimintamenot	-59 902	-60 650	-61 931	-61 631	-61 823	-61 824
Toimintakate	**-745**	**-2 207**	**-3 607**	**-3 438**	**-3 489**	**-3 709**
Kasvatus ja opetus/Kasvatus- ja opetuslautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	11 430	9 758	12 208	11 108	11 008	11 008
Toimintamenot	-161 803	-154 753	-161 201	-159 792	-160 412	-160 772
Toimintakate	**-150 373**	**-144 995**	**-148 993**	**-148 684**	**-149 404**	**-149 764**
Liikunta ja kulttuuri/Liikunta- ja kulttuurilautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	5 591	4 556	5 312	5 312	5 312	5 312
Toimintamenot	-29 533	-26 127	-25 715	-25 320	-25 329	-25 111
Toimintakate	**-23 941**	**-21 571**	**-20 402**	**-20 008**	**-20 017**	**-19 799**
Tekninen lautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	38 533	34 376	34 429	34 404	34 704	34 464
Valmistus omaan käyttöön	3 018	1 485	1 391	1 391	1 391	1 391
Toimintamenot	-51 881	-44 953	-44 911	-44 645	-44 629	-44 484
Toimintakate	**-10 329**	**-9 093**	**-9 091**	**-8 850**	**-8 534**	**-8 629**
Kymen jätelautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	217	243	252	252	252	252
Toimintamenot	-217	-243	-252	-252	-252	-252
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rakennus- ja ympäristölautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	1 360	1 423	1 199	1 199	1 199	1 199
Toimintamenot	-3 168	-3 501	-3 299	-3 329	-3 336	-3 336
Toimintakate	**-1 808**	**-2 078**	**-2 100**	**-2 130**	**-2 137**	**-2 137**
Maaseutulautakunta	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	4 107	4 643	4 328	4 328	4 328	4 328
Toimintamenot	-6 040	-6 483	-5 990	-5 648	-5 731	-5 731
Toimintakate	**-1 932**	**-1 840**	**-1 662**	**-1 320**	**-1 403**	**-1 403**
Asuminen ja ympäristö yhteensä	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	44 218	40 685	40 207	40 182	40 482	40 242
Valmistus omaan käyttöön	3 018	1 485	1 391	1 391	1 391	1 391
Toimintamenot	-61 305	-55 180	-54 451	-53 873	-53 947	-53 802
Toimintakate	**-14 069**	**-13 010**	**-12 852**	**-12 300**	**-12 074**	**-12 169**
Käyttötalous yhteensä	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Toimintatulot	121 510	114 342	116 352	115 097	115 437	114 979
Valmistus omaan käyttöön	3 410	1 785	1 691	1 691	1 691	1 691
Toimintamenot	-648 080	-630 910	-642 699	-646 380	-653 620	-660 423
Toimintakate	**-523 160**	**-514 784**	**-524 656**	**-529 592**	**-536 492**	**-543 753**

LASKELMAT

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa esitetään kaikki kaupungin palvelutuotannon toimintatulot ja –menot (ulkoiset ja sisäiset), näiden välinen erotus eli toimintakate sekä kaupungin yhteisinä yleiskatteisina erinä verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulot ja -menot. Näiden erien erotuksena saatavan vuosikatteen pitäisi riittää kattamaan omaisuuden kulumista mittaavat suunnitelman mukaiset poistot. Vuosikatteen ja poistojen erotus on tilikauden tulos, josta tilinpäätöserien muutosten jälkeen muodostuu tilikauden yli- tai alijäämä.

Tuloslaskelma (ulk.+sis.) 1000 e	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	**121 510**	**114 342**	**112 786**	**116 352**	**115 097**	**115 437**	**114 979**
Myyntituotot	44 104	38 870	37 809	38 927	38 865	38 865	38 865
Maksutuotot	5 513	5 709	5 709	5 855	5 855	5 755	5 755
Tuet ja avustukset	7 533	6 534	6 636	8 713	7 613	7 753	7 753
Muut toimintatuotot	64 360	63 229	62 632	62 858	62 764	63 064	62 606
Valmistus omaan käyttöön	3 410	1 785	1 785	1 691	1 691	1 691	1 691
Toimintakulut	**-648 080**	**-630 910**	**-635 602**	**-642 699**	**-646 380**	**-653 620**	**-660 423**
Henkilöstökulut	-150 723	-145 382	-145 337	-154 852	-153 740	-154 017	-154 063
Palkat ja palkkiot	-116 501	-111 719	-111 682	-119 381	-118 451	-118 690	-118 728
Henkilösivukulut	-34 222	-33 663	-33 655	-35 472	-35 290	-35 327	-35 335
Eläkekulut	-30 562	-29 699	-29 692	-31 028	-30 878	-30 909	-30 915
Muut henkilösivukulut	-3 660	-3 964	-3 963	-4 444	-4 412	-4 418	-4 419
Palvelujen ostot	-408 699	-397 668	-403 489	-407 901	-413 432	-420 218	-427 092
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 615	-23 266	-22 642	-22 183	-22 066	-22 138	-22 238
Avustukset	-15 502	-15 785	-15 567	-9 740	-9 265	-9 348	-9 348
Muut toimintakulut	-50 542	-48 810	-48 567	-48 022	-47 876	-47 898	-47 680
Toimintakate	**-523 160**	**-514 784**	**-521 030**	**-524 656**	**-529 592**	**-536 492**	**-543 753**
Verotulot	338 079	352 000	348 000	357 000	361 500	368 000	373 000
Valtionosuudet	172 333	181 200	207 000	190 860	188 514	193 062	198 663
Rahoitustuotot ja -kulut	7 563	9 008	9 008	8 811	8 811	5 811	5 811
Korkotuotot	1 950	1 831	1 831	1 831	1 831	1 831	1 831
Muut rahoitustuotot	8 639	10 390	10 390	10 390	10 390	7 390	7 390
Korkokulut	-2 810	-3 301	-3 001	-3 002	-3 002	-3 002	-3 002
Muut rahoituskulut	-217	-212	-212	-408	-408	-408	-408
Vuosikate	**-5 185**	**27 424**	**42 978**	**32 015**	**29 233**	**30 381**	**33 721**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-21 673	-22 000	-25 000	-24 000	-24 000	-24 000	-26 000
Arvonalentumiset	-902		0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-27 759**	**5 424**	**17 978**	**8 015**	**5 233**	**6 381**	**7 721**
Poistoeron muutos	102		0	0	0	0	0
Rahastojen muutos			0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	**-27 657**	**5 424**	**17 978**	**8 015**	**5 233**	**6 381**	**7 721**

Alla olevassa tuloslaskelmassa on esitetty kaupungin ulkoinen tulolaskelma (sisäiset erät eliminoitu). Ulkoisesta eli virallisesta tuloslaskelmasta lasketaan tunnusluvut.

Tuloslaskelma 1000 e	TP 2019	Alkuper. TA 2020	Muutettu TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	**52 222**	**50 983**	**49 427**	**53 951**	**52 809**	**53 149**	**52 909**
Myyntituotot	18 079	18 678	17 617	19 135	19 073	19 073	19 073
Maksutuotot	5 519	5 689	5 689	5 839	5 839	5 739	5 739
Tuet ja avustukset	7 533	6 534	6 636	8 713	7 613	7 753	7 753
Muut toimintatuotot	21 090	20 082	19 485	20 265	20 285	20 585	20 345
Valmistus omaan käyttöön	3 410	1 785	1 785	1 691	1 691	1 691	1 691
Toimintakulut	**-578 792**	**-567 551**	**-572 243**	**-580 298**	**-584 092**	**-591 333**	**-598 353**
Henkilöstökulut	-150 723	-145 382	-145 338	-154 852	-153 740	-154 017	-154 063
Palkat ja palkkiot	-116 501	-111 719	-111 682	-119 381	-118 451	-118 690	-118 728
Henkilösivukulut	-34 222	-33 663	-33 655	-35 472	-35 290	-35 327	-35 335
Eläkekulut	-30 562	-29 699	-29 692	-31 028	-30 878	-30 909	-30 915
Muut henkilösivukulut	-3 660	-3 964	-3 963	-4 444	-4 412	-4 418	-4 419
Palvelujen ostot	-382 710	-377 456	-383 277	-388 094	-393 641	-400 426	-407 301
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 587	-23 266	-22 641	-22 183	-22 066	-22 138	-22 238
Avustukset	-15 502	-15 785	-15 567	-9 740	-9 265	-9 348	-9 348
Muut toimintakulut	-7 270	-5 662	-5 419	-5 429	-5 380	-5 403	-5 403
Toimintakate	**-523 160**	**-514 784**	**-521 030**	**-524 656**	**-529 592**	**-536 492**	**-543 753**
Verotulot	338 079	352 000	348 000	357 000	361 500	368 000	373 000
Valtionosuudet	172 333	181 200	207 000	190 860	188 514	193 062	198 663
Rahoitustuotot ja -kulut	7 563	9 008	9 008	8 811	8 811	5 811	5 811
Korkotuotot	1 950	1 831	1 831	1 831	1 831	1 831	1 831
Muut rahoitustuotot	8 639	10 390	10 390	10 390	10 390	7 390	7 390
Korkokulut	-2 810	-3 301	-3 001	-3 002	-3 002	-3 002	-3 002
Muut rahoituskulut	-217	-212	-212	-408	-408	-408	-408
Vuosikate	**-5 185**	**27 424**	**42 978**	**32 015**	**29 233**	**30 381**	**33 721**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-21 673	-22 000	-25 000	-24 000	-24 000	-24 000	-26 000
Arvonalentumiset	-902		0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-27 759**	**5 424**	**17 978**	**8 015**	**5 233**	**6 381**	**7 721**
Poistoeron muutos	102		0	0	0	0	0
Rahastojen muutos			0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	**-27 657**	**5 424**	**17 978**	**8 015**	**5 233**	**6 381**	**7 721**

Tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	9,1	9,0	8,7	9,3	9,1	9,0	8,9
Vuosikate, % poistoista	-28,4	124,7	171,9	133,4	121,8	126,6	129,7
Vuosikate euroa/asukas	-63	336	527	397	366	384	430
Kertynyt yli-/alijäämä	-13 653	-8 229	4 325	12 340	17 573	23 953	31 674
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	122	-101	53	153	220	302	404
Asukasmäärä	82 177	81 521	81 521	80 732	79 965	79 213	78 476
Toimintakatteen muutos %	1,9	-1,6	-0,4	0,6	0,9	1,3	1,4

Toimintakatteeksi vuonna 2021 muodostuu -524,7 milj. euroa. Rahoituserien jälkeen muodostuva vuosikate, 32,0 milj. euroa, kattaa suunnitelman mukaiset poistot 133,4 prosenttisesti. Suunnitelman mukaisten poistojen arvioidaan olevan 24,0 milj. euroa vuonna 2021. Tilikauden tulokseksi sekä tilikauden ylijäämäksi vuonna 2021 muodostuu 8,0 milj. euroa. Kertyneen yli-/alijäämän laskennassa on huomioitu tilinpäätösennusteen mukainen tilikauden alijäämä.

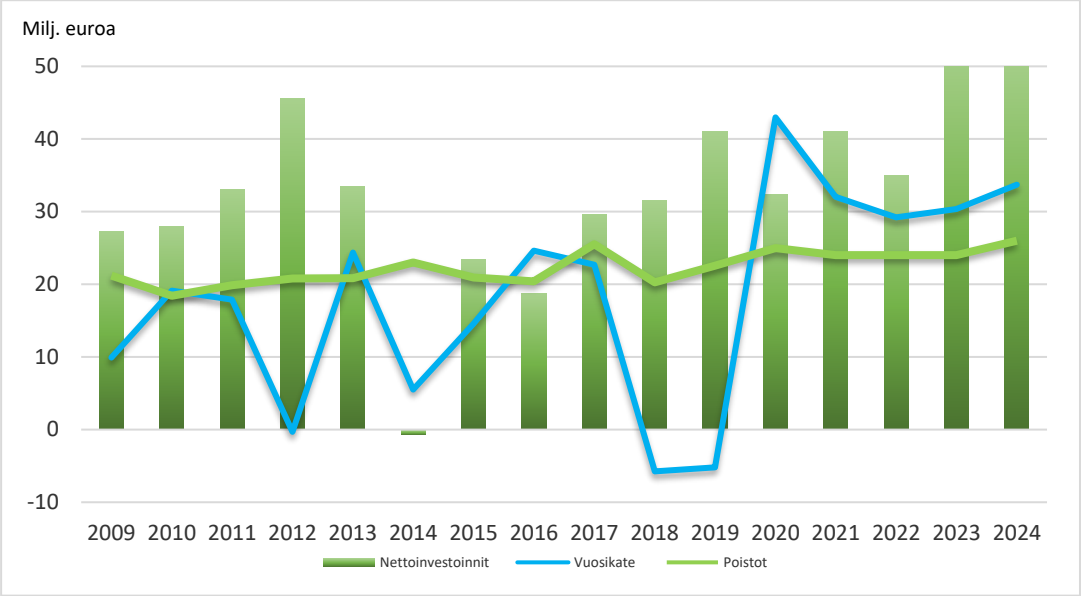

Tuloslaskelman tunnusluvut
Tuloslaskelman yhteydessä esitettävät tunnusluvut kuvaavat tulorahoituksen riittävyyttä. Tunnusluvulla **toimintatulot prosenttia toimintamenoista** voidaan tulkita toimintatulolla toimintamenoista katettavaa osuutta, jonka kasvu vahvistaa kunnan tulorahoitusta.

Vuosikate prosenttia poistoista kuvaa vuosikatteen riittävyyttä kattamaan poistot. Tulorahoitus on ylijäämäinen, jos vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot.

Vuosikate euroa/asukas -tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen arvioinnin riittävyydessä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvio ei voida asettaa, vaan kunnan toimintaympäristö vaikuttaa tavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Kertynyt yli-/alijäämä sekä **kertynyt yli-/alijäämä asukasta kohden** kuvaa kaupungin pitkän aikavälin tulorahoitustarvetta. Kouvolan negatiiviset tunnusluvut osoittavat kaupungin tulorahoituksen riittämättömyyden.

Verotulot ja valtionosuudet
Verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisverosta ja kiinteistöverosta. Vuoden 2021 kunnan tulovero on 21,25 prosenttia. Vuoden 2022 taloussuunnitelmaan sisältyy 0,75 prosenttiyksikön korotus, jolloin taloussuunnitelmavuosien tuloveroprosentti on 22,00. Kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän noin 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020. Kouvolan kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2020:

- yleinen kiinteistövero 1,45 % (vaihteluväli 0,93-2,00)
- vakituisten asuntojen kiinteistövero 0,65 % (vaihteluväli 0,41-1,0)
- muiden asuinrakennuksien kiinteistövero 1,35 % (vaihteluväli 0,93-2,00)
- voimalaitoksien kiinteistövero 3,10 % (vaihteluväli 0,93-3,10)
- rakentamattoman rakennuspaikan veroa ei määritetä erikseen, jolloin se on sama kuin yleinen kiinteistöveroprosentti (jos määritetään, vaihteluväli 2,00-6,00)

Valtionosuudet jakautuvat valtiovarainministeriön hallinnoimaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaiseen valtionosuuteen, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuudet sisältävät vuosittainen paljon muutoksia. Yhteensä valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2021 noin 16 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2020.

Julkisen rahoituksen kehitys ilmenee alla olevasta taulukosta. Julkisen rahoituksen muutoksien arvioidaan vuonna 2021 olevan noin 1,0 prosenttia. Alla oleva taulukko kuvaa julkisen rahoituksen kehitystä sekä toimintakatteen muutosta vuosittain.

Verotulot verotulolajeittain sekä valtionosuudet, milj. eur	Toteumat				Arviot			
	2017	2018	2019	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnan tulovero	289,2	283,1	286,6	297,0	301,0	308,5	315,0	320,0
Muutos%	-1,9 %	-2,1 %	1,2 %	3,6 %	1,3 %	2,5 %	2,1 %	1,6 %
Kiinteistövero	28,3	27,8	28,4	25,5	28,0	28,0	28,0	28,0
Muutos%	-1,6 %	-1,8 %	2,3 %	-10,4 %	9,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Yhteisöveron tuotto	20,6	20,2	23,1	25,5	28,0	25,0	25,0	25,0
Muutos%	18,1 %	-2,1 %	14,2 %	10,6 %	9,8 %	-10,7 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot yhteensä	**338,1**	**331,1**	**338,1**	**348,0**	**357,0**	**361,5**	**368,0**	**373,0**
Muutos%	**-0,8 %**	**-2,1 %**	**2,1 %**	**2,9 %**	**2,6 %**	**1,3 %**	**1,8 %**	**1,4 %**
Valtionosuudet	**169,2**	**170,0**	**172,3**	**207,0**	**190,9**	**188,5**	**193,1**	**198,7**
Muutos%	-3,8 %	0,5 %	1,4 %	20,1 %	-7,8 %	-1,2 %	2,4 %	2,9 %
Julkinen rahoitus yht.	**507,3**	**501,1**	**510,4**	**555,0**	**547,9**	**550,0**	**561,1**	**571,7**
Julkisen rahoituksen muutos%	-1,8 %	-1,2 %	1,9 %	8,7 %	-1,3 %	0,4 %	2,0 %	1,9 %

Toimintakate	**-493,2**	**-513,2**	**-523,2**	**-521,0**	**-524,7**	**-529,6**	**-536,5**	**-543,8**
Toimintakatteen muutos%	-1,1 %	4,1 %	1,9 %	-0,4 %	0,6 %	0,9 %	1,3 %	1,4 %

Rahoitustulot ja -menot

Rahoitustulot ja -menot koostuvat korkotuloista ja -menoista sekä muista rahoitustuloista ja -menoista. Rahoitustuloina korkotuloja antolainoista arvioidaan vuonna 2021 saatavan 1,8 milj. euroa. Muut rahoitustulot (10,4 milj. euroa) koostuvat pääosin osingoista ja osuuspääomien koroista, joiden arvio vuodelle 2021 on 9,8 milj. euroa sekä sijoitustoiminnan tuotoista ja takausprovisioista. Rahoitusmenot koostuvat pääosin korkomenoista, joita arvioidaan maksettavan vuonna 2021 noin 3,0 milj. euroa sekä muista rahoitusmenoista, 0,4 milj. euroa.

Investoinnit

Investointimenot talousarviovuodelle 2021 ovat yhteensä 43,7 milj. euroa. Rahoitusosuuksia arvioidaan saatavan 2,2 milj. euroa. Investointien luovutustuloja arvioidaan vuonna 2021 kertyvän yhteensä 0,4 milj. euroa. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 41,1 milj. euroa vuodelle 2021, josta ns. kärkihankkeen osuus on 8,9 milj. euroa. Investoinneista korvausinvestointien osuus on 20,0 milj. euroa ja uusinvestointien 21,1 milj. euroa. Talousarvion liitteenä on esitetty 10 vuoden investointisuunnitelma sekä merkittävimpien investointien seurantalomakkeet.

Aineettomat hyödykkeet
Digitalisaation hyödyntäminen tulee lähteä prosesseista ja asiakkaan palvelupoluista tunnistaen, missä digitalisaatio kehittää palvelua - muuttaen myös työelämää. Digitalisaatio lisää palvelujen saavutettavuutta ja mahdollistaa tiedon keräämisen digitaalisessa muodossa. Digitaalisten palvelujen tulee olla toimivia, helppokäyttöisiä ja turvallisia. Kokonaisvaltaisen digitalisaation läpivienti vaatii rakenteiden ja toimintaprosessien muutoksia. Talousarvioon sisältyvillä ICT- investoinneilla kehitetään palvelujen saavutettavuutta ja muutetaan toimintaprosesseja digiteknologiaa hyödyntäen. Digitalisoinnissa hyödynnetään verkostoyhteistyötä ja avoimia rajapintoja.

Toteutuksissa Poikilo-museoiden uusi tietokantajärjestelmä otetaan käyttöön ja Trimblen toimintaprosesseja tehostavaa sekä lakisääteistä kehittämistä jatketaan. Verkkoviestinnässä kehitetään sekä ulkoisten verkkosivujen että intranetin saavutettavuutta ja käytettävyyttä. Rakennusvalvonnan aineiston digitalisointi tehostaa sisäisiä prosesseja ja parantaa palvelun laatua. Toimintamalleja ja -prosesseja kehitetään myös toiminnanohjausjärjestelmä Aromin laajentamisella sekä henkilöstöhallinnon manuaalityön automatisoinnilla, johon sisältyy myös etätyötä tukeva mobiilityöajanseuranta.

Tilapalvelut
Rakennusinvestointeihin vuodelle 2021 on varattu nettona 17,9 milj. euroa. Merkittävimmät investointikohteet ovat edelliseltä vuodelta jatkuva pääpaloaseman peruskorjaus- ja laajennus 4,0 milj. euroa ja Sarkolan koulu 6,0 milj. euroa (toteutus vuosina 2020-2022) sekä Kouvolatalon katon toiseen vaiheeseen 3,5 milj. euroa. Kaupungintalon tilamuutoksiin on varattu vuodelle 2021 0,6 milj. euroa ja uuden uimahallin suunnitteluun varataan yhteensä 0,5 milj. euroa vuosille 2021-2022, jakautuen vuosi 2021 = 350 000 euroa ja vuosi 2022 = 150 000 euroa. Leasingrahoituksella (LEAS) aloitetaan Valkealan yhtenäiskoulun rakentaminen (kustannusarvio 28,7 milj. euroa) sekä Naukion päiväkoti, jonka kustannusarvio on 3,5 milj. euroa. Tulevien hankkeiden hankesuunnitteluihin varataan 0,4 milj. euroa.

Pieninvestointeihin käytetään 2021 vuonna 3,0 milj. euroa, joilla saadaan tehtyä tärkeimpiä pieniä toimialojen muutostarpeita sekä kiireellisimpiä pieniä peruskorjauksia.

Yhdyskuntatekniikan investoinnit
Vuonna 2021 jatketaan Kullasvaaran rautatie- ja maantieterminaalin (RRT) ensimmäisen vaiheen infran rakentamista. Meneillään on I-vaiheen 3. urakka, joka jatkuu vuoteen 2022 asti. Investoinneissa on varauduttu RR-hankkeen II-vaiheen rakentamiseen 2023. Strategisten tavoitteiden mukaisia investointien rakentamisia aikataulutetaan investoinneissa vuosille 2023 ja 2024.

Uusien asuinalueiden infraa rakennetaan MATO-ohjelman mukaisesti vuonna 2021 Kymintehtaalle Kantokujalle ja Haanojan alueelle, jos alueen stabiliteetti sen salli. Vuosien 2022-2024 uudet asuinalueet rakennetaan maankäytön toteuttamissuunnitelmassa ilmoitetussa aikataulussa, jos alueiden kaupunkisuunnittelu antaa niille valmiuden.

Kuusankosken Rantapuiston rakentamisen 1. osan rakennustyöt alkavat loppuvuodesta 2020 ja jatkuvat lokakuun loppuun 2021. Toinen osa kilpailutetaan vuonna 2021.

Sijoitukset
Osakkeissa ja osuuksissa on varauduttu kaupunginhallituksen käyttöön mahdollisten tarvittavien osake- ja osuussijoituksien hankintaa.

Kaupungin investoinnit tase-erittäin sekä kärkihankkeiden erittely

Investoinnit sis. kärkihankkeet 1000 e	**TA 2020**	**MTA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**
Aineettomat hyödykkeet	-330	-1 632	-677	-525	-300	-300
Aineelliset hyödykkeet	-34 700	-33 552	-42 545	-36 155	-53 980	-52 720
Sijoitukset			-500	-100	-100	-100
Investointimenot yhteensä	**-35 030**	**-35 184**	**-43 722**	**-36 780**	**-54 380**	**-53 120**
Rahoitusosuudet	2 548	2 322	2 230	1 360	0	0
Investointien luovutustulot	500	500	400	400	500	500
Investointitulot yhteensä	**3 048**	**2 822**	**2 630**	**1 760**	**500**	**500**
Nettoinvestoinnit yhteensä	**-31 982**	**-32 362**	**-41 092**	**-35 020**	**-53 880**	**-52 620**
Leasing, vuokraus tai muu rahoitusmalli	-3 000		-5 500	-34 500	-29 700	-8 500

Kärkihankkeet 1000 e		**TA 2020**	**MTA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**Kokonais-kust.arvio**
RR-terminaalin rakentaminen	Menot	-8 400	-7 100	-11 150	-6 800			-33 800
	Tulot	1 680	1 420	2 230	1 360			6 760
	Netto	-6 720	-5 680	-8 920	-5 440	0	0	-27 040
RR-alueen vaihe II rakentaminen	Menot					-5 000		-5 000
	Tulot							
	Netto	0	0	0	0	-5 000	0	-5 000
Kärkihankkeet yhteensä	**Menot**	**-8 400**	**-7 100**	**-11 150**	**-6 800**	**-5 000**	**0**	**-38 800**
	Netto	**-6 720**	**-5 680**	**-8 920**	**-5 440**	**-5 000**	**0**	**-32 040**
Nettoinvestoinnit ilman kärkihankkeitta				**-31 822**	**-29 430**	**-48 880**	**-52 620**	

Investointisuunnitelma vuosina 2021-2024

Investoinnit projekteittain	KI/UI	1000 e	KUST.ARVIO	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
ATK-ohjelmat ja laitteet	**UI**	**Menot**		**-677**	**-525**	**-300**	**-300**
Osakkeet ja osuudet	**UI**	**Menot**		**-500**	**-100**	**-100**	**-100**
Tilojen hankesuunnittelu	**KI**	**Menot**		**-400**	**-400**	**-400**	**-100**
Pääpelastusasema ja VPK-laaj.	**KI**	**Menot**	**-8 100**	**-4 000**	**-1 400**		
Teatteri	**KI**	**Menot**	**-10 500**		**-500**	**-5 000**	**-5 000**
Kaupungintalo Kouvola	**KI**	**Menot**		**-600**	**-400**		
Kouvolan jäähalli	**KI**	**Menot**	**-3 000**				**-3 000**
Kouvola-talo	**KI**	**Menot**	**-11 000**	**-3 500**			
KSAO autohalli	**KI**	**Menot**	**-5 000**			**-3 000**	**-2 000**
Mansikka-ahon liikuntahalli	**KI**	**Menot**	**-8 400**				**-100**
Keskuskeittiö	**KI**	**Menot**	**-6 000**				**-6 000**
Pieninvestoinnit, KI	**KI**	**Menot**		**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**
Sarkolan koulu	**UI**	**Menot**	**-12 000**	**-6 000**	**-5 000**		
Keskustan koulu Kouvola	**UI**	**Menot**	**-25 100**		**-5 100**	**-12 000**	**-8 000**
Uusi uimahalli	**UI**	**Menot**	**-18 500**	**-350**	**-150**	**-9 000**	**-9 000**
Maa- ja vesialueet	UI	Menot		-1 300	-1 300	-1 500	-1 500
		Tulot		400	400	500	500
		Netto		**-900**	**-900**	**-1 000**	**-1 000**
KI Kadut tiet ja kevyt liikenn	**KI**	**Menot**		**-5 845**	**-6 410**	**-7 030**	**-6 740**
KI Viheralueet	**KI**	**Menot**		**-770**	**-460**	**-410**	**-780**
KI Sillat ja erikoisrakenteet	**KI**	**Menot**		**-500**	**-500**	**-600**	**-1 000**
KI Ulkovalaistus	**KI**	**Menot**		**-800**	**-500**		**-100**
KI Suunn. ja pieninvestoinnit	**KI**	**Menot**		**-300**	**-350**	**-300**	**-300**
KI Muut maa- ja vesirakenteet	**KI**	**Menot**		**-170**	**-190**	**-340**	**-190**
KI Liikenteen ohjauslaitteet	**KI**	**Menot**		**-130**			
UI Kadut tiet ja kevyt liikenn	**UI**	**Menot**		**-1 440**	**-2 505**	**-4 550**	**-3 910**
UI Viheralueet	**UI**	**Menot**		**-100**	**-610**	**-600**	**-600**
UI Ulkovalaistus	**UI**	**Menot**		**-150**	**-30**		**-100**
UI Suunn. ja pieninvestoinnit	**UI**	**Menot**		**-400**	**-400**	**-400**	**-500**
UI Liikenteen ohjauslaitteet	**UI**	**Menot**		**-30**			
UI Muut maa- ja vesirakenteet	**UI**	**Menot**		**-1 610**	**-150**	**-850**	**-800**
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Menot	-33 800	-11 150	-6 800		
		Tulot	6 760	2 230	1 360		
		Netto	**-27 040**	**-8 920**	**-5 440**	**0**	**0**
RR-alueen II-vaihe rakentaminen	**UI**	**Menot**				**-5 000**	
Investoinnit yhteensä		Menot	-141 400	-43 722	-36 780	-54 380	-53 120
		Tulot	6 760	2 630	1 760	500	500
		Netto	-134 640	-41 092	-35 020	-53 880	-52 620

Vaihtoehtoiset rahoitusmuodot	1000 e	KUST.ARVIO	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Valkealan yhtenäiskoulu, LEAS		-28 700	-1 000	-13 000	-14 700	
Inkeroisten yhtenäiskoulu, LEAS		-25 500	-1 000	-8 000	-8 000	-8 500
Kuusankosken yhtenäiskoulu, LEAS		-17 000		-10 000	-7 000	
Naukion päiväkoti, LEAS		-3 500	-3 500			
Kaunisnurmen päiväkoti, LEAS		-3 500		-3 500		
Yhteensä (sis. leasing-rahoitus)	Menot		-49 222	-71 280	-84 080	-61 620
	Tulot		2 630	1 760	500	500
	Netto		-46 592	-69 520	-83 580	-61 120

Leasing-rahoituksella toteutettavien hankkeiden määrärahavaraukset sisältyvät käyttötalousosaan vuokrakuluina sen jälkeen, kun rakennus valmistuu.

Rahoituslaskelma

Talousarvion rahoituslaskelma muodostuu kaupungin varsinaisen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen muutoksesta. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kaupungin varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta osoittaa, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty.

Rahoituslaskelma 1000 e	TP 2019	TA 2020	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	-5 185	27 424	42 978	32 015	29 233	30 381	33 721
Tulorahoituksen korjauserät	568	-700	-700	-1 695	-1 715	-2 015	-1 775
Toiminnan rahavirta	**-4 617**	**26 724**	**42 278**	**30 320**	**27 518**	**28 366**	**31 946**
Investointien rahavirta							
Investointimenot yhteensä	-46 962	-35 030	-35 184	-43 722	-36 780	-54 380	-53 120
Rahoitusosuudet	4 800	2 548	2 322	2 230	1 360	0	0
Pysyvien vastaavien myynti	999	1 200	1 200	2 095	2 115	2 515	2 275
Investointien rahavirta	**-41 163**	**-31 282**	**-31 662**	**-39 397**	**-33 305**	**-51 865**	**-50 845**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-45 780**	**-4 558**	**10 616**	**-9 077**	**-5 787**	**-23 499**	**-18 899**
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-6 070	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Antolainasaamisten vähennykset	2 046	110	110	80	80	2 300	3 200
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000	33 000	33 000	41 000	51 000	55 000	52 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-24 023	-28 700	-28 700	-32 000	-45 000	-34 000	-36 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	34 089						
Oman pääoman muutokset	-48						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-28 981						
Rahoituksen rahavirta	**47 014**	**4 210**	**4 210**	**8 880**	**5 880**	**23 100**	**19 000**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**1 234**	**-348**	**14 826**	**-197**	**93**	**-399**	**101**
Rahavarat 31.12.	27 895	27 547	42 721	38 901	38 994	38 595	38 696
Rahavarat 1.1.	26 641	27 895	27 895	39 097	38 901	38 994	38 595
Tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-102,1	-105,9	-84,8	-93,7	-88,3	-72,2	-45,3
Investointien tulorahoitus, %	-12,3	84,4	130,8	77,2	82,5	55,9	63,5
Lainakanta, 1 000 euroa	312 755	317 055	317 055	326 055	332 055	353 055	369 055
Lainakanta e/as	3 806	3 889	3 889	4 039	4 153	4 457	4 703
Lask. lainanhoitokate	-0,1	0,7	1,1	0,8	0,7	0,7	0,7
Asukasluku vuoden lopussa	82 177	81 521	81 521	80 732	79 965	79 213	78 476

Rahoituslaskelman toiminnan rahavirta muodostuu tuloslaskelman vuosikatteesta, satunnaisista eristä ja tulorahoituksen korjauseristä. Vuosikatteeseen ja satunnaisiin eriin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) luovutusvoitot ja -tappiot oikaistaan tulorahoituksen korjauserissä. Luovutusvoittoja on arvioitu vuonna 2021 saatavan 1,7 milj. euroa. Toiminnan rahavirta osoittaa käytettävissä olevan tulorahoituksen määrän investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2021 ovat 43,4 milj. euroa ja niihin arvioidaan saatavan rahoitusosuuksia 2,2 milj. euroa ja pysyvien vastaavien luovutustuloja 2,1 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran tavoitteena pitkällä aikavälillä pitää olla investointien rahoitus omarahoituksella. Kestävä investointitaso pitkällä aikavälillä on noin 25-30 milj. euroa vuodessa.

Rahoituksen rahavirta muodostuu antolainauksen ja lainakannan muutoksista. Antolainauksen muutoksissa esitetään taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien lainasaamisten lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja talousarviovuoden lyhennykset sekä mahdolliset nettomuutokset lyhytaikaisissa lainoissa. Vuonna 2021 lainakannan muutokseksi arvioidaan 9,0 milj. euroa, josta uusien pitkäaikaisten lainojen lisäystä on 41,0 milj. euroa ja lainojen lyhennyksiä 32,0 milj. euroa. Taloussuunnittelukaudella Kouvolan lainanhoitokatteen arvioidaan olevan 0,7-0,8 välillä.

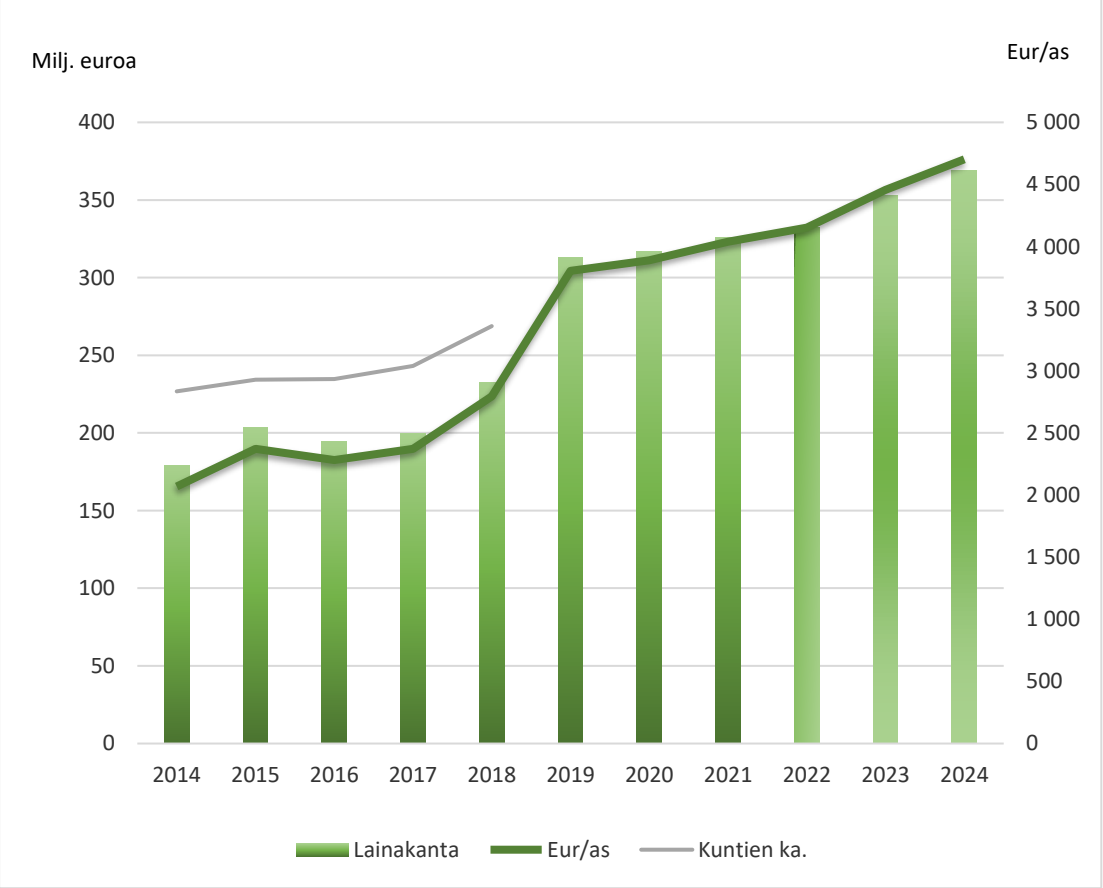

Vaikutus maksuvalmiuteen kertoo toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran välisen erotuksen, jonka positiivinen arvo tarkoittaa kunnan maksuvalmiuden vahvistumista ja negatiivinen sen heikkenemistä. Vaikutus maksuvalmiuteen ei saa olla arvoltaan negatiivinen enempää kuin kunnan rahavarojen arvioidaan olevan talousarviovuoden alussa eli talousarvion laadintavuoden tilinpäätöksessä.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viideltä vuodelta –tunnusluvulla seurataan toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tarkasteluvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on tarkasteluvuodelta positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Lainanhoitokykyä kuvaava **laskennallinen lainanhoitokate** kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten suhteen. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvon jää alle yhden.

KONSERNIYHTEISÖT

Konsernirakenne

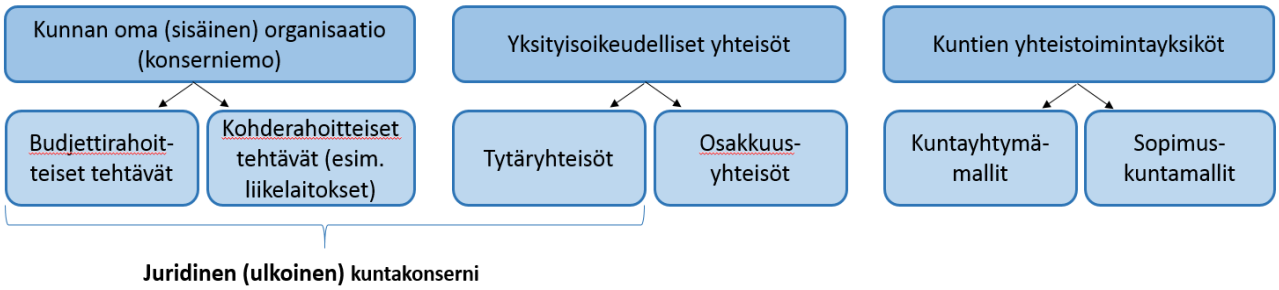

- Kunta tytäryhteisöineen muodostaa **kuntakonsernin**, jolla tarkoitetaan kunnan sekä juridisesti itsenäisten yhteisöjen muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa tytäryhteisössä
- Konsernitilinpäätöksen laativa kunta on konsernin **emoyhteisö**
- **Tytäryhteisöllä** tarkoitetaan niitä yhteisöjä (mm. osakeyhtiö), joissa kunnalla tai kuntayhtymällä yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta. Konsernitilinpäätös laaditaan emoyrityksen ja tytäryritysten tilinpäätösten yhdistelmänä hyvää kirjanpitotapaa noudattaen (eliminoidaan sisäiset liiketapahtumat ja keskinäinen osakkeenomistus sekä erotetaan vähemmistölle kuuluva osuus tytäryhteisöstä)
- **Osakkuusyhteisössä** kuntakonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Osakkuusyhteisö yhdistellään kunnan konsernitilinpäätökseen sovelletun pääoma-osuusmenetelmän mukaisesti. Osakkuusyhteisön tilinpäätöstiedot yhdistellään niin, että konserniyhteisöjen omistusosuuden mukainen määrä osakkuusyhteisön tilikauden voitosta merkitään konsernituloslaskelmaan tuotoksi ja vastaava määrä tappiosta kuluksi.
- **Kuntayhtymä** on yhteenliittymä, jonka kunnat voivat perustaa yhteisiä toimiaan koskevia tehtäviä varten. Yhdistellään konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisesti
- **Sopimuskuntamallit** ovat vastuukunnan ja muun sopimuskunnan yhteistoimintayksiköitä, joiden toiminta perustuu sopimukseen ja rahoittamiseen. Sopimuskuntamallissa palvelutehtävää hoitaa yksi kunta, kun taas kuntayhtymämallissa kunnat perustavat kuntalain mukaisen kuntayhtymän, joka hoitaa palvelutehtävää kuntien puolesta.

TYTÄRYHTEISÖT

Energia- ja vesiyhtiöt	
KSS Energia Oy	100,0 %
KSS Lämpö Oy	100,0 %
KSS Rakennus Oy	100,0 %
Voimakymi Oy	100,0 %
Suomen Energia-Urakointi Oy	100,0 %
Karhu Voima Oy	100,0 %
KSS Verkko Oy	97,0 %
Kouvolan Vesi Oy	100,0 %

Muut tytäryhtiöt	
Kouvolan Teatteri Oy	100,0 %
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	100,0 %
Anjalankosken Jäähalli Oy	96,1 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	87,0 %
Kaakkois-Suomen Tieto Oy ***	61,0 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7%)	37,8 %

Elinkeino- ja kehitysyhtiöt	
Kouvola Innovation Oy	100,0 %
Kouvolan Yritystilat Oy	100,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kouvolan Asunnot Oy	100,0 %
Asunto Oy Anjalan Niittypuisto	94,3 %
Asunto Oy Elopuisto	84,1 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,0 %
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,0 %
Kiinteistö Oy Pihlajakara	100,0 %
Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy	95,1 %
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,1 %
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,9 %
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,3 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt	
Kymenlaakson Jäte Oy	47,5 %
Kymenlaakson Orkesteri Oy	45,0 %
Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy	37,5 %
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	24,5 %
Disec Oy	24,5 %
Saimaa Stadiumi Oy	24,5 %
Kymin Voima Oy (KSS Energian kautta)	24,0 %
Kymenlaakson Sähkö Oy	20,7 %
Tykkimäen Vapaa-aikakeskus Oy	20,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	49,0 %
Asunto Oy Aron-Kara 1 *	48,5 %
Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 *	48,5 %
Asunto Oy Kimmelmanni *	45,4 %
Asunto Oy Enärivi *	40,8 %
Asunto Oy Kaipiaistensato *	40,7 %
Asunto Oy Elimäen Napansäde	40,6 %
Kiinteistö Oy Korian Portti	39,9 %
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1**	39,1 %
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju *	39,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari	34,7 %
Asunto Oy Kataja-Haikula *	34,1 %
Asunto Oy Lohitie 5	33,3 %
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,8 %
Asunto Oy Anjalantie 2	31,3 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio *	31,0 %
Voikkaan Radanvarren Toimitilat **	30,8 %
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	30,6 %
Asunto Oy Siltapuisto 1	30,6 %
Asunto Oy Huusarinmäki *	30,4 %
Asunto Oy Puutarhurinjousi *	29,3 %
Asunto Oy Silmuntie *	27,9 %
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo *	27,9 %
Asunto Oy Valkealan Riihikaari	27,5 %
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10*	26,2 %
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto *	25,0 %
Asunto Oy Suolasenkoski *	23,7 %
Asunto Oy Kasakkakara *	23,1 %
Anjalankosken Painotalo Oy	22,6 %
Asunto Oy Rivikolkka 2 *	22,0 %
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,6 %
Asunto Oy Naakanhovi *	21,4 %

*) Kouvolan Asunnot Oy:n osakkuusyhteisö
**) Kouvola Innovation Oy:n osakkuusyhteisö
***) Välillinen omistus (Kymsote) huomioiden 71,6%

KUNTAYHTYMÄT

Kuntayhtymät	
Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	51,8 %
Kymenlaakson Liitto	48,7 %
Itä-Suomen Päihdehuollon Kuntayhtymä	9,9 %
Uudenmaan Päihdehuollon Kuntayhtymä	5,8 %

26 tytäryhteisöä
41 osakkuusyhteisöä
4 kuntayhtymää

Päivitetty 31.8.2020

Kouvolan kaupungin konserniin kuuluville yhteisöille valtuusto voi asettaa tavoitteita. Talousarviossa asetetaan merkittäville tytäryhteisöille yhteisökohtaiset tavoitteet. Nämä valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on asetettu jäljempänä yhteisön tietojen kohdalla. Muut yhteisöä koskevat tiedot ovat informatiivisia.

Keskeisten konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupungin osavuosikatsausten yhteydessä. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekoelimissä kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Konserniohjeen mukaisesti jokaisella konserniin kuuluvalla yhtiöllä tai yhteisöllä tulee olla vuosittain päivitetty strategia sekä toimiva johtamisjärjestelmä ja asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Osingot
Osinkoja yhtiöiden vuoden 2020 tuloksen ja asetettujen tavoitteiden perusteella vuoden 2021 talousarvioon arvioidaan kertyvän 9,8 milj. euroa, josta merkittävimmät ovat KSS Energia Oy 8,0 milj. euroa ja Kymenlaakson sähkö 1,8 milj. euroa. Ajalla 1.1.-31.8.2020 kaupungin saamat osinkotulot olivat 10,1 milj. euroa.

Yhteenveto yhtiöiden talouden tunnusluvuista

(1000 e)	Liikevaihto			Liikevoitto			Liikevoitto-%	
	TPE 2020	TA 2021	Muutos	TPE 2020	TA 2021	Muutos	TPE 2020	TA 2021
Kouvola Innovation Oy (konserni)	5 700	4 000	-30 %	-390	100	126 %	-7 %	3 %
Kouvolan Asunnot Oy	22 950	23 531	3 %	1 015	1 026	1 %	4 %	4 %
Kouvolan Vesi Oy	16 167	16 800	4 %	1 426	2 304	62 %	9 %	14 %
KSS Energia (konserni)	157 869	172 838	9 %	7 895	19 295	144 %	5 %	11%

Liikevoitto, % = (Liikevoitto/-tappio / Liikevaihto) * 100

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

- Omistusosuus 61 %. Perustettu 2010. Toimitusjohtaja on Lyytikäinen Mika. Yhtiö palvelee kuntia, kuntayhtymiä ja kuntaomisteisia osakeyhtiöitä ja muita julkishallinnon organisaatioita sekä niiden sidosryhmiä. Toiminnan tarkoitus on tuottaa ICT-palveluja omistajien tarpeisiin.
- Hallitus: Peltola Pulla (pj), Hirvonen Pasi, Kinnunen Helena, Korhonen Juha, Vilkki Annika

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Yhtiö kehittää / tuotteistaa uusia kustannustehokkaampia palveluja asiakkaidensa käyttöön	Yhtiö tarjoaa uusia asiakkaiden tarpeiden mukaisia palveluja
Uusien edullisten laiteratkaisujen tuotteistus yhteistyössä asiakkaiden kanssa	Tuotevalikoima on laajentunut ja sisältää uusia edullisia laitteita
Hinnoittelu perustuu kustannuslaskentaan	Kustannuslaskentaohjelmisto on käytössä ja hinnoittelu perustuu kustannuslaskentaan
Asiakastyytyväisyys tasolla 3,0	Asiakastyytyväisyysmittaukset 2 kertaa vuodessa (asteikolla 1-4)
Palvelupyyntöjen (SLA) vasteaika Kouvolan kaupungin osalta	Vähintään 80 % palvelupyynnöistä valmistuu määräajassa. Lisäksi Kouvolalle toimitetaan kuukausittain tarkempi erittely SLA lajeittain.

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Konesalit	800	500		
Tietoliikenne	400	900		
Yhteensä	1 200	1 400		

Perustelut ja lyhyt kuvaus merkittävimmistä investoinneista:

Konesaleihin uusitaan syksyllä 2020 backup-levystö sekä laajennetaan hyperkonvergenssiympäristöä. Vuonna 2021 uusitaan NAS-levystö ja jatketaan hyperkonvergenssiympäristön laajennusta.

Tietoliikenneinvestoinnit koostuvat vuonna 2020 Infoblox IPAM -järjestelmähankinnasta, langattoman verkon kontrollerien uusinnasta sekä langattoman verkon tukiasemien ja kerroskytkimien hankinnasta. Vuonna 2021 on tarkoitus jatkaa em. tukiasemien ja kerroskytkimien hankintoja ja lisäksi uusia palomuurilaitteistoja.

Kouvola Innovation Oy (Konserni)

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 2008. Toimitusjohtaja on Niemi Kimmo. Yhtiön toimialana on Kouvolan kehittämis- ja elinkeinopalvelujen tuottaminen.
- Hallitus: Seppälä Topi (pj), Koivisto Antti, Katajala Minja, Kaunisto Aino-Kaisa, Rautiainen Aimo, Taskinen Kari, Vainio Marja-Leena

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Asiakaskontaktien määrä, 1200	Palveluita käyttäneiden tai henkilökohtaisesti kontaktoitujen määrä (kpl). Lähde: Kinnon asiakastietojärjestelmä
Seudulle perustettujen tai sijoittuneiden yritysten lukumäärän lisääminen, joista Kinnon palveluja käyttänyt, 300/150	Perustettujen/sijoittuneiden yritysten määrä (kpl). Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus
Toiminnan kehittämisen mahdollistava taloudellinen tulos ± 0	Emoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n tilikauden tulos ± 0
Asiakastyytyväisyysmittaus on tehty ja sen tulos on vähintään 3,8	Toiminnan kehittämistä ohjaava vuosittainen asiakastyytyväisyysmittaus asteikolla 1-5
Palvelusopimuksen vuositavoitteista vähintään 75 % toteutuu	Toteuma vähintään 75 %

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Rakennusten peruskorjausinvestoinnit	0	250	250	250
Kiinteistöjen kehittäminen ja muutosinvestoinnit	0	300	300	300
Yhteensä	0	550	550	550

Kouvolan Asunnot Oy

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 1987. Toimitusjohtaja on Niemi Jari. Kouvolan Asunnot Oy tarjoaa asuntoja erilaisiin elämäntilanteisiin. Noin 4350 asunnon tarjonta ulottuu Utista Elimäelle ja Vuohijärveltä Anjalaan.
- Hallitus: Kuutti Petri (pj), Eloranta Maria, Leppänen Annika, Mikkola Markku, Paloranta Pertti, Savolainen Eveliina, Silén Jukka

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Käyttöasteen säilyttäminen yli 91 %	Käyttöaste % vuokratuotoista laskettuna
Luottotappiot liikevaihdosta enintään 1 %	Luottotappioiden osuus liikevaihdosta %
Kiinteistöluokituksen ja PTS-korjausten suunnittelu	Kiinteistöluokitus laadittu ja PTS laadittu kiinteistöistä seuraaville 10 vuodelle
Vastuullisuusohjelman laatiminen perustuen YK:n kestävän kehityksen kriteereihin	Vastuullisuusohjelma laadittu sisältäen 4-5 tavoitetta

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Peruskorjaus		2 000		
Uudisrakennus / peruskorjaus			5 000	5 000
Yhteensä		2 000	5 000	5 000

Perustelut ja lyhyt kuvaus merkittävimmistä investoinneista:

Kiinteistökannan suunnitelmallinen uudistaminen aloitetaan. Päätöksiä kohteista ei ole toistaiseksi tehty.

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 2015. Toimitusjohtaja on Mika Palosara. Yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää rautatiealan ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta sekä aikuiskoulutusta. Lisäksi yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää toisen asteen ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta ja palveluja, työelämän kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä valmennusta ja konsultointia.
- Hallitus: Kossila Päivi (pj), Karvonen Tapio, Frosti Lauri, Sollo Jani, Paavola Jenni, Portaankorva Petteri

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Asiakastyytyväisyyden mittaaminen	Asiakastyytyväisyyskysely, tulos vähintään 3,5 (asteikolla 1-5)
Palveluiden kehittäminen ja lisääminen / kumppanuussopimusten solmiminen	Väyläviraston rataoppimiskeskuksen sopimuskumppanuus ja 2 uutta asiakaskumppanuussopimusta
Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen / verkkokoulutustoteutusten lisääminen	2 uutta verkkokoulutustoteutusta tuotantokäytössä
Diesel-simulaattoreiden päivitys	Uudistetut simulaattorit tuotantokäytössä 09/2021 mennessä
Taloudellinen ja kannattava toiminta	Positiivinen tulos

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
DV12-Diesel –simulaattoreiden päivittäminen	450	450		
Yhteensä	450	450		

Perustelut ja lyhyt kuvaus merkittävimmistä investoinneista:

VR-yhtymältä liiketoimintakaupassa KRAOlle siirtyneet ranskalaisen Coryksen vuodelta 2005 peräisin olevat DV12-Diesel-simulaattorit ovat sekä teknisesti että ohjelmallisesti vanhentuneet. Simulaattoreiden ohjauspöydät, tietotekniset käyttöjärjestelmät sekä kommunikointijärjestelmä on päivitettävä vastaamaan nykyisiä toiminnallisia vaatimuksia. Hankintaprosessi on käynnistetty syksyllä 2019, mutta Koronapandemiasta johtuen hankintaprosessi on venynyt osin toimintakaudelle 2021.

Kouvolan Teatteri Oy

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 1960. Toimitusjohtaja on Tiina Luhtaniemi. Yhtiön toimialana on teatterin ylläpitäminen ja teatteritoiminnan harjoittaminen Kouvolassa.
- Hallitus: Lindeman Ari (pj), Forsström Petri, Sorvali Ritva, Kalenius Seppo, Raunio Milla, Rossi Antero, Voutilainen Merja-Liisa, Taalikainen Satu

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Ohjelmistossa vähintään 5 omaa tuotantoa	Omien tuotantojen lkm
Vuoden 2019 VOS-tason säilyttäminen	HTV määrä tai henkilöstökustannukset
Oman pääoman säilyttäminen vähintään +150 000 euron tasolla	OPO

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Tekniikka	0	30	30	30
Yhteensä	0	30	30	30

Perustelut ja lyhyt kuvaus merkittävimmistä investoinneista:

Vanhentuneen teknisen kaluston uusimista.

Kouvolan Vesi Oy

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 2007. Kouvolan Vesi Oy:nä aloittanut 1.9.2014. Toimitusjohtaja on Mikkelä Ari. Kouvolan Vesi Oy on vesihuoltolaitos, jonka tehtävänä on huolehtia alueensa vesihuollosta. Asiakkaina on noin 15 000 kotitaloutta, taloyhtiötä ja yritystä.
- Hallitus: Silén Jukka (pj), Seppälä Kirsi, Hedman Pirjo, Kasurinen Outi, Klemola Pauliina, Nikkanen Seppo, Tähtinen Anssi

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Liikevoitto ja poistot yhteensä > 25 %	% liikevaihdosta
Omavaraisuusaste > 50 %	Omavaraisuusaste %
Talousvedenlaatu, viranomaisnäytteiden ylitykset 0 kpl / vuosi	Ylitykset kpl / vuosi
Vedenjakelu poikki > 12 h, 0 kpl / vuosi	Yli 12 h kestäneet vedenjakeluhäiriöt kpl / vuosi
Vuosittain saneeratun vesi- ja jätevesiverkoston määrä prosentteina verkoston kokonaismäärästä	> 1 %

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnin kohde	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Verkoston investoinnit (sis. suunnittelu)	9 495	7 348	9 839	9 657
Laitoksen investoinnit	1 385	850	780	500
Keskeneräisten muutos	-1 355	5 957	-4 665	1 144
Yhteensä aktivoitavat investoinnit	9 525	14 155	5 954	11 301

Perustelut ja lyhyt kuvaus merkittävimmistä investoinneista:

Arvio verkostopuolen suurimmat investoinnit 2021-2023 (kassavirta, osa investoinnin kertymästä voi olla ennen vuotta 2021 tai vuoden 2023 jälkeen syntyvää):

- Itä-Rekola, 0,9 milj. euroa vuonna 2021, 0,3 milj. euroa vuonna 2022, 0,3 milj. euroa vuonna 2023, kokonaiskustannusarvio 2,3 milj. euroa
- Elimäki I, 0,5 milj. euroa vuonna 2021, 1,2 milj. euroa vuonna 2022, 0,3 milj. euroa vuonna 2023, kokonaiskustannusarvio 2,2 milj. euroa
- Vahteron aluesaneeraus, 0,6 milj. euroa vuonna 2021, 0,7 milj. euroa vuonna 2022, 0,5 milj. euroa vuonna 2023, kokonaiskustannusarvio 2,0 milj. euroa
- Okanniemi Valkeala yhdysvesijohto, 1,5 milj. euroa vuonna 2022, 2,0 milj. euroa vuonna 2023, kokonaiskustannusarvio 5,5 milj. euroa

Arvio laitospuolen suurimmat investoinnit 2021-2023 (kassavirta):

- Valkealan vesitornin saneeraus, 0,4 milj. euroa vuonna 2022, kokonaiskustannusarvio 0,4 milj. euroa
- Ruhmaanharjun kalvosuodatuskoneikko, 0,1 milj. euroa vuonna 2021, 0,1 milj. euroa vuonna 2022, kokonaiskustannusarvio 0,2 milj. euroa
- Käyrälammen uusi käsittelylaitos, 0,2 milj. euroa vuonna 2021, kokonaiskustannusarvio 0,2 milj. euroa

- Virranniemen jätevesipumppaamon saneeraus, 0,2 milj. euroa vuonna 2021, kokonaiskustannusarvio 0,2 milj. euroa

KSS Energia Oy (Konserni)

- Omistusosuus 100 %. Perustettu 1992. Toimitusjohtaja on Jääskeläinen Kyösti. KSS Energia tarjoaa sähköä, kaasua ja kaukolämpöä Kouvolan seudun koteihin ja yrityksiin sekä myy sähköenergiaa ja osaamista myös muualle Suomeen.
- Hallitus: Larikka Jari (pj), Hyytiäinen Sari, Jokiranta Kimmo, Korjala Kalevi, Laine Raimo, Nykänen Marjatta, Rautiainen Aimo, Solio Tiina ja Werning Paula

Toiminnan tavoitteet 2021

TAVOITE	MITTARI
Sijoitetun pääoman tuotto ≥ 15 %	Sijoitetun pääoman tuotto %
Omavaraisuusaste ≥ 31,5 %	Omavaraisuusaste %
Osinko tilikaudelta 2021 ≥ 8 M€ (maksetaan 2022)	Maksettavan osingon määrä euroa
Asiakastutkimusten tulosten keskiarvo ≥ 8,80	Asiointimielikuva
Energian toimitusvarmuus sekä sähkön että lämmön osalta ≤ 0,50	Keskeytysaika (h/asiakas)
Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoden 2019 tasosta 10 %/a vuoteen 2030 mennessä, mikä noudattaa Kouvolan kaupungin Hinku-tavoitteita	Päästövähenemä (%/a)
Tapaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohden ≤ 10,5, joka vastaa energiatoimialan viiden viimeisen vuoden keskiarvoa	Työturvallisuus

Investoinnit 2021-2023 (1 000 e)

Investoinnit	TP ENN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Yhteensä	16 896	16 276	14 644	13 988

Perustelut merkittävimmistä investoinneista:

Säävarman sähköverkon rakentaminen, Korjalan sähköaseman uusiminen, Myllykosken tehdasalueen sähköaseman peruskorjaus, Kausalan sähköaseman laajentaminen, Jaalan pellettilämpölaitoksen ja kaukolämpöverkoston rakentaminen. Hiilidioksidivapaan tuotannon lisääminen: tuulivoima, aurinkoenergia, Olkiluoto 3 (-2022), Fennovoima (-2028).

LIITTEET

Investointien 10 vuoden suunnitelma

Investointien seurantalomakkeet

Yhteenveto talouden toteutumisesta

Investointien 10 vuoden suunnitelma

Investointierittelyt 1000 euroa	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	Yhteensä 2021-2030
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	**-43 722**	**-36 780**	**-54 380**	**-53 120**	**-39 340**	**-53 130**	**-42 830**	**-27 040**	**-25 090**	**-21 050**	**-396 482**
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	**2 630**	**1 760**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**8 390**
NETTOINVESTOINNIT	**-41 092**	**-35 020**	**-53 880**	**-52 620**	**-38 840**	**-52 630**	**-42 330**	**-26 540**	**-24 590**	**-20 550**	**-388 092**
NETTOINVESTOINNIT SIS. LEASING YM.	**-46 592**	**-69 520**	**-83 580**	**-61 120**	**-38 840**	**-52 630**	**-42 330**	**-26 540**	**-24 590**	**-20 550**	**-466 292**
LEASING, VUOKRAUS TAI MUU RAHOITUSMALLI	**-5 500**	**-34 500**	**-29 700**	**-8 500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-78 200**
Valkealan yht.koulu	-1 000	-13 000	-14 700	0	0	0	0	0	0	0	-28 700
Kuusankosken yhtenäiskoulu	0	-10 000	-7 000	0	0	0	0	0	0	0	-17 000
Inkeroisten yhtenäiskoulu	-1 000	-8 000	-8 000	-8 500	0	0	0	0	0	0	-25 500
Naukion päiväkoti	-3 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3 500
Kaunisnurmen päiväkoti	0	-3 500	0	0	0	0	0	0	0	0	-3 500
											0
Ict-investoinnit	**-677**	**-525**	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**	**-3 602**
Osakkeet ja osuudet	**-500**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-1 400**
											0
Rakennukset	**-17 850**	**-15 950**	**-32 400**	**-36 200**	**-17 400**	**-34 200**	**-23 900**	**-7 100**	**-10 100**	**-6 100**	**-201 200**
Sarkolan alakoulu	-6 000	-5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	-11 000
Keskustan koulu Kouvola	0	-5 100	-12 000	-8 000	0	0	0	0	0	0	-25 100
Pohjois-Valkealan alakoulu	0	0	0	0	0	-1 000	-1 000	0	0	0	-2 000
Kymintehtaan alakoulu	0	0	0	0	0	-5 000	-2 000	0	0	0	-7 000
Elimäen yhtenäiskoulu	0	0	0	0	-7 000	-2 000	0	0	0	0	-9 000
Myllykosken yhtenäiskoulu	0	0	0	0	0	-2 000	-7 000	0	0	0	-9 000
KSAO Utinkatu 44-48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KSAO Autohalli	0	0	-3 000	-2 000	0	0	0	0	0	0	-5 000
Kouvolatalo	-3 500	0	0	0	0	0	0	0	-7 000	-3 000	-13 500
Kuusankoskitalo	0	0	0	0	0	-9 000	-3 000	0	0	0	-12 000
Teatteri	0	-500	-5 000	-5 000	0	0	0	0	0	0	-10 500
Pääkirjasto	0	0	0	0	0	-100	-7 300	-2 000	0	0	-9 400
Kuntotalo (käsittely koulujen yht)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uusi uimahalli	-350	-150	-9 000	-9 000	0	0	0	0	0	0	-18 500
Jäähalli Kouvola	0	0	0	-3 000	0	0	0	0	0	0	-3 000
Mansikka-ahon liikuntahalli	0	0	0	-100	-2 300	-6 000	0	0	0	0	-8 400
Liikuntahalli Haali	0	0	0	0	0	0	-500	-2 000	0	0	-2 500
Kaupungintalo	-600	-400	0	0	-5 000	-6 000	0	0	0	0	-12 000
Keskuskeittiö	0	0	0	-6 000	0	0	0	0	0	0	-6 000
Pelastusasema	-4 000	-1 400	0	0	0	0	0	0	0	0	-5 400
Tilojen hankesuunnittelut	-400	-400	-400	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-1 900
Pieninvestoinnit	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-30 000

Investointierittelyt 1000 euroa	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	Yhteensä 2021-2030
YHDYSKUNTATEKNIIKKA											**0**
Maa-ja vesialueet, netto	**-900**	**-900**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-1 000**	**-9 800**
Määrärahat	-1 300	-1 300	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-14 600
Tuloarviot	400	400	500	500	500	500	500	500	500	500	4 800
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET menot	**-23 395**	**-18 905**	**-20 080**	**-15 020**	**-20 040**	**-17 030**	**-17 030**	**-18 040**	**-13 090**	**-13 050**	**-175 680**
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET tulot	**2 230**	**1 360**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3 590**
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET netto	**-21 165**	**-17 545**	**-20 080**	**-15 020**	**-20 040**	**-17 030**	**-17 030**	**-18 040**	**-13 090**	**-13 050**	**-172 090**
Kärkihankkeet, yhteensä, netto	**-8 920**	**-5 440**	**-5 000**	**0**	**-5 000**	**-2 000**	**-2 000**	**-5 000**	**0**	**0**	**-33 360**
RR-terminaali / rakentaminen I-vaihe										0	
Määrärahat	-11 150	-6 800	0	0	0	0	0	0	0	0	-17 950
Tuloarviot (2018 CEF Transport -tuki)	2 230	1 360	0	0	0	0	0	0	0	0	3 590
RR-alue-vaihe III / alueen pohjoisosan katujärjeste	0	0	0	0	-5 000	0	0	-5 000	0	0	-10 000
RR-alue / II-vaihe rakentaminen	0	0	-5 000	0	0	0	0	0	0	0	-5 000
Keskustan kehittäminen / Aseman seutu	0	0	0	0	0	-2 000	-2 000	0	0	0	-4 000
UUSINVESTOINNIT/Perushankkeet	**-3 730**	**-3 695**	**-6 400**	**-5 910**	**-6 000**	**-5 840**	**-5 450**	**-4 750**	**-3 900**	**-4 750**	**-50 425**
Kadut, tiet ja kevyt liikenne	-1 440	-2 505	-4 550	-3 910	-4 600	-3 940	-3 750	-2 750	-3 200	-2 850	-33 495
Viheralueet	-100	-610	-600	-600	-200	-600	-500	-600	-200	-600	-4 610
Sillat ja erikoisrakenteet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulkovalaistus	-150	-30	0	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-100	-880
Suunnittelu ja pieninvestoinnit	-400	-400	-400	-500	-400	-400	-400	-500	-400	-500	-4 300
Muut maa- ja vesirakenteet, määrärahat	-1 610	-150	-850	-800	-700	-800	-700	-800	0	-700	-7 110
Liikenteen ohjauslaitteet	-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-30
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KORVAUSINVESTOINNIT/Perushankkeet	**-8 515**	**-8 410**	**-8 680**	**-9 110**	**-9 040**	**-9 190**	**-9 580**	**-8 290**	**-9 190**	**-8 300**	**-88 305**
Kadut, tiet ja kevyt liikenne	-5 845	-6 410	-7 030	-6 740	-7 250	-7 280	-7 430	-6 260	-6 120	-5 870	-66 235
Viheralueet	-770	-460	-410	-780	-300	-400	-500	-730	-1 100	-700	-6 150
Sillat ja erikoisrakenteet	-500	-500	-600	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-650	-1 120	-1 000	-8 370
Ulkovalaistus	-800	-500	0	-100	0	0	-100	0	0	-200	-1 700
Suunnittelu ja pieninvestoinnit	-300	-350	-300	-300	-300	-300	-300	-400	-500	-380	-3 430
Muut maa- ja vesirakenteet	-170	-190	-340	-190	-190	-210	-250	-250	-350	-150	-2 290
Liikenteen ohjauslaitteet	-130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-130

Investointierittelyt 1000 euroa	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	Yhteensä 2021-2030
KADUT, TIET JA KEVYT LIIKENNE	**1 440**	**2 505**	**4 550**	**3 910**	**4 600**	**3 940**	**3 750**	**2 750**	**3 200**	**2 850**	**33 495**
Uudet asuinalueet / maankäytön toteuttamisslma	**-300**	**-900**	**-1 650**	**-1 110**	**-950**	**-1 000**	**-1 300**	**-1 150**	**-2 050**	**-1 800**	**-12 210**
Haanoja I (12), osa töistä+ viimeistely 2023	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Kantokuja	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-100
Nurmiranta	0	-400	0	0	0	0	0	0	0	0	-400
Sepäntie/Lassilanpellontie	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	-100
Vatajanpuisto	0	-200	-300	0	0	0	0	0	0	0	-500
Viitakumpu	0	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Kytöhalme I (30) + Kytöahontie	0	0	-450	-330	0	0	0	0	0	0	-780
Lautaro IV	0	0	-400	-180	0	0	0	0	0	0	-580
Peippolanpelto	0	0	-500	0	0	0	0	0	0	0	-500
Loikalanpelto II	0	0	0	-600	0	0	0	0	0	0	-600
Haanoja II	0	0	0	0	-300	0	0	0	0	0	-300
Marttila II ja III	0	0	0	0	-300	-500	-100	0	0	0	-900
Ruotsula	0	0	0	0	-350	0	0	0	0	0	-350
Jokela/Vanha Myllytie	0	0	0	0	0	-500	0	0	0	0	-500
Loikalanpelto III	0	0	0	0	0	0	-800	0	0	0	-800
Huijunmäki	0	0	0	0	0	0	-400	-600	0	0	-1 000
Röykynmäki	0	0	0	0	0	0	0	-550	0	0	-550
Nisos I & II (50)	0	0	0	0	0	0	0	0	-550	-800	-1 350
Vuoden 2029-2030 MATS-kohteet	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 500	-1 000	-2 500
Uudet yritysalueet / maankäytön toteuttamisslma	**-360**	**-1 285**	**-1 100**	**-450**	**-450**	**0**	**0**	**-500**	**0**	**0**	**-4 145**
Liisakarhunmäki (yritysalue)	-360	-400	0	0	0	0	0	0	0	0	-760
Kaslink/ Fazerin katujärjestelyt (Koria)	0	-885	-500	0	0	0	0	0	0	0	-1 385
Tommolankadun jatkaminen Kaupinkadulle/Korjal	0	0	-600	0	0	0	0	0	0	0	-600
Voikkaan alue	0	0	0	-450	0	0	0	0	0	0	-450
Korjala II	0	0	0	0	-450	0	0	-500	0	0	-950
Muut uudet katu- ja liikennejärjestelyt	**-680**	**-220**	**-1 600**	**-2 150**	**-2 450**	**-2 250**	**-2 000**	**-750**	**-850**	**-750**	**-13 700**
Kymin Ruukin alue / Kyminväylä	0	0	-950	0	0	0	0	0	0	0	-950
Kasarminkadun jatkoyhteys Kuusaantielle	0	0	0	-700	-100	0	0	0	0	0	-800
Kymenlaaksontien jatke ym.	0	0	0	0	-1 500	-1 500	-1 750	0	0	0	-4 750
Mäyränkorventien jatke	0	0	0	-700	-600	-600	0	0	0	0	-1 900
VIHERALUEET_uusinvestoinnit	**-100**	**-610**	**-600**	**-600**	**-200**	**-600**	**-500**	**-600**	**-200**	**-600**	**-4 610**
Rantapuisto	0	-500	-400	-400	0	0	0	0	0	0	-1 300
MUUT MAA- JA VESIRAKENTEET_uusinv.	**-1 610**	**-150**	**-850**	**-800**	**-700**	**-800**	**-700**	**-800**	**0**	**-700**	**-7 110**
Meluntorjuntasuunnitelman 3. kohde, Kuusaantie,	0	0	-850	0	0	0	0	0	0	0	-850
Lumenkaatopaikka / Hinkismäki / Kytkeytyy VT6-su	0	0	0	0	0	-700	0	0	0	0	-700
Meluntorjuntasuunnitelman tulevat kohteet	0	0	0	-700	-700	0	-700	-700	0	-700	-3 500

Investointien seurantalomakkeet

Investointihankkeen talousarviolomake

Leasing
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Valkealan yhtenäiskoulu/Valkealan monitoimitalo

Kuvaus

Valkealan monitoimitalon hankesuunnitelman valmistelutyötä on tehty vuodesta 2017 alkaen ja viimeisin suunnitteluvaihe alkoi helmikuussa 2019. Tavoitteena on ollut sijoittaa yhtenäiskoulu ja päiväkoti samaan rakennukseen. Lisäksi monitoimitalon tilojen avaaminen myös muille käyttäjille oli keskeinen suunnittelun lähtökohta. Monitoimittalon tiloja tulevat käyttämään nuorisotyö, kirjasto, kansalaisopiston aikuisryhmät ja lasten sekä nuorten käsityökoulu, kuvataidekoulu, musiikkiopisto sekä perhekeskus. Lisäksi monitoimitalo tarjoaa monipuoliset kokoontumis- ja harrastustilat Valkealan alueen yhdistyksille ja urheiluseuroille.

Riskiarvio

Elinkaarimallia ei ole kaupungilla aiemmin käytetty, joten mallin toimivuudesta ei ole kokemusta. Mallin toimivuus ja käyttökokemus nähdään rakennuksen valmistuttua ja 20 vuoden päästä taloudellisen pitoajan eli vuokra-ajan päätyttyä.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Uudisrakentamisen tavoitteena on rakentaa toimiva, viihtyisä, arkkitehtonisesti korkeatasoinen, kustannustehokas monitoimitalo, jonka tilat ovat joustavat ja tukevat usean eri käyttäjäryhmän toimintaa.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Koulu rakennetaan modernina uudisrakennuksena, jonka hankintamuoto on elinkaarimalli. Rahoitusmallina käytetäänän samalla erillistä kiinteistöleasingia. Elinkaarimallin katsotaan parantavan rakentamisen laatua ja pienentävän omistajan riskiä. Hankesuunnittelun yhteydessä teetetyn selvityksen mukaan elinkaarimalli on kokonaistaloudellisesti tarkasteltuna edullisin, kun huomioidaan rakennuksen koko elinkaari ja toteutusmuotojen erilaiset riskivaraukset. Elinkaarimallissa rakennus on sopimuskauden lopussa tekniseltä arvoltaan parempi kuin normaalissa ylläpidossa. Teknisen arvon laatu todetaan yhteisesti sopimuskauden lopussa ja on sopimusehdoissa huomioitu korvausvelvoitteena mikäli laatu ei täyty.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke/leasing								
Investointimenot	28 700	143		1 000	13 000	14 700		
Rahoitusosuudet								
	28 700	143	0	1 000	13 000	14 700	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Johtosiirto			400					
	0	0	400	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**28 700**	**143**	**400**	**1 000**	**13 000**	**14 700**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset								
Purkukustannukset		160	100					
	0	160	100	0	0	0	0	0
yhteensä	**28 700**	**303**	**500**	**1 000**	**13 000**	**14 700**	**0**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Leasing
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Kuusankosken yhtenäiskoulu

Kuvaus

Kuusankosken yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Kuusankoski-Jaalan perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Kuusankosken yhtenäiskouluun yhdistetään uuden koulurakennuksen valmistumisen jälkeen Naukion yhtenäiskoulu, Hirvelän koulu, Pilkanmaan koulu ja Kymintehtaan koulun yläkouluopetus. Samoin kouluun sijoittuu osa Tähteenkadun koulun opetusta. Tämän hetken arvioin mukaan yhtenäiskouluun tulee noin 680 oppilasta.
Kuusankosken alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet. Koulun yhteyteen sijoittuu alueen erityisen tuen osaamiskeskus. Naukion päiväkodin uudisrakennus sijoittuu samalle alueelle, mikä mahdollistaa joustavan esi- ja alkuopetuksen järjestämisen. Rakennukseen varataan tilat myös nuorisopalvelulle ja kansalaisopistolle sekä suunnittelussa huomioidaan mahdollinen perhekeskuksen sijoittuminen samaan rakennukseen.

Riskiarvio

Kuusankosken yhtenäiskoulu on ratkaisu alueen peruskorjaustarpeisiin sekä palveluverkon tiivistämiseen Kuusankoski-Jaala perhekeskusalueella. Kuntokartoitusten osalta Hirvelän- ja Pilkanmaan koulu ei kannata peruskorjata ja Naukion yhtenäiskoulun peruskorjaustarve on 5-10 vuoden päästä.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Kuusankosken yhtenäiskoulu vastaa Kuusankoski-Jaalan alueen yläkouluopetuksesta ja toimii 1-6 –luokkien lähikouluna. Noin 680 oppilaan koulussa voidaan opetus ja tarvittava erityinen tuki järjestää tehokkaasti ja samalla saadaan modernit ja turvalliset opetus- ja työtilat.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa valtuuston hyväksymää perusopetuksen kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään sekä henkilöstö- että ja kiinteistökuluissa.
Erityisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	0	0	0	0	10 000	7 000	0	
Rahoitusosuudet								
	0	0	0	0	10 000	7 000	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalusteet (käyttäjän hankinta)						600		
	0	0	0	0	0	600	0	0
Investointi-kustannukset yht	**0**	**0**	**0**	**0**	**10 000**	**7 600**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**10 000**	**7 600**	**0**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Leasing
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu

Kuvaus

Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Myllykoski-Inkeroinen perhekeskusalueen kouluinvestointeja.
Etelä-Kouvolan yhtenäiskouluun yhdistetään Inkeroisten yhteiskoulu, Anjalan koulu ja Tehtaanmäenkoulu. Tämän hetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 460 oppilasta.
Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu (1-9 lk), joka käsittäisi alueen oppilaiden peruskoulun, alueen erityisen tuen osaamiskeskuksen pienryhmineen, 8-ryhmäisen päiväkodin, tilat kirjastolle ja nuorisopalveluille. Yhtenäiskoulu palvelisi monitoimitilana myös kuntalaisia ja järjestöjä. Eteläisen Kouvolan keskuskeittiöpalvelut myös keskitettäisiin uuden monitoimitalon yhteyteen.

Riskiarvio

Etelä-Kouvolan yhtenäiskoulu olisi ratkaisu peruskorjaustarpeisiin ja palveluverkon tiivistämiseen. Monitoimitilana koulu palvelisi iltaisin ja viikonloppuisin myös alueen järjestöjä, seuroja, kansalaisopistoa, musiikkiopistoa, kuvataidekoulua.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Etelä-Kouvolan yhteiskoulu vastaavat Inkeroisten alueen 1-9 luokkalaisten yleis- ja erityisopetuksesta. Erityisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään henkilöstökuluissa.
Erityisen tuen järjestämisessä omassa lähikoulussa säästetään kuljetuskustannuksissa.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	0	0	200	1 000	8 000	8 000	8 500	
Rahoitusosuudet								
	0	0	200	1 000	8 000	8 000	8 500	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kalusteet (käyttäjän hankinta)							700	
	0	0	0	0	0	0	700	0
Investointi-kustannukset yht	**0**	**0**	**200**	**1 000**	**8 000**	**8 000**	**9 200**	**0**
Käyttötalouden kustannukset ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**0**	**0**	**200**	**1 000**	**8 000**	**8 000**	**9 200**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Sarkolan koulu

Kuvaus

Sarkolan koulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Sarkolan kouluun valmistuu tilat 350 oppilaalle.
Sarkolan koulun alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Sarkolan koulun kiinteistö on purettu ja oppilaat on siirretty väistötiloihin. Oppilaita ei pystytä sijoittamaan alueella toiminnassa oleviin kouluihin.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Sarkolan koulu ja peruskorjattu Eskolanmäen koulu vastaavat alueen 1-9 luokkalaisten yleis-ja erityisopetuksesta radan alapuolisella alueella. Erityisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään henkilöstökuluissa.
Erityisen tuen järjestämisessä omassa lähikoulussa säästetään kuljetuskustannuksissa.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	11 000	65	3 000	6 000	5 000			
Rahoitusosuudet								
	11 000	65	3 000	6 000	5 000	0	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Liikennejärjestelyt			450					
	0	0	450	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**11 000**	**65**	**3 450**	**6 000**	**5 000**	**0**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset								
	0	150	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**11 000**	**215**	**3 450**	**6 000**	**5 000**	**0**	**0**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Keskustan koulu, Kouvola

Kuvaus

Keskustan yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja.
Keskustan yhtenäiskouluun yhdistetään Kaunisnurmen koulu, Kouvolan yhteiskoulu, Carea-koulu sekä Urheilupuiston koulu.
Tämän hetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 878 oppilasta. Suunnittelun pohjana on 850 oppilaan koulu.
Keskustan alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Kouluun sijoittuva Carea-koulu on tällä hetkellä väistötiloissa. Kaunisnurmen koulun, Kouvolan yhteiskoulun ja Urheilupuiston koulun peruskunto edellyttää peruskorjausta. Kouluverkon kuntotarkastuksessa Kaunisnurmen koulun ja Kouvolan yhteiskoulun peruskorjaustarve on 1-5 vuotta.
Urheilupuiston koulun peruskorjaustarve on 5-10 vuotta. Oppilaita ei pystytä sijoittamaan alueella toiminnassa oleviin kouluihin.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Tulevaisuudessa Keskustan yhteiskoulu vastaavat Keskisen alueen radan yläpuolisen alueen 1-9 luokkalaisten yleis- ja erityisopetuksesta.
Kaupungin vaikeasti kehitysvammaisten lasten opetus keskitetään kyseiseen kouluun.
Erityisen tuen oppilaita ei tarvitse kuljettaa eri perhekeskusalueille vaan opetus järjestetään omalla lähikoululla.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investointi on osa kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostamalla säästetään henkilöstökuluissa.
Erityisen tuen järjestämisessä omassa lähikoulussa säästetään kuljetuskustannuksissa.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	25 100				5 100	12 000	8 000	
Rahoitusosuudet								
	25 100	0	0	0	5 100	12 000	8 000	0
Muut liittyvät inv.kustannukset: ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**25 100**	**0**	**0**	**0**	**5 100**	**12 000**	**8 000**	**0**
Käyttötalouden kustannukset ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**25 100**	**0**	**0**	**0**	**5 100**	**12 000**	**8 000**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Korvausinvestointi

Nimi: KSAO, autohalli

Kuvaus

Kouvolan seudun ammattiopiston autoalan koulutuksen oppimisympäristö, jonka nykyinen rakennus on jo yli 60 vuotta vanha ja se tulisi peruskorjata kokonaan tai vaihtoehtoisesti rakentaa uusi rakennus nykyisen rakennuksen tilalle.

Riskiarvio

Jos investointi jää toteutumatta, niin KSAO ei pysty toteuttamaan tutkinnon perusteiden mukausta ammatillista koulutusta seudun nuorille ja aikuisille. Autoalan koulutustarve muuttuu seutukunnalla voimakkaasti vähentyen.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Ko. oppimisympäristö on rakennettu 1960-luvulla ja osa on lähes alkuperäisessä kunnossa. Käytännössä nykyinen rakennus on teknisesti käyttökelvottomassa kunnossa ja se vaatii ehdottomasti peruskorjausta tai vaihdoehtoisesti uuden rakentamista samalle paikalle. Hyötynä on se, että autoalan koulutusta voidaan toteuttaa tutkinnon perusteiden mukaisesti ajan mukaisissa tiloissa. Samalla koulutuksen vetovoimaisuus paranee uusien tilojen myötä. Tavoitteena on parantaa työelämän tarvitseman osaamisen laatua niin, että yhteistyössä työelämän kanssa voimme yhdessä kehittää uusia osaamistarpeita vastaavaa koulutusta sekä nuorille, että aikuisille.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Investoinnilla varmistetaan autoalan koulutuksen vetovoimaisuus, jolloin koulutukseen hakeutuvien määrä kasvaa ja näin varmistetaan ko. alan koulutuksen rahoituksen pysyvyys.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	5 000					3 000	2 000	
Rahoitusosuudet								
	5 000	0	0	0	0	3 000	2 000	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**5 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3 000**	**2 000**	**0**
Käyttötalouden kustannukset								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**5 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3 000**	**2 000**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Uusi Uimahalli/ hyvinvointikeskus

Kuvaus

Nykyiset uimahallit ovat olleet jo kauan ollut perusteellisen korjausten tarpeessa. Uuden uimahallin hankesuunnittelun käynnistävänä tekijänä on uimahallin tekninen kunto ja palvelutason laatu. Kouvolan uusi uimahalli tulee olemaan kaupungin tärkein sisäliikuntapaikka, joka palvelee laajasti kaikkia väestönryhmiä. Uimahallipalveluita parantamalla luodaan kuntalaisille mahdollisuuksia lisätä liikkumista ja lisätään ennaltaehkäisevää hyvinvointia. Kouvola uimahallit ovat perinteisesti toteutettu ns. perusuimahalleja, josta puuttuvat nykyaikaiset uimahallipalvelut. Kävijämäärätavoite on asetettu 400 000 kävijään, jota voidaan pitää realistisena. Kouvolan uusi uimahalli palvelee Kouvolan kaupungin asukkaiden ja seurojen lisäksi lähikuntien asukkaita omatoimisena virkistys ja kuntoilupaikkana sekä muun muassa lasten ja nuorten uimaopetuksessa. Uuden uimahallin rakentamiseen on mahdollista hakea valtionavustusta.

Riskiarvio

Suurimpana haasteena on ikääntyvän uimahalliverkon korjausvelka varovaisen arvion mukaan 20 milj. e, heikko palveluvarustus sekä pienenevät kävijämäärät. Nykyisten uimahallien heikko kunto asettaa toiminnallisen riskin.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Uuden uimahallin rakentamisen tavoitteena on uinti- ja kuntoliikunnan harrastajien olosuhteiden laadullinen parantaminen, uuden uimahallin käyttökustannussäästöt vanhaa uimahalliverkkoon nähden, kaupunkilaisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien lisääminen sekä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen. Uusi uimahalli monipuolistaa Kouvolan palvelutarjonnan laajaan ja huonokuntoiseen uimahallikantaan nähden. Uusi uimahalli parantaa kiinteistön energiatehokkuutta 5-10 %. Uudisrakentamisen etuna on pienempi riski ongelmille rakentamisessa.
Uusissa uimahalleissa on virkistäytymisen ja kuntoutuksen merkitys muuttunut terveysliikunnan suuntaan. Uimahalli tulee suunnitella vastaamaan tehokkaasti kaikkien käyttäjäryhmien nykyaikaisiin tarpeisiin ja huomioida kuntalaisten, yhdistyksien ym tarpeet sekä lisäksi esteettömyys, monikäyttöisyys ja suosiota kasvattaneet vesiliikuntalajit. Uimahallin liikennejärjestelyt suunnitellaan siten, että sinne on luonteva kulkea kevyen liikenteen tai julkisen liikenteen keinoin.
Tavoitteet: 1) Liikuntaolosuhteiden rakentaminen, kunnossapito ja olosuhteiden strateginen kehittäminen on osa kunnan hyvinvointipolitiikkaa, 2) Uuden uimahallin rakentamisella parannetaan hallien palveluja, toimivuutta, esteettömyyttä ja asiakasturvallisuutta 3) Energiatehokkuus, energiankulutuksen vähentäminen ja uusiutuvan energian käytön lisääminen uimahallin energiantuotannossa 4) Huuhteluveden palauttaminen kiertoon vedenpuhdistusjärjestelmän avulla 5) Kustannustehokkuus 6) Vanhojen uimahallien purut kiertotalouden periaatteet huomioiden.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Kouvolan nykyisten uimahallien ja niiden kuntosalien vuosittainen kävijämäärä on noin 300 000 asiakasta ja vuoden 2019 uimahallituotot olivat 1 490 773 e/vuosi. Uuden uimahallin kävijäpotentiaali 30%:n kasvulla asiakasmäärä kasvaisi 400 000 asiakkaaseen. Tällä 30 %:n kävijämäärän kasvulla tuotto-odotus olisi 1 938 005 e/vuosi. Tehdyn liikuntapaikkaverkkoselvityksen mukaan kävijäpotentiaalivoi olla jopa 450 000 kävijää/vuosi (RT kortin suosituksen mukaan 5,5 x asukasluku). Tarkemmat investoinnin tuotot ja saavutettavat säästöt liitteessä. Enegiatehokkuus paranee merkittävästi varovaisesti arvioiden 5-10%, tekniikan kehittyessä jopa enemmän. (vrt hiilineutr.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	18 500			350	150	9 000	9 000	
Rahoitusosuudet								
	18 500	0	0	350	150	9 000	9 000	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**18 500**	**0**	**0**	**350**	**150**	**9 000**	**9 000**	**0**
Käyttötalouden kustannukset								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**18 500**	**0**	**0**	**350**	**150**	**9 000**	**9 000**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Korvausinvestointi

Nimi: Keskuskeittiö

Kuvaus

Keskuskeittiö tuottaa Kouvolan kaupungin Ruokapalvelujen aterioita perusopetuksen, toisen asteen, lukion ja varhaiskasvatuksen asiakkaille sekä kotipalveluateria asiakkaille.
Ateriamäärä on noin 6000 erityyppistä ateriaa /päivä. Keskuskeittiöllä työskentelee noin 20 ruokapalvelujen henkilöstöä. Viereisen Mansikkamäen koulun noin 600 asiakasta ruokailee keskuskeittiön ruokasaleissa.

Riskiarvio

Elintarvikelainsäädäntö vaatii ruokatuotannolta hygieeniset, terveelliset, turvalliset ja tehokkaat ajanmukaiset tuotantotilat. Keskuskeittiö on Kouvolan kaupungin valmiussuunnitelmassa tärkein tuotantokeittiö, koska se on asiakasmäärältään suurin. Näin suuren asiakasmäärän ruokatuotannon siirtäminen muihin alueellisiin tuotantokeittiöihin on mahdotonta.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Keskuskeittiön kylmiö-ja pakastintilat ovat rakenteiltaan ja tekniikoiltaan teknisen käyttöikänsä päässä. Keittiö- ja dieettikeittiötilojen lattiarakenteet ovat huonossa kunnossa. Ilmanvaihto ei vastaa nykyisiä tarpeita ja energiatehokkuuden näkökulmasta keskuskeittiö vaatii nykyaikaistamista. Astiahuoltotilojen päivitys nykyaikaan on myös tarpeen. Mansikkamäen koulun yhteydessä ei ole erillisiä ruokasaleja.
Keskuskeittiön nykyinen valaistus on tyydyttävällä tasolla verrattaessa tämän päivän vaatimuksiin. Ruokapalvelun toimintavarmuus nousee, joka takaa asiakkaille palvelusopimuksen mukaiset ruokapalvelut.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Keskuskeittiölle voidaan investoinnin jälkeen siirtää pienempien tuotantokeittiön toimintaa. Isossa keittiössä tuotanto on kustannustehokasta ja asiakasturvallista. Mansikkamäen koulun oppilaiden ruokasalitilat sijaitsevat keskuskeittiön yhteydessä ja remontin myötä ruokailut saadaan sujuviksi ja asiakasturvallisiksi. Tekniikan uusiminen tuo säästöjä LVI kustannuksiin sekä sujuvuutta ateriatuotannon prosesseihin.

Kokonaiskustannus-arvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke								
Investointimenot	6 000					6 000		
Rahoitusosuudet								
	6 000	0	0	0	0	6 000	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**6 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6 000**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset								
Ei voida vielä arvioida								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**6 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6 000**	**0**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: RR-terminaali / rakentaminen I-vaihe

Kuvaus

Kouvolan rautatie-ja maantieterminaalin (Kouvola RRT) kehittämisessä keskitetään intermodaalikuljetuksia uudelle erityispitkät junat mahdollistavalle avoimen pääsyn periaatteella toimivalle terminaalialueelle. Hanke on EU-rahoitteinen vuodesta 2016 lähtien (Verkkojen Eurooppa -rahoitusväline). Hankkeen suunnittelu tehtiin vuosina 2016-2018 jatkaen suoraan toteuksella vuoden 2019 alussa. Hanke valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Riskiarvio

Hankkeelle on tehty riskiarvio suunnittelun yhteydessä. Siinä tunnistettiin 64 riskiä, joista merkittävimmät liittyvät kuljetuskysyntään sekä terminaalialueen kilpailukykyyn. Hankkeen vaikuttavuus saavutetaan rakennustöiden valmistuttua, ei hankkeen olessa keskeneräinen.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Kouvolan rautatie-ja maantieterminaali (Kouvola RRT) on Suomen ainoa Euroopan liikenteen ydinverkkoon kuuluva rautatie- ja maantieterminaali, joka tulee rakentaa suuntaviivojen mukaiseksi vuoteen 2030 mennessä. Kehittäminen edistää osaltaan Euroopan ja Aasian välisiä raideliikenteen kuljetusmahdollisuuksia ennen kaikkea tie- ja raidekuljetuksissa. Hankkeen tavoitteena on siirtää kuljetuksia raiteille. mikä vähentää yleisesti ruuhkia, melua, onnettomuuksia ja päästöjä. Vaikutukset kohdentuvat ensisijaisesti Kaakkois-Suomeen sekä koilliseen Eurooppaan.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Suunnittelun yhteydessä laadittiin hyöty-kustannusanalyysi, jonka mukaan hankkeen hyöty-kustannussuhde on 2,25 eli hanke on kannattava. Herkkyysanalyysin jälkeen, jossa on otettu huomioon mahdollisten investointikustannusten kasvu tai terminaalin valmistumisen viivästyminen, hanke on edelleen kannattava.

Kokonaiskustannusarvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke:								
Investointimenot	33 800	8 104	6 850	11 150	6 800			
Rahoitusosuudet	-6 760	-1 566	-1 370	-2 230	-1 360			
Päähanke yht	27 040	6 538	5 480	8 920	5 440	0	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Suunnittelu		607						
2-4 vaiheiden suunnittelu		53	30					
II-vaihe rakentaminen						5 000		
Liikennejärjestelyt		80						
Liittyvät inv.kust. yht	0	740	30	0	0	5 000	0	0
Investointi-kustannukset yht	**27 040**	**7 278**	**5 510**	**8 920**	**5 440**	**5 000**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset:								
Rail Gate Finland projektitoimisto			60	100	92	92		
Suunnittelu (2017-2019)		187						
Käyttötalouden kustannukset yht.	0	187	60	100	92	92	0	0
yhteensä	**27 040**	**7 465**	**5 570**	**9 020**	**5 532**	**5 092**	**0**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Rantapuisto

Kuvaus

Rantapuiston saneeraus ja rakentaminen luo pohjan asukkaiden vapaa-ajanvietolle laadukkaassa ja monipuolisessa ympäristössä Kuusankosken keskustassa Kymijoen rannalla. 2021 Korvausinvestointina, 2022 -2024 uusinvestointi.

Riskiarvio

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Hanke tukee asukkaiden hyvinvointia, alueen houkuttelevuutta asuinalueena sekä yritysten toimintaa mahdollistamalla kaupallisten palvelujen, kuten rantakahvilan sijoittumisen puiston alueelle. Puistoon rakennettava leikkipaikka sekä kuntoiluvälineet muodostavat paikan satunnaisille kohtaamisille samassa elämäntilanteessa oleville tai samanlaisesta vapaa-ajan vietosta kiinnostuneille asukkaille. Hankkeessa hyödynnetään Kymijokea virkistyskäytössä hyvin saavutettavassa sijainnissa alueella, jossa asuu noin 10 000 asukasta kävelymatkan päässä kohteesta. Puiston saneeraus lisää kiinnostusta myös ympärillä olevien rakentamattomien tonttien rakentamiseen ja muiden kiinteistöjen saneerauksiin / investointeihin.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Hanke lisää asukkaiden hyvinvointia ja tuo sitä kautta säästöjä SOTE-menoissa.

Kokonaiskustannusarvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke:								
Investointimenot	3 200	196	70	500	500	400	400	
Rahoitusosuudet								
Päähanke yht	3 200	196	70	500	500	400	400	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Liittyvät inv.kust. yht	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**3 200**	**196**	**70**	**500**	**500**	**400**	**400**	**0**
Käyttötalouden kustannukset:								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**3 200**	**196**	**70**	**500**	**500**	**400**	**400**	**0**

Investointihankkeen talousarviolomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointi

Nimi: Kymijoen ulkoilureitti

Kuvaus

Kymijoen ulkoilureitti muodostaa valmistuessaan Kouvolan keskustan, Kuusankosken ja Korian kautta kulkevan 25 km pituisen rengasreitin. Reitti kulkee noin puolet matkasta Kymijoen rannassa ja sen linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa kevyen liikenteen yhteysverkostoa.

Riskiarvio

Hankkeen riskit liittyvät reitin kunnossapidon resursseihin. Johtuen Kymijoen jyrkistä rantapenkereistä on osa reiteistä jouduttu rakentamaan puisina pitkospuina ja siltoina. Puurakenteet vaativat säännöllistä kunnossapitoa ja rakenteiden rikkoutuminen voi aiheuttaa vaaratilanteita.

Investoinnin perustelut, hyödyt ja tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on lisätä Kymijoen rantojen saavutettavuutta kaikkien asukkaiden näkökulmasta. Omatoiminen liikkuminen luonnossa on tutkitusti terveyttä lisäävää, mikä taas usein näkyy positiivisesti SOTE-kuluissa. Investointina hanke on pieni suhteessa sen avulla saatuihin ennaltaehkäiseviin terveyshyötyihin. Kymijoki on myös Kouvolan voimavara matkailun näkökulmasta. Ulkopaikkakuntalaisen on helpompi lähteä tutustumaan Kymijoen rantojen virksitysmahdollisuuksiin, jos reitti on selkeä ja hyvin opastettu. Reitin varrelle on mahdollista sijoittaa yksityisten toimijoiden tarjoamia palveluja, kuten kanootin vuokrausta, kesäkioskia tms.

Investoinnin tuotot / saavutettavat säästöt

Reitti sijoittuu keskeiselle kaupunkialueelle ja sen potentiaalinen käyttäjämäärä on merkittävä. Reitin valmistuttua voidaan mahdollisesti vähentää reittien ylläpitoa niissä kaupungin osissa, joissa käyttäjiä on merkittävästi vähemmän.

Kokonaiskustannusarvio 1000€	**Kustannus-arvio**	**Ed. vuosien käyttö**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**	**TS 2024**	**2025 -**
Päähanke:								
Investointimenot	1 210	603	580	500				
Rahoitusosuudet								
Päähanke yht	1 210	603	580	500	0	0	0	0
Muut liittyvät inv.kustannukset:								
Kallionimen alue ja rantareitti		22						
Liittyvät inv.kust. yht	0	22	0	0	0	0	0	0
Investointi-kustannukset yht	**1 210**	**625**	**580**	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Käyttötalouden kustannukset:								
	0	0	0	0	0	0	0	0
yhteensä	**1 210**	**625**	**580**	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**

Yhteenveto talouden toteutumisesta

Rivi	Luvut milj. euroa	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Ta-muutos	MTA 2020	TA 2021	TS2022	TS2023	TS2024
	Asukasluku	84 196	83 231	82 177	81521		81521	80 732	79 965	79 213	78 476
	Tulovero-%	20,75	20,75	20,75	21,25		21,25	21,25	22,00	22,00	22,00
1	**TULOT**										
2	Kunnallisvero	289,2	283,1	286,6	300,0	-3,0	297,0	301,0	308,5	315,0	320
3	Kiinteistövero	28,3	27,8	28,4	28,0	-2,5	25,5	28,0	28,0	28,0	28
4	Yhteisövero	20,6	20,2	23,1	24,0	1,5	25,5	28,0	25,0	25,0	25
5	Valtionosuudet	169,2	170,0	172,3	181,2	25,8	207,0	190,9	188,5	193,1	198,7
6	**Julkinen rahoitus yhteensä**	**507,3**	**501,1**	**510,4**	**533,2**	**21,8**	**555,0**	**547,9**	**550,0**	**561,1**	**571,7**
7	Toimintatulot	69,1	68,0	52,2	51,0	-1,6	49,4	54,0	52,8	53,1	52,9
8	Osinkotulot	7,9	6,8	6,8	9,8		9,8	9,8	9,8	6,8	6,8
9	Korkotulot	2	1,9	2,0	1,831		1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
10	Muut rahoitustulot	1,4	1,2	1,8	0,6		0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
11	**Valmistus omaan käyttöön**	2,6	3,3	3,4	1,8		1,8	1,7	1,7	1,7	1,691
12	**MENOT**										
13	Henkilöstömenot	255,9	239,5	150,7	145,4	0,0	145,3	154,9	153,7	154,0	154,1
14	Palvelujen ostot	221,2	261,7	382,7	377,5	6,2	383,6	388,1	393,6	400,4	407,3
15	Muut toimintamenot	87,9	83,3	45,4	44,7	-1,5	43,3	37,4	36,7	36,9	37,0
16	Korkomenot	2,6	2,5	2,8	3,0		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
17	Muut rahoitusmenot	0,2	1,1	0,2	0,2		0,2	0,4	0,4	0,4	0,4
18	**VUOSIKATE**	**22,7**	**-5,7**	**-5,2**	**27,4**	**-15,6**	**43,0**	**32,0**	**29,2**	**30,4**	**33,7**
19	Vuosikate euroa/asukas	269	-69	-63	336		527	397	366	384	430
20	Poistot	25,5	20,3	22,6	22,0	3,0	25,0	24,0	24,0	24,0	26,0
21	Vuosikate % poistoista	88,9	-28,4	-23,0	124,7		171,9	133,4	122,8	127,6	130,6
22	**TILIKAUDEN TULOS**	**-2,8**	**-26,0**	**-27,8**	**5,4**	**-12,6**	**18,0**	**8,0**	**5,2**	**6,4**	**7,7**
23	Satunnaiset erät										
24	Rahastojen muutos	0,1	0,1	0,1							
25	**TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM**	**-2,7**	**-25,9**	**-27,7**	**5,4**	**-12,6**	**18,0**	**8,0**	**5,2**	**6,4**	**7,7**
26	Kertynyt yli-/alijäämä	2,2	10,1	-13,7	-8,2		4,3	12,4	17,6	23,9	31,6
27	Kertynyt yli-/alijäämä euroa/as.	26	122	-166	-101		53	153	135	220	323
28	Toimintatulot/Toimintamenot, %	12,3	11,7	9,1	9,0		8,6	9,3	9,1	9,0	8,9
29	**INVESTOINNIT JA LAINAT**										
30	Uusinvestoinnit	13,8	19,0	27,1	20,8	-1,3	19,5	23,4	22,5	34,3	24,8
31	Korjausinvestoinnit	18,6	14,3	19,9	14,2	1,5	15,7	20,0	14,1	20,1	28,3
32	Investointitulot	2,8	1,7	5,9	3,0	-0,2	2,8	2,6	1,8	0,5	0,5
33	Investointien tulorahoitus-%	70,6	-17,9	-12,3	84,4			77,8	82,9	55,9	63,5
34	Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5	-12,8	-39,7	-102,1	-105,9			-93,4	-87,8	-71,7	-44,8
35	Lainakanta	199,7	232,7	312,8	300,0			326,1	332,1	353,1	369,1
36	Lainat euroa/asukas	2 371	2 796	3 806	3 680			4 039	4 153	4 457	4 703
37	Lainanhoitokate	1,0			1,0						
	Laskennallinen lainanhoitokate*		-0,1	-0,1	0,8			0,8	0,7	0,7	0,8
38	Lainasaamiset	37,2	42,4	46,4							
39	Omavaraisuusaste, %	54,1	48,7	43,2							
40	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,2	54,6	63,6							
41	Velat ja vastuut % käyttötuloista	54,5	56,1								
42	Lainat ja vuokravastuut			319,8							
43	Kassan riittävyys pv	16	15	15							

	Konserni			
19	Vuosikate euroa/asukas	677	316	338
21	Vuosikate % poistoista	127,4	61,7	68,6
26	Kertynyt yli-/alijäämä	36,7	51,9	40,1
27	Kertynyt yli-/alijäämä euroa/as.	436	624	488
28	Toimintatulot/Toimintamenot, %	39,8	39,6	48,2
33	Investointien tulorahoitus-%	36,0	90,3	29,0
34	Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5	-3,5	-41,6	-105,7
35	Lainakanta	346,7	373,6	489,1
36	Lainat euroa/asukas	4 116	4 889	5 952
37	Lainanhoitokate	1,4	0,6	0,5
	Laskennallinen lainanhoitokate*		0,5	0,6
38	Lainasaamiset	5,4	5,4	5,4
39	Omavaraisuusaste, %	41,8	38,2	33,0
40	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,2	67,7	69,0
41	Velat ja vastuut % käyttötuloista	68,9	69,4	
42	Lainat ja vuokravastuut			499,6
43	Kassan riittävyys pv	29	28	35

RIVIEN SELITYKSIÄ:

18	Vuosikate	Kertoo paljonko kunnalle jää rahaa pakollisten menojen jälkeen investointeihin ja lainojen hoitoon
21	Vuosikate % poistoista	Tulorahoitus on riittävä, kun tunnusluvun arvo on 100 %.
33	Investointien tulorahoitus-%	Kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella
37	Lainanhoitokate	Kertoo tulorahoituksen riittävyydestä korkojen ja lyhennysten maksuun Tunnusluku 1-2, lainanhoitokyky on tyydyttävä; Tunnusluku alle 1, lainanhoitokyky on heikko ja lainojen hoitoon on otettava lisälainaa
	*Laskennallinen lainahoitokate	Lainanhoito on käytettävissä olevan tulorahoituksen ja lask. lainanlyhennysten sekä korkojen suhde Lask. lainanlyhennykset on taseen laina jaettuna kahdeksalla, kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa

Lisätietoja:
Kouvolan kaupunki
Talous- ja omistajaohjaus